

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Aika 11.11.2019, klo 16:04 - 21:42

Paikka Järvenpää-talo, Juhani Aho -sali

Käsitellyt asiat

- § 77 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 78 Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 79 Perhelän tontin 186-1-131-8 myynnistä ja toteuttamisesta päättäminen**
- § 80 Investointiohjelma 2020-2029**
- § 81 Taloussuunnitelma 2020-2023 ja talousarvio 2020**
- § 82 Veroperusteiden määrittäminen vuodelle 2020**
- § 83 Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan hyväksyminen**

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Eemeli Peltonen, puheenjohtaja
Henry Berg, 1. varapuheenjohtaja
Tiia Lintula, 2. varapuheenjohtaja
Antti Heikkilä
Arto Luukkanen
Emmi Mäkinen
Hanna Graeffe
Heini Liimatainen, saapui 16:12
Helinä Perttu
Jarno Hautamäki
Jenni Marttinen
Kaija Tuuri, saapui 16:07
Kaisa Saarikorpi, saapui 16:17
Katja Repo, saapui 16:08
Katri Kuusikallio
Liina-Lyydia Jämsä
Markku Tenhunen
Marko Larjanne, saapui 16:48
Mika Gilan, saapui 16:11
Mikko Laakkonen
Mikko Päivinen, saapui 16:15
Mikko Taavitsainen
Mikko Vesterinen
Mimmi Launiala, saapui 16:05
Olli Kamunen
Ossi Vähäsarja, saapui 16:05
Pekka Heikkinen
Pepe Makkonen
Peter Hagman
Peter Osipow
Pirjo Komulainen
Rita Kostama, saapui 16:57
Sanna-Maria Riikonen, saapui 16:05
Satu Haaparanta, saapui 16:05
Satu Tuominen, saapui 16:06
Suvi Pohjonen, saapui 16:37
Tarja Edry, saapui 16:06
Tomi Passi
Tuija Kuusisto
Tuomas Raejärvi, saapui 16:06
Ulla-Mari Karhu
Viljo Smed, saapui 16:06
Petri Ovaska
Laura Virkkunen (varajäsen Heino)
Riikka Reina (varajäsen Anttila), saapui 16:06
Pekka Heikkilä (varajäsen Graeffe)

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Willem van Schevikhoven (varajäsen Wilskman)
Liisa Majanen (varajäsen Luuk), saapui 16:06
Petri Perta
Jenni Komonen, saapui 16:06
Seppo Rantanen § 83 (varajäsen Markkanen), saapui 19:47
Lassi Markkanen, poistui 19:46

Muut saapuvilla olleet

Iiris Laukkanen, hallintojohtaja, sihteer
Olli Keto-Tokoi, kaupunkikehitysjohtaja, saapui 16:12
Marju Taurula, palvelualuejohtaja, saapui 16:06
Merja Soosalu, henkilöstöjohtaja
Tuula Alkula, viestintäassistentti
Sean McLoughlin, nuorisovaltuuston edustaja
Kirsi Rinne, talousjohtaja
Heli Vastamäki, viestintäjohtaja
Toni Pallaspuro, tietohallintojohtaja, saapui 16:20
Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja
Marko Lehenberg, elinvoimajohtaja, poistui 16:28
Martina Jerima, hankekehityspäällikkö, poistui 16:28
Juhana Hiironen, kaupungingeodeetti, saapui 16:20
Viitanen Sami, yksikönjohtaja, YIT, saapui 16:15, poistui 16:28

Allekirjoitukset

Eemeli Peltonen
Puheenjohtaja

Iiris Laukkanen
Sihteer

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

§ 77

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä pöytäkirjan tarkastaminen

Valtuuston 11.11.2019 kokousohjelma

- klo 16.00 valtuuston kokous
- klo 18.00 ruokailu
- klo 18.40 valtuuston kokous

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittely

Puheenjohtaja totesi, että suoritettussa nimenhuudossa paikalla oli 42 valtuutettua, joista 36 varsinaisia valtuutettuja ja 6 varajärjestyksessä kokoukseen kutsuttuja varavaltuutettua, 9 poissa.

Päätös

Hyväksyttiin.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

§ 78

Pöytäkirjan tarkastaminen

Hallintosäännön 92 §:n mukaan valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kulloinkin tähän tehtävään valittua henkilöä, jollei valtuusto jonkun asian kohdalla toisin päättä. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

Pöytäkirjan tarkastajia valittaessa on valtuustossa noudatettu tapaa, että kaksi valtuutettua vuorollaan aakkosjärjestyksessä valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi kuitenkin siten, etteivät he ole samasta valtuustoryhmästä.

Pöytäkirja lähetetään kaupungin asianhallintajärjestelmän kautta sähköisesti pöytäkirjan tarkastajille tarkastettavaksi.

Tarkastettu pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävillä kaupungin verkkosivuilla 19.11.2019 alkaen.

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi valtuutetut Pekka Heikkinen ja Heini Liimatainen. (Varalle valtuutetut Kaarina Wilskman ja Jenni Komonen).

Käsittely:

Valtuuston puheenjohtaja tiedusteli valtuustolta, voidaanko pöytäkirjantarkastajiksi valita Pekka Heikkinen ja Heini Liimatainen (varalle Willem van Schevikhoven ja Jenni Komonen).

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko rajoittaa puheenvuorojen pituutta kaikissa pykälissä siten, että ryhmäpuheenvuorojen pituus on 7 ja yksittäisten 3 minuuttia. Tämä sopi valtuustolle yksimielisesti.

Merkittiin, että poissaoloilmoitus valtuuston kokouksesta toimitetaan jatkossa osoitteella listatiimi@jarvenpaa.fi.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti valtuuston puheenjohtajan ehdotuksen mukaisesti.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus, § 262, 28.10.2019
Kaupunginvaltuusto, § 79, 11.11.2019

§ 79

Perhelän tontin 186-1-131-8 myynnistä ja toteuttamisesta päättäminen

JARDno-2019-3186

Kaupunginhallitus, 28.10.2019, § 262

Valmistelijat / lisätiedot:

Martina Jerima

martina.jerima@jarvenpaa.fi

hankekehityspäällikkö

Liitteet

- 1 Arviokirja a markkina-arvo Perhelä-kortteli (Salassa pidettävä, JulKL 24 § 20) (Salassa pidettävä)
- 2 Arviokirja b markkina-arvo Perhelä-kortteli (Salassa pidettävä, JulKL 24 § 20) (Salassa pidettävä)
- 3 Toteuttamissopimuksen liite 1 toteutussuunnitelma
- 4 Toteuttamissopimuksen liite 2 kauppakirjaluonnos
- 5 Toteuttamissopimus Järvenpään kaupunki ja YIT Suomi Oy

Aikaisemmat päätökset

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 21.1.2019 § 14, että KOY Järvenpään Liiketalon, tontin 186-001-0131-0008 kehittämistä jatketaan YIT Suomi Oy:n kanssa ja hyväksyi tätä koskevan aiesopimuksen liitteineen. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 7.10.2019 § 250, että kaupunki tulee vuokraamaan toimitilat Perhelän korttelista 15 vuodeksi sillä ehdolla, että YIT Suomi Oy allekirjoittaa Järvenpään kaupungin ja YIT Suomi Oy:n välisen toteuttamissopimuksen ja sen liitteenä olevan yhtiökauppakirjan luonnoksen.

Yhteissuunnitteluvaihe YIT Suomi Oy:n ja kaupungin kesken (1/2019-10/2019)

Yhteissuunnitteluvaiheen aikana Järvenpään kaupunki ja YIT Suomi Oy ovat yhdessä kehittäneet hankkeen konseptisuunnitelmaa, toteuttamissopimusta sekä sen liitteeksi tulevaa yhtiökauppakirjan luonnosta. Toteuttamissopimus liitteineen on pykälän liitteenä. Ulkopuolinen konsultti (Asianajotoimisto DLA Piper Finland Oy) on tarkastanut sopimuskokonaisuuden ja ulkopuolista konsulttia (Frontia Asianajotoimisto Oy) on konsultoitu myös hankintalainsäädännön osalta.

Toteuttamissopimuksessa sovitaan erityisesti seuraavista asioista:

- hankkeen rakentamisen ja toteuttamisen pääperiaatteet, aikataulus ja vaiheistus
- asemakaavoitus ja rakennuslupakäsittely sekä näiden tavoiteaikataulut
- kauppahinta ja kauppojen aikataulu
- suunnitteluvarausmaksu ja sopimussakko

Kauppahinta

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

KOY Järvenpään Liiketalon omistaman tontin markkina-arvoksi on arvioitu 10.000.000,00 euroa.

Hintatason markkinaehtoisuus ja valtiontukisäädösten noudattaminen on varmistettu kahden ulkopuolisen kiinteistöarvioitsijan lausunnolla (GEM Property Oy ja FinCap Kiinteistövarainhoito Oy). Ulkopuoliset arvioijat ovat arvioineet käyvän hintatason Järvenpäässä ja arvioineet Perhelän korttelin markkina-arvion vastaavan toteuttamissopimuksessa esitettyä kauppahintaa. Ulkopuolisten arvioijien lausunnot liitteenä (Salassa pidettävä, JulKL 24 § 1 mom kohta 20).

Kaupan toteutumattomuus

Toteuttamissopimukseen sisällytetään suunnitteluvarausmaksu ja sopimussakko, jotka tulevat maksettavaksi, mikäli YIT Suomi Oy ei tee lopullista kauppaa tai täytä rakentamisvelvoitettaan sen jälkeen, kun uuden konseptin mukainen asemakaava on tullut lainvoimaiseksi ja siinä aikataulussa, kun sopimuksessa on sovittu.

Kunnallistekniikka

Perhelän korttelin ympäristössä olevien katu- ja infrarakenteiden osalta kaupunki on laatinut hyväksytyt katusuunnitelmat. Mahdollisten kiinteistön rakenteiden sijoittamisesta katualueelle neuvotellaan erikseen. Kaupunki rakentaa korttelia ympäröivät katualueet.

Hankkeen seuraavat vaiheet

Edellytys toteuttamissopimuksen allekirjoittamiselle on, että YIT Suomi Oy:n toimivaltainen toimielin hyväksyy Perhelä-hankkeen. Hanke jatkuu kaavoituksen käynnistymisellä vuoden 2020 alkupuolella. Tavoitteena on, että kohdetta koskeva rakennuslupakäsittely on vireillä vuoden 2020 loppuun mennessä. Rakentaminen voi alkaa, kun asemakaava on saanut lainvoiman ja hankkeella on hyväksytyt rakennusluvut. Tavoite on, että rakentaminen alkaa vuoden 2021 aikana, ja joka tapauksessa mahdollisimman nopeasti asemakaavan lainvoimaistumisen jälkeen.

OKT

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto:

1. hyväksyy, että tontti 186-1-131-8 luovutetaan YIT:lle tai heidän määräämälleen taholle toteuttamissopimuksen ja sen liitteenä olevan yhtiökauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin
2. valtuuttaa toteuttamissopimuksen allekirjoittajan tekemään teknisiä ja tarkentavia muutoksia toteuttamissopimukseen ja sen liitteenä olevaan yhtiökauppakirjaluonnokseen, kuitenkin siten, ettei kauppakirjaluonnoksen keskeisiä sopimuskohtia ja periaatteita muuteta

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Käsittely

Käsittelyn aikana läsnä olivat kaupunkikehitysjohtaja, elinvoimajohtaja, vt talousjohtaja ja vt viestintäjohtaja.

Yksikönjohtaja Sami Viitanen, YIT, ja hankekehityspäällikkö Martina Jerima selostivat hanketta ja vs kaavoitusjohtaja Juhana Hiironen selosti pysäköintiratkaisua.

Tomi Passi ja Ulla-Maija Karhu poistuivat esteellisinä, yleislausekejäävi (hallintolaki 28.1. § 7 k).

Päätös

Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 11.11.2019, § 79

Valmistelija / lisätiedot:

Martina Jerima

martina.jerima@jarvenpaa.fi

hankekehityspäällikkö

Liitteet

- 1 Toteuttamissopimuksen liite 1 toteutussuunnitelma
- 2 Toteuttamissopimuksen liite 2 kauppakirjaluonnos
- 3 Toteuttamissopimus Järvenpään kaupunki ja YIT Suomi Oy
- 4 Arviokirja a markkina-arvo Perhelä-kortteli (Salassa pidettävä, JulkL 24 § 20)
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24
- 5 Arviokirja b markkina-arvo Perhelä-kortteli (Salassa pidettävä, JulkL 24 § 20)
Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24

Perustelut

Aikaisemmat päätökset

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 21.1.2019 § 14, että KOY Järvenpään Liiketalon, tontin 186-001-0131-0008 kehittämistä jatketaan YIT Suomi Oy:n kanssa ja hyväksyi tätä koskevan aiesopimuksen liitteineen. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 7.10.2019 § 250, että kaupunki tulee vuokraamaan toimitilat Perhelän korttelista 15 vuodeksi sillä ehdolla, että YIT Suomi Oy allekirjoittaa Järvenpään kaupungin ja YIT Suomi Oy:n välisen toteuttamissopimuksen ja sen liitteenä olevan yhtiökauppakirjan luonnoksen.

Yhteissuunnitteluvaihe YIT Suomi Oy:n ja kaupungin kesken (1/2019-10/2019)

Yhteissuunnitteluvaiheen aikana Järvenpään kaupunki ja YIT Suomi Oy ovat yhdessä kehittäneet hankkeen konseptisuunnitelmaa, toteuttamissopimusta sekä sen liitteeksi tulevaa yhtiökauppakirjan luonnosta. Toteuttamissopimus liitteineen on pykälän liitteenä. Ulkopuolinen konsultti (Asianajotoimisto DLA Piper Finland Oy) on tarkastanut sopimuskokonaisuuden ja ulkopuolista konsulttia (Frontia Asianajotoimisto Oy) on konsultoitu myös hankintalainsäädännön osalta.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Toteuttamissopimuksessa sovitaan erityisesti seuraavista asioista:

- hankkeen rakentamisen ja toteuttamisen pääperiaatteet, aikataulutus ja vaiheistus
- asemakaavoitus ja rakennuslupakäsittely sekä näiden tavoiteaikataulut
- kauppahinta ja kauppojen aikataulu
- suunnitteluvarausmaksu ja sopimussakko

Kauppahinta

KOY Järvenpään Liiketalon omistaman tontin markkina-arvoksi on arvioitu 10.000.000,00 euroa.

Hintatason markkinaehtoisuus ja valtioneuvoston noudattaminen on varmistettu kahden ulkopuolisen kiinteistöarvioitsijan lausunnolla (GEM Property Oy ja FinCap Kiinteistövarainhoito Oy). Ulkopuoliset arvioijat ovat arvioineet käyvän hintatason Järvenpäässä ja arvioineet Perhelän korttelin markkina-arvion vastaavan toteuttamissopimuksessa esitettyä kauppahintaa. Ulkopuolisten arvioijien lausunnot liitteenä (Salassa pidettävä, JulKL 24 § 1 mom kohta 20).

Kauppan toteutumattomuus

Toteuttamissopimukseen sisällytetään suunnitteluvarausmaksu ja sopimussakko, jotka tulevat maksettavaksi, mikäli YIT Suomi Oy ei tee lopullista kauppaa tai täytä rakentamisvelvoitettaan sen jälkeen, kun uuden konseptin mukainen asemakaava on tullut lainvoimaiseksi ja siinä aikataulussa, kun sopimuksessa on sovittu.

Kunnallistekniikka

Perhelän korttelin ympäristössä olevien katu- ja infrarakenteiden osalta kaupunki on laatinut hyväksytyt katusuunnitelmat. Mahdollisten kiinteistön rakenteiden sijoittamisesta katualueelle neuvotellaan erikseen. Kaupunki rakentaa korttelia ympäröivät katualueet.

Hankkeen seuraavat vaiheet

Edellytys toteuttamissopimuksen allekirjoittamiselle on, että YIT Suomi Oy:n toimivaltainen toimielin hyväksyy Perhelä-hankkeen. Hanke jatkuu kaavoituksen käynnistymisellä vuoden 2020 alkupuolella. Tavoitteena on, että kohdetta koskeva rakennuslupakäsittely on vireillä vuoden 2020 loppuun mennessä. Rakentaminen voi alkaa, kun asemakaava on saanut lainvoiman ja hankkeella on hyväksytyt rakennusluvut. Tavoite on, että rakentaminen alkaa vuoden 2021 aikana, ja joka tapauksessa mahdollisimman nopeasti asemakaavan lainvoimaistumisen jälkeen.

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää:

1. hyväksyä, että tontti 186-1-131-8 luovutetaan YIT:lle tai heidän määräämälleen taholle toteuttamissopimuksen ja sen liitteenä olevan yhtiökauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin
2. valtuuttaa toteuttamissopimuksen allekirjoittajan tekemään teknisiä ja tarkentavia muutoksia toteuttamissopimukseen ja sen liitteenä olevaan

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

yhtiökauppakirjaluonnokseen, kuitenkin siten, ettei kauppakirjaluonnoksen keskeisiä sopimuskohtia ja periaatteita muuteta.

Käsittely

Hankekehityspäällikkö Martina Jerima selosti hanketta.

YIT:n yksikön päällikkö Sami Viitanen, elinvoimajohtaja Marko Lehenberg ja hankekehityspäällikkö Martina Jerima poistuivat tämän asian käsittelyn jälkeen kello 16.28.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Kaupunkikehitysjohtaja, kaavoitusjohtaja (vs.), elinvoimajohtaja,
kaupunkitekniikanjohtaja, YIT Suomi Oy

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus, § 263, 28.10.2019
Kaupunginhallitus, § 273, 01.11.2019
Kaupunginvaltuusto, § 80, 11.11.2019

§ 80

Investointiohjelma 2020-2029

JARDno-2019-3218

Kaupunginhallitus, 28.10.2019, § 263

Valmistelijat / lisätiedot:
Kirsi Rinne

Liitteet

1 Investointiohjelma 2020-2029

Investointiohjelma 2020-2029

Nyt päätöksentekoon tuleva 10 vuoden investointiohjelma on merkittävä strategisen tason linjaus tulevista investointitarpeista. Investointiohjelma on laadittu tilanteessa, jossa kaupungin talouden kantokyky on heikentynyt, joten hankkeita ja niiden toteutusaikatauluja on arvioitu entistä tarkemmin. Tästä huolimatta investointiohjelma on varsin mittava. Vuosittaiset nettoinvestoinnit vaihtelevat 40-74 miljoonan euron välillä. 10-vuotiskauden nettoinvestoinnit ovat yhteensä 550 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakaudelle investoinneista ajoittuu 237 miljoonaa eli 43% kaikista investoinneista.

Investointiohjelmasta on karsittu hankkeet, joiden toteuttaminen ei ole välttämätöntä. Talonrakennuksen osalta ohjelmaa laadittaessa on linjattu, että korjausinvestoinnit suunnataan kaupungin oman palvelutoiminnan käytössä oleviin tiloihin. Ulosvuokrattuihin tiloihin ei investoida, vaan kohteista pyritään luopumaan. Mikäli luopuminen ei ole mahdollista, neuvotellaan kohteiden vuokraehdot uusiksi siten, että vuokratuotoilla pystytään kattamaan investoinneista aiheutuvat kulut. Investointiohjelmien karsinnat on tehty siten, että toimintaedellytykset säilyvät eikä investoimatta jättämisellä tai investointien siirtämisellä aiheuteta lisäkustannuksia tai tulomenetyksiä tuleville vuosille. Korjausvelan kurissa pitävistä investoinneista ei ole karsittu. Ohjelmaan on sisällytetty myös uusia avauksia, joilla parannetaan kaupungin palvelujen tuottavuutta ja tehostetaan tilankäyttöä ja pienennetään toiminnasta aiheutuvia käyttökuluja jatkossa.

Investointiesitykset tarkentuvat seuraavalla ohjelmakerroksella, kun hyvinvoinnin palvelualueen palveluverkkoselvitys saadaan laadittua ja opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen palveluverkkoselvityksen lähtöaineistona toimineet väestöennusteet päivitetään uusimpien syntyvyyslukujen mukaisiksi keväällä 2020.

Talonrakennus

Uudishankkeet

Talonrakennuksen investointiohjelmaan käytetään ohjelmakaudella 14 -50 miljoonaa euroa vuodessa ja yhteensä 324 miljoonaa euroa. Investointitarpeet ovat erityisen

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

suuret alkuvuosina ja ohjelmakauden lopussa. Suurimmat hankkeet kaudella ovat Harjulan uusi koulu ja päiväkotia, JYK-Juhola kokonaisuus, Mankalan ja Kartanon yhtenäiskoulujen rakentaminen. Uusinvestointien suunnittelussa lähtökohtana on tilankäytön tiivistäminen mikä edellyttää vajaakäytössä olevista ja muista tarpeettomista tiloista luopumista. JYK-Juholan osalta hankkeen lopullinen toteutus päätös tehdään lähikuukausina.

Investointiohjelma on rakennettu vastaamaan kaupungin kasvuun ja siinä on myös huomioitu keskeiset koulujen ja päivähoidon palveluverkkoon liittyvät investoinnit. Vuosien 2023-2029 investointisuunnitelmat tarkentuvat seuraavalla investointiohjelman päivityskierroksella, jolloin käytössä on matalamman syntyvyyden huomioivat päivitetyt väestöennusteet ja hyvinvoinnin palveluverkkoselvitys.

Allianssin investoinnit

Kaupungin rakennuskantaan, korjausvelan hallintaan kohdistuvat investoinnit, kuten myös tilojen muutoksiin liittyvät investoinnit hoidetaan kiinteistöallianssin kautta. Peruskorjaus-, sisäilmaparannus ja muutosinvestointien lähtökohtana on nykyisen palveluverkon ylläpito ja säilyttäminen varautuen samalla osittain tiedossa olevaan väestönkasvuun. Peruskorjauksia toteuttamalla hallitaan kaupungin kiinteistöjen korjausvelkaa ja ylläpidetään palvelukiinteistöt toimintakuntoisia. Mikäli peruskorjaukset viivästyvät merkittävästi esitetystä ajankohdasta, heikkenee kiinteistöjen kunto entisestään ja korjauskustannusten todennäköistä nousua. Pahimmassa tapauksessa huonokuntoinen kiinteistö aiheuttaa vaaran käyttäjille ja ympäristölle. Peruskorjaus- ja muutosinvestointeihin on varattu vuosittain 6,4 + 2 milj. euroa.

Kunnallistekniikan investoinnit

Kunnallistekniikan rakentamisohjelma on esityksessä jaettu kahteen osaan: infran ylläpitoinvestointeihin ja uusiin alueisiin. Infran ylläpitoinvestointiesitykseen sisältyy olevien rakenteiden ylläpito ja perusparannukset ja uusiin alueisiin kaupungin vetovoiman lisäämiseen kohdistuvien uusien alueiden ja muiden hankkeiden kunnallistekniikan rakentaminen. Uusien alueiden rakentamisella mahdollistetaan kaupungin kasvu ja elinvoiman lisääminen ja kohteet linkittyvät maan myyntiin.

Kunnallistekniikan rakentamiseen käytetään investointiohjelmakaudella 7 - 15 miljoonaa euroa vuodessa ja yhteensä 115 miljoonaa euroa.

Liikuntapaikkainvestoinnit

Liikuntapaikkarakentaminen sisältää kaikki liikuntapaikkoihin ja -kenttiin sisältyvät kustannukset ml. rakennelmat ja liikuntahalleja ja -laitoksia kevyemmät rakennukset. Kokonaisuuteen kohdistuvat investointivaraukset ovat aiemmin sisältyneet osin kunnallistekniikan ja osin talonrakennuksen hankkeisiin. Suunnitelma täsmentyy, kun liikuntapaikkaselvitys ja hyvinvoinnin palveluverkkoselvitys valmistuvat.

Liikuntapaikkarakentamiseen käytetään investointiohjelmakaudella 0,2 - 2,7 miljoonaa euroa vuodessa ja yhteensä 12,5 miljoonaa euroa.

Järvenpään veden investoinnit

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Järvenpään veden hankkeet kytkeytyvät tiivisti kunnallistekniikan ja liikuntapaikkarakentamisen investointeihin. Järvenpään veden investointeihin on ohjelmakaudella varattu 5 miljoonaa euroa vuodessa paitsi vuosina 2024 ja 2025, jolloin määräraha on korkeampi Haarajoen asemanseudun kunnallistekniikan rakentamisesta johtuen.

Irtaimisto ja kehitysinvestoinnit

Irtaimistoinvestointeihin sisältyy investoinnit kiinteisiin hyödykkeisiin (esim. kalusto) ja aineettomiin hyödykkeisiin (esim. järjestelmät). Lähivuosina investointien painopiste onkin ICT:n teknisen alustan rakentamisessa. Irtaimistomääräraha vaihtelee lähivuosien 1,3 miljoonan euron ja loppuvuosien arvioidun 700 tuhannen euron välillä vuosittain.

Kehitysinvestointeihin on varattuna vuosittain 2 miljoonan euron määräraha tuottavuus- ja vetovoimainvestointeihin. Kehitysinvestointien toteuttamisen edellytyksenä on kannattavuuslaskelma, jolla osoitetaan selkeästi, että investointi maksaa itsensä takaisin menosäästöinä tai tulolisäyksinä. Kaupunginjohtaja päättää yksittäisten kehitysinvestointien käynnistämisestä 100 000 euroon ja sen ylittävistä hankkeista päättää kaupunginhallitus.

Osakkeet

Osakkeiden osalta investointiohjelma sisältää vain Liiketalon osakkeiden myynnin ja Terveystalon vuosittain perittävät rahoitusvastikkeet. Mahdolliset osakeomistusten realisoinnit talouden tasapainottamiseksi eivät näy ohjelmassa. Asunto-osakkeiden myyntiä ei sisälly investointiohjelmaan, koska ohjelmassa on talousarvioesityksen mukaisesti oletettu, että kaikki osakkeet myydään Mestariasunnoille vuoden 2019 aikana.

Maanostot ja myynnit

Maanostoihin on varattu vuosittain 1,25 miljoonaa euroa, minkä lisäksi määrärahaan on sisällytetty arviot purettavien rakennusten kustannuksista. Maanmyyntien arvio perustuu kaupunkikehityksen selvityksen maanmyyntipotentialista, josta vuosittain on huomioitu 80% toteutuvina myynteinä. Tontin myyntihinnasta keskimäärin 15% on kirjattu investointiosaan maa-alueiden tasearvoa vastaavasti. 85% maanmyyntituloista kirjautuu siis maanmyyntivoitoksi kaupungin tulokseen.

Prosessi

Investointiohjelma päivitetään vuosittain. Päivitys alkaa keväällä väestöennusteiden, markkinatilanteen ja toimintaympäristötietojen tarkastelulla, minkä pohjalta tarkennetaan palvelutarvearviot ja täsmennetään ohjelmaan investoinnit. Ohjelmointi ja kustannusten arviointi on sitä tarkempaa, mitä lähempänä vuosi on nykyhetkeä. Päivitystä silmällä pitäen ohjelma on jaettu ajallisesti kolmeen jaksoon: toteutus-/rakentamisvaiheeseen, kehitys-/yleissuunnitteluvaiheeseen ja palveluverkko /-hankesuunnitteluvaiheeseen.

Toteutus-/rakentamisvaihe käsittää ohjelmakauden kolme ensimmäistä vuotta eli tällä kierroksella vuoden 2020-2022. Tällä kaudella esitetyistä hankkeista on olemassa jo

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

varsinainen investointipäätös, jonka mukaisesti hankkeita viedään eteenpäin. Investointipäätöksessä on määritelty hankkeen kokonaisuudet ja aikataulutettu hanke vuosille. Investointiohjelmaa päivitettäessä tähän osioon ei kohdistu muita muutoksia kuin määrärahojen siirto tarvittaessa vuodelta toiselle.

Kuluvan vuoden (tässä 2019) hankkeiden osalta päivitystarve on samanlainen. Hankkeille on hyväksytty määräraha edellisen talousarviopäätöksen yhteydessä, joten tarvittaessa siirretään käyttämättä olevaa määrärahaa seuraavalle vuodelle, jotta hanke saadaan valmiiksi.

Kehitys-/yleissuunnitteluvaihe käsittää ohjelmakauden vuodet 2023-2025. Kehitys-/yleissuunnitteluvaiheen hankkeista ei vielä ole päätöstä, mutta suunnittelua tehdään yhdessä käyttäjien ja muiden sidosryhmien kanssa (kaupunkitekniikka, kaavoitus, Mestaritoiminta, Järvenpään Vesi jne.). Kehitys-/yleissuunnitteluvaiheen hankkeet päivitetään vuosittain investointiohjelman tarkistuksen yhteydessä touko-kesäkuussa. Tähän ryhmään on mahdollista esittää uusia hankkeita, mikäli ne ovat muuttuneiden tietojen valossa tarpeen.

Investointiohjelman päivityksen yhteydessä linjataan toteutusvaiheeseen siirtyvät investoinnit. Tässä yhteydessä arvioidaan aina hankkeen yhteensopivuus muiden investointi- ja maanmyyntiohjelmien kanssa ja arvioidaan hankkeen tarpeellisuus palvelutarpeen ja esimerkiksi rakennuksen kunnon näkökulmasta.

Kehitys-/yleissuunnitteluvaiheen investointien määräraha-arviot on tehty karkeammalla seulalla ja ne perustuvat alustaviin hankesuunnitelmiin ja yleissuunnitelmiin.

Palveluverkko-/hankesuunnitteluvaihe käsittää 10-vuotisohjelma neljä viimeistä vuotta eli tässä tapauksessa vuodet 2026-2029. Hankkeiden suunnitelmat ja kustannusten arviointi on tehty karkealla tasolla. Kustannusarviot perustuvat talonrakennuksessa alustaviin hankelaajuuksiin ja keskimääräisiin yksikkökustannuksiin ja kunnallistekniikassa rakenneperusteiseen hankeosalaskentaan, joka perustuu viitteellisiin suunnitelmiin ja karkeisiin oletuksiin hankeosion määristä.

Palveluverkko-/hankevaiheen hankkeet päivitetään vuosittain investointiohjelman tarkistuksen yhteydessä touko-kesäkuussa. Palveluverkko-/hankevaiheen vuosille voi tehdä esityksiä uusista hankkeista em. tarkistuksen yhteydessä. Esitykset hankkeiden siirtämisestä kehitysvaiheeseen tehdään investointiohjelmaan.

Investointiohjelman toteutumisen seuranta ja päivittäminen

Suunnittelun ja seurannan tarkkuus määräytyy hankkeen vaiheen mukaisesti. Kuluvan vuoden ja toteutusvaiheen hankkeita seurataan talouden kuukausiseurannan ja johdon raporttien yhteydessä. Kehitys- ja palveluverkkovaiheen investointeja tarkastellaan investointiohjelmaa päivitettäessä tarkentuneiden korjaus- ja palvelutarvearvioiden ja palveluverkkoselvitysten pohjalta. Investointiohjelmaa päivitettäessä palvelualueet voivat tehdä esityksiä uusista kehitys- ja palveluverkkovaiheen investoinneista.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Hankkeiden keskeytyessä tai toimintakentän muuttuessa radikaalisti voi hanke palata toteutusvaiheesta kehitysvaiheeseen tai nousta toteutettavaksi normaalia päätösaikataulua nopeammin ns. ohituskaistalla.

Nyt hyväksyttävä investointiohjelma luo puitteet tulevien vuosien investointiohjelmille. Seuraavan päivituksen lähtökohtana on nyt hyväksyttävä ohjelma, jota on tarkoitus täsmentää edellä mainituin perustein vuoden kuluttua. Päivityksen painopiste on siis aina neljän-kymmenen vuoden päässä ohjelman hyväksymisajankohdasta.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä investointiohjelman vuosille 2020 - 2029.

Käsittely

Asian käsittelyn aikana läsnä vt talousjohtaja, palvelualuejohtaja ja kaupunkikehitysjohtaja.

Päätös

Päätettiin, että asian käsittelyä jatketaan jatkokokouksessa 1.11.2019.

Kaupunginhallitus, 01.11.2019, § 273

Valmistelijat / lisätiedot:
Kirsi Rinne
kirsi.rinne@jarvenpaa.fi
talousjohtaja

Liitteet

1 Investointiohjelma 2020-2029 KH_muutokset korostettu

Oheismateriaali

1 Oheismateriaali KH 1.11. / Talonrakennusinvestoinnit 2020-2029

Perustelut

Investointiohjelma 2020-2029

Nyt päätöksentekoon tuleva 10 vuoden investointiohjelma on merkittävä strategisen tason linjaus tulevista investointitarpeista. Investointiohjelma on laadittu tilanteessa, jossa kaupungin talouden kantokyky on heikentynyt, joten hankkeita ja niiden toteutusaikatauluja on arvioitu entistä tarkemmin. Tästä huolimatta investointiohjelma on varsin mittava. Vuosittaiset nettoinvestoinnit vaihtelevat 40-74 miljoonan euron välillä. 10-vuotiskauden nettoinvestoinnit ovat yhteensä 550 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakaudelle investoinneista ajoittuu 237 miljoonaa eli 43% kaikista investoinneista.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Investointiohjelmasta on karsittu hankkeet, joiden toteuttaminen ei ole välttämätöntä. Talonrakennuksen osalta ohjelmaa laadittaessa on linjattu, että korjausinvestoinnit suunnataan kaupungin oman palvelutoiminnan käytössä oleviin tiloihin. Ulosvuokrattuihin tiloihin ei investoida, vaan kohteista pyritään luopumaan. Mikäli luopuminen ei ole mahdollista, neuvotellaan kohteiden vuokraehdot uusiksi siten, että vuokratuotoilla pystytään kattamaan investoinneista aiheutuvat kulut. Investointiohjelmien karsinnat on tehty siten, että toimintaedellytykset säilyvät eikä investoimatta jättämisellä tai investointien siirtämisellä aiheuteta lisäkustannuksia tai tulomenetyksiä tuleville vuosille. Korjausvelan kurissa pitävistä investoinneista ei ole karsittu. Ohjelmaan on sisällytetty myös uusia avauksia, joilla parannetaan kaupungin palvelujen tuottavuutta ja tehostetaan tilankäyttöä ja pienennetään toiminnasta aiheutuvia käyttökuluja jatkossa.

Investointiesitykset tarkentuvat seuraavalla ohjelmakierroksella, kun hyvinvoinnin palvelualueen palveluverkkoselvitys saadaan laadittua ja opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen palveluverkkoselvityksen lähtöaineistona toimineet väestöennusteet päivitetään uusimpien syntyvyyslukujen mukaisiksi keväällä 2020.

Talonrakennus

Uudishankkeet

Talonrakennuksen investointiohjelmaan käytetään ohjelmakaudella 14 -50 miljoonaa euroa vuodessa ja yhteensä 324 miljoonaa euroa. Investointitarpeet ovat erityisen suuret alkuvuosina ja ohjelmakauden lopussa. Suurimmat hankkeet kaudella ovat Harjulan uusi koulu ja päiväkotia, JYK-Juhola kokonaisuus, Mankalan ja Kartanon yhtenäiskoulujen rakentaminen. Uusinvestointien suunnittelussa lähtökohtana on tilankäytön tiivistäminen mikä edellyttää vajaakäytössä olevista ja muista tarpeettomista tiloista luopumista. JYK-Juholan osalta hankkeen lopullinen toteutus päätös tehdään lähikuukausina.

Investointiohjelma on rakennettu vastaamaan kaupungin kasvuun ja siinä on myös huomioitu keskeiset koulujen ja päivähoidon palveluverkkoon liittyvät investoinnit. Vuosien 2023-2029 investointisuunnitelmat tarkentuvat seuraavalla investointiohjelman päivityskierroksella, jolloin käytössä on matalamman syntyvyyden huomioivat päivitettyt väestöennusteet ja hyvinvoinnin palveluverkkoselvitys.

Allianssin investoinnit

Kaupungin rakennuskantaan, korjausvelan hallintaan kohdistuvat investoinnit, kuten myös tilojen muutoksiin liittyvät investoinnit hoidetaan kiinteistöallianssin kautta. Peruskorjaus-, sisäilmaparannus ja muutosten investointien lähtökohtana on nykyisen palveluverkon ylläpito ja säilyttäminen varautuen samalla osittain tiedossa olevaan väestönkasvuun. Peruskorjauksia toteuttamalla hallitaan kaupungin kiinteistöjen korjausvelkaa ja ylläpidetään palvelukiinteistöt toimintakuntoisina. Mikäli peruskorjaukset viivästyvät merkittävästi esitetystä ajankohdasta, heikkenee kiinteistöjen kunto entisestään ja korjauskustannusten todennäköistä nousua. Pahimmassa tapauksessa huonokuntoinen kiinteistö aiheuttaa vaaran käyttäjille ja ympäristölle. Peruskorjaus- ja muutosten investointeihin on varattu vuosittain 6,4 + 2 milj. euroa.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kunnallistekniikan investoinnit

Kunnallistekniikan rakentamishjelma on esityksessä jaettu kahteen osaan: infran ylläpitoinvestointeihin ja uusiin alueisiin. Infran ylläpitoinvestointiesitykseen sisältyy olevien rakenteiden ylläpito ja perusparannukset ja uusiin alueisiin kaupungin vetovoiman lisäämiseen kohdistuvien uusien alueiden ja muiden hankkeiden kunnallistekniikan rakentaminen. Uusien alueiden rakentamisella mahdollistetaan kaupungin kasvu ja elinvoiman lisääminen ja kohteet linkittyvät maan myyntiin.

Kunnallistekniikan rakentamiseen käytetään investointiohjelmakaudella 7 - 15 miljoonaa euroa vuodessa ja yhteensä 115 miljoonaa euroa.

Liikuntapaikkainvestoinnit

Liikuntapaikkarakentaminen sisältää kaikki liikuntapaikkoihin ja -kenttiin sisältyvät kustannukset ml. rakennelmat ja liikuntahalleja ja -laitoksia kevyemmät rakennukset. Kokonaisuuteen kohdistuvat investointivaraukset ovat aiemmin sisältyneet osin kunnallistekniikan ja osin talonrakennuksen hankkeisiin. Suunnitelma täsmentyy, kun liikuntapaikkaselvitys ja hyvinvoinnin palveluverkkoselvitys valmistuvat.

Liikuntapaikkarakentamiseen käytetään investointiohjelmakaudella 0,2 - 2,7 miljoonaa euroa vuodessa ja yhteensä 12,5 miljoonaa euroa.

Järvenpään veden investoinnit

Järvenpään veden hankkeet kytkeytyvät tiivisti kunnallistekniikan ja liikuntapaikkarakentamisen investointeihin. Järvenpään veden investointeihin on ohjelmakaudella varattu 5 miljoonaa euroa vuodessa paitsi vuosina 2024 ja 2025, jolloin määräraha on korkeampi Haarajoen asemansseudun kunnallistekniikan rakentamisesta johtuen.

Irtaimisto ja kehitysinvestoinnit

Irtaimistoinvestointeihin sisältyy investoinnit kiinteisiin hyödykkeisiin (esim. kalusto) ja aineettomiin hyödykkeisiin (esim. järjestelmät). Lähivuosina investointien painopiste onkin ICT:n teknisen alustan rakentamisessa. Irtaimistomääräraha vaihtelee lähivuosien 1,3 miljoonan euron ja loppuvuosien arvioidun 700 tuhannen euron välillä vuosittain.

Kehitysinvestointeihin on varattuna vuosittain 2 miljoonan euron määräraha tuottavuus- ja vetovoimainvestointeihin. Kehitysinvestointien toteuttamisen edellytyksenä on kannattavuuslaskelma, jolla osoitetaan selkeästi, että investointi maksaa itsensä takaisin menosäästöinä tai tulolisäyksinä. Kaupunginjohtaja päättää yksittäisten kehitysinvestointien käynnistämisestä 100 000 euroon ja sen ylittävistä hankkeista päättää kaupunginhallitus.

Osakkeet

Osakkeiden osalta investointiohjelma sisältää vain Liiketalon osakkeiden myynnin ja Terveystalon vuosittain perittävät rahoitusvastikkeet. Mahdolliset osakeomistusten realisoinnit talouden tasapainottamiseksi eivät näy ohjelmassa. Asunto-osakkeiden

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

myyntiä ei sisälle investointiohjelmaan, koska ohjelmassa on talousarvioesityksen mukaisesti oletettu, että kaikki osakkeet myydään Mestariasunnoille vuoden 2019 aikana.

Maanostot ja myynnit

Maanostoihin on varattu vuosittain 1,25 miljoonaa euroa, minkä lisäksi määrärahaan on sisällytetty arviot purettavien rakennusten kustannuksista. Maanmyyntien arvio perustuu kaupunkikehityksen selvityksen maanmyyntipotentialista, josta vuosittain on huomioitu 80% toteutuvina myynteinä. Tontin myyntihinnasta keskimäärin 15% on kirjattu investointiosaan maa-alueiden tasearvoa vastaavasti. 85% maanmyyntituloista kirjautuu siis maanmyyntivoitoksi kaupungin tulokseen.

Prosessi

Investointiohjelma päivitetään vuosittain. Päivitys alkaa keväällä väestöennusteiden, markkinatilanteen ja toimintaympäristötietojen tarkastelulla, minkä pohjalta tarkennetaan palvelutarvearviot ja täsmennetään ohjelmaan investoinnit. Ohjelmointi ja kustannusten arviointi on sitä tarkempaa, mitä lähempänä vuosi on nykyhetkeä. Päivitystä silmällä pitäen ohjelma on jaettu ajallisesti kolmeen jaksoon: toteutus-/rakentamisvaiheeseen, kehitys-/yleissuunnitteluvaiheeseen ja palveluverkko /-hankesuunnitteluvaiheeseen.

Toteutus-/rakentamisvaihe käsittää ohjelmakauden kolme ensimmäistä vuotta eli tällä kierroksella vuoden 2020-2022. Tällä kaudella esitetyistä hankkeista on olemassa jo varsinainen investointipäätös, jonka mukaisesti hankkeita viedään eteenpäin. Investointipäätöksessä on määritelty hankkeen kokonaisuudet ja aikataulutettu hanke vuosille. Investointiohjelmaa päivitettäessä tähän osioon ei kohdistu muita muutoksia kuin määrärahojen siirto tarvittaessa vuodelta toiselle.

Kuluvan vuoden (tässä 2019) hankkeiden osalta päivitystarve on samanlainen. Hankkeille on hyväksytty määräraha edellisen talousarviopäätöksen yhteydessä, joten tarvittaessa siirretään käyttämättä olevaa määrärahaa seuraavalle vuodelle, jotta hanke saadaan valmiiksi.

Kehitys-/yleissuunnitteluvaihe käsittää ohjelmakauden vuodet 2023-2025. Kehitys-/yleissuunnitteluvaiheen hankkeista ei vielä ole päätöstä, mutta suunnittelua tehdään yhdessä käyttäjien ja muiden sidosryhmien kanssa (kaupunkitekniikka, kaavoitus, Mestaritoiminta, Järvenpään Vesi jne.). Kehitys-/yleissuunnitteluvaiheen hankkeet päivitetään vuosittain investointiohjelman tarkistuksen yhteydessä touko-kesäkuussa. Tähän ryhmään on mahdollista esittää uusia hankkeita, mikäli ne ovat muuttuneiden tietojen valossa tarpeen.

Investointiohjelman päivityksen yhteydessä linjataan toteutusvaiheeseen siirtyvät investoinnit. Tässä yhteydessä arvioidaan aina hankkeen yhteensopivuus muiden investointi- ja maanmyyntiohjelmien kanssa ja arvioidaan hankkeen tarpeellisuus palvelutarpeen ja esimerkiksi rakennuksen kunnon näkökulmasta.

Kehitys-/yleissuunnitteluvaiheen investointien määräraha-arviot on tehty karkeammalla seulalla ja ne perustuvat alustaviin hankesuunnitelmiin ja yleissuunnitelmiin.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Palveluverkko-/hankesuunnitteluvaihe käsittää 10-vuotishjelma neljä viimeistä vuotta eli tässä tapauksessa vuodet 2026-2029. Hankkeiden suunnitelmat ja kustannusten arviointi on tehty karkealla tasolla. Kustannusarviot perustuvat talonrakennuksessa alustaviin hankelaajuuksiin ja keskimääräisiin yksikkökustannuksiin ja kunnallistekniikassa rakennepöyryteiseen hankeosalaskentaan, joka perustuu viitteellisiin suunnitelmiin ja karkeisiin oletuksiin hankeosion määristä.

Palveluverkko-/hankevaiheen hankkeet päivitetään vuosittain investointiohjelman tarkistuksen yhteydessä touko-kesäkuussa. Palveluverkko-/hankevaiheen vuosille voi tehdä esityksiä uusista hankkeista em. tarkistuksen yhteydessä. Esitykset hankkeiden siirtämisestä kehitysvaiheeseen tehdään investointiohjelmaan.

Investointiohjelman toteutumisen seuranta ja päivittäminen

Suunnittelun ja seurannan tarkkuus määräytyy hankkeen vaiheen mukaisesti. Kuluvan vuoden ja toteutusvaiheen hankkeita seurataan talouden kuukausiseurannan ja johdon raporttien yhteydessä. Kehitys- ja palveluverkkovaiheen investointeja tarkastellaan investointiohjelmaa päivitettäessä tarkentuneiden korjaus- ja palvelutarvearvioiden ja palveluverkkoselvitysten pohjalta. Investointiohjelmaa päivitettäessä palvelualueet voivat tehdä esityksiä uusista kehitys- ja palveluverkkovaiheen investoinneista.

Hankkeiden keskeytyessä tai toimintakentän muuttuessa radikaalisti voi hanke palata toteutusvaiheesta kehitysvaiheeseen tai nousta toteutettavaksi normaalia päätösaikataulua nopeammin ns. ohituskaistalla.

Nyt hyväksyttävä investointiohjelma luo puitteet tulevien vuosien investointiohjelmile. Seuraavan päivityksen lähtökohtana on nyt hyväksyttävä ohjelma, jota on tarkoitus täsmentää edellä mainituin perustein vuoden kuluttua. Päivityksen painopiste on siis aina neljän-kymmenen vuoden päässä ohjelman hyväksymisajankohdasta.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä investointiohjelman vuosille 2020 - 2029.

Käsittely

Mimmi Launiala teki Karhun ja Pertun kannattamana muutosehdotuksen, joka kuului seuraavasti: "Kyrölän koulun liikuntahallia varten lisätään investointiohjelmaan 1.000.000 euroa vuodelle 2020".

Tomi Passi teki Taavitsaisen kannattamana muutosesityksen (1), joka kuului seuraavasti: "Lisätään 1 Me / vuosi taloudellisia edellytyksiä peruskorjauksen ennaltaehkäisevään toteutukseen suunnitelmakaudelle 2020-2023. Tavoitteena on pystyä siirtämään kunnostuksen avulla uudisrakentamisia".

Tomi Passi teki Taavitsaisen kannattamana muutosesityksen (2), joka kuului seuraavasti: "Kunnallistekniikan rakentaminen: Uudet alueet ja infran ylläpidon

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

varaukset: Vähennetään yhteensä 6 miljoonaa euroa suunnitelmakaudella 2020-2023. Tarkastelun yhteydessä tehdään laadullista kohteiden tarkastelua ja toteutustason kaventamista. Samalla tarkastellaan rakentamisen aloittamisen välttämätöntä tarvetta".

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kolme esittelijän ehdotuksesta poikkeavaa, kannatettua muutosehdotusta, joten oli äänestettävä. Hyväksyttiin puheenjohtajan ehdotuksesta äänestystavaksi sähköinen nimenhuutoäänestys. Hyväksyttiin puheenjohtajan ehdotus äänestysjärjestykseksi.

Launialan muutosehdotus:

JAA = esittelijän ehdotus

EI = Mimmi Launialan muutosehdotus

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen äänin 3 - 8 Launialan muutosehdotuksen.

Passin muutosehdotus 1:

JAA = esittelijän ehdotus

EI = Passin muutosehdotus

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen äänin 9 - 2 esittelijän ehdotuksen.

Passin muutosehdotus 2:

JAA = esittelijän ehdotus

EI = Tomi Passin muutosehdotus

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen äänin 9 - 2 esittelijän ehdotuksen.

Äänestykset

JAA=pohjaehdotus

EI = Mimmi Launiala (kannatti Ulla-Mari Karhun ja Helinä Perttu) ehdotus: Kyrölän koulun liikuntahallia varten lisätään investointiohjelmaan 1.000.000 euroa vuodelle 2020.

Jaa

Willem van Schevikhoven

Mikko Taavitsainen

Pekka Heikkilä

Ei

Mimmi Launiala

Ulla-Mari Karhu

Jarno Hautamäki

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Mikko Vesterinen
Hanna Graeffe
Tomi Passi
Helinä Perttu
Mika Gilan

Jaa=Pohjaehdotus

Ei=Tomi Passin (kannatti Taavitsainen) muutosehdotus: Lisätään 1 Me / vuosi taloudellisia edellytyksiä peruskorjauksen ennaltaehkäisevään toteutukseen suunnitelmakaudelle 2020-2023. Tavoitteena on pystyä siirtämään kunnostuksen avulla uudisrakentamisia.

Jaa

Ulla-Mari Karhu
Helinä Perttu
Mimmi Launiala
Mikko Vesterinen
Hanna Graeffe
Jarno Hautamäki
Willem van Schevikhoven
Pekka Heikkilä
Mika Gilan

Ei

Tomi Passi
Mikko Taavitsainen

Jaa=pohjaesitys

Ei=Tomi Passin muutosesityksen (Mikko Taavitsaisen kannattamana):
Kunnallistekniikan rakentaminen: Uudet alueet ja infran ylläpidon varaukset:
Vähennetään yhteensä 6 miljoonaa euroa suunnitelmakaudella 2020-2023.
Tarkastelun yhteydessä tehdään laadullista kohteiden tarkastelua ja toteutustason kaventamista. Samalla tarkastellaan rakentamisen aloittamisen välttämätöntä tarvetta.

Jaa

Helinä Perttu
Ulla-Mari Karhu
Mimmi Launiala
Jarno Hautamäki
Mikko Vesterinen
Willem van Schevikhoven
Hanna Graeffe
Pekka Heikkilä
Mika Gilan

Ei

Mikko Taavitsainen
Tomi Passi

Päätös

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin siten muutettuna, että Kyrölän koulun liikuntahallia varten lisätään investointiohjelmaan 1.000.000 euroa vuodelle 2020.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti yksimielisesti, että Oinaskadun koulun tilanne tuodaan arvioitavaksi erikseen kiinteistön tarkempien kuntoselvitysten ja korjaussuunnitelmien valmistuttua.

Kaupunginvaltuusto, 11.11.2019, § 80

Valmistelija / lisätiedot:

Kirsi Rinne

kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

talousjohtaja

Liitteet

1 KV 11.11.2019 / Investointiohjelma

Oheismateriaali

1 Oheismateriaali KH 1.11. / Talonrakennusinvestoinnit 2020-2029

Perustelut

Investointiohjelma 2020-2029

Nyt päätöksentekoon tuleva 10 vuoden investointiohjelma on merkittävä strategisen tason linjaus tulevista investointitarpeista. Investointiohjelma on laadittu tilanteessa, jossa kaupungin talouden kantokyky on heikentynyt, joten hankkeita ja niiden toteutusaikatauluja on arvioitu entistä tarkemmin. Tästä huolimatta investointiohjelma on varsin mittava. Vuosittaiset nettoinvestoinnit vaihtelevat 40-74 miljoonan euron välillä. 10-vuotiskauden nettoinvestoinnit ovat yhteensä 550 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakaudelle investoinneista ajoittuu 237 miljoonaa eli 43% kaikista investoinneista.

Investointiohjelmasta on karsittu hankkeet, joiden toteuttaminen ei ole välttämätöntä. Talonrakennuksen osalta ohjelmaa laadittaessa on linjattu, että korjausinvestoinnit suunnitellaan kaupungin oman palvelutoiminnan käytössä oleviin tiloihin. Ulosvuokrattuihin tiloihin ei investoida, vaan kohteista pyritään luopumaan. Mikäli luopuminen ei ole mahdollista, neuvotellaan kohteiden vuokraehdot uusiksi siten, että vuokratuotoilla pystytään kattamaan investoinneista aiheutuvat kulut. Investointiohjelmien karsinnat on tehty siten, että toimintaedellytykset säilyvät eikä investoimatta jättämisellä tai investointien siirtämisellä aiheuteta lisäkustannuksia tai tulomenetyksiä tuleville vuosille. Korjausvelan kurissa pitävistä investoinneista ei ole karsittu. Ohjelmaan on sisällytetty myös uusia avauksia, joilla parannetaan kaupungin palvelujen tuottavuutta ja tehostetaan tilankäyttöä ja pienennetään toiminnasta aiheutuvia käyttökuluja jatkossa.

Investointiesitykset tarkentuvat seuraavalla ohjelmakerroksella, kun hyvinvoinnin palvelualueen palveluverkkoselvitys saadaan laadittua ja opetuksen ja kasvatuksen

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

palvelualueen palveluverkkoselvityksen lähtöaineistona toimineet väestöennusteet päivitetään uusimpien syntyvyyslukujen mukaisiksi keväällä 2020.

Talonrakennus

Uudishankkeet

Talonrakennuksen investointiohjelmaan käytetään ohjelmakaudella 14 -50 miljoonaa euroa vuodessa ja yhteensä 324 miljoonaa euroa. Investointitarpeet ovat erityisen suuret alkuvuosina ja ohjelmakauden lopussa. Suurimmat hankkeet kaudella ovat Harjulan uusi koulu ja päiväkotia, JYK-Juhola kokonaisuus, Mankalan ja Kartanon yhtenäiskoulujen rakentaminen. Uusinvestointien suunnittelussa lähtökohtana on tilankäytön tiivistäminen mikä edellyttää vakaakäytössä olevista ja muista tarpeettomista tiloista luopumista. JYK-Juholan osalta hankkeen lopullinen toteutus päätös tehdään lähikuukausina.

Investointiohjelma on rakennettu vastaamaan kaupungin kasvuun ja siinä on myös huomioitu keskeiset koulujen ja päivähoidon palveluverkkoon liittyvät investoinnit. Vuosien 2023-2029 investointisuunnitelmat tarkentuvat seuraavalla investointiohjelman päivityskierroksella, jolloin käytössä on matalamman syntyvyyden huomioivat päivitettyt väestöennusteet ja hyvinvoinnin palveluverkkoselvitys.

Allianssin investoinnit

Kaupungin rakennuskantaan, korjausvelan hallintaan kohdistuvat investoinnit, kuten myös tilojen muutoksiin liittyvät investoinnit hoidetaan kiinteistöallianssin kautta. Peruskorjaus-, sisäilmaparannus ja muutosinvestointien lähtökohtana on nykyisen palveluverkon ylläpito ja säilyttäminen varautuen samalla osittain tiedossa olevaan väestönkasvuun. Peruskorjauksia toteuttamalla hallitaan kaupungin kiinteistöjen korjausvelkaa ja ylläpidetään palvelukiinteistöt toimintakuntoisiksi. Mikäli peruskorjaukset viivästyvät merkittävästi esitetystä ajankohdasta, heikkenee kiinteistöjen kunto entisestään ja korjauskustannusten todennäköistä nousua. Pahimmassa tapauksessa huonokuntoinen kiinteistö aiheuttaa vaaran käyttäjille ja ympäristölle. Peruskorjaus- ja muutosinvestointeihin on varattu vuosittain 6,4 + 2 milj. euroa.

Kunnallistekniikan investoinnit

Kunnallistekniikan rakentamisohjelma on esityksessä jaettu kahteen osaan: infran ylläpitoinvestointeihin ja uusiin alueisiin. Infran ylläpitoinvestointiesitykseen sisältyy olevien rakenteiden ylläpito ja perusparannukset ja uusiin alueisiin kaupungin vetovoiman lisäämiseen kohdistuvien uusien alueiden ja muiden hankkeiden kunnallistekniikan rakentaminen. Uusien alueiden rakentamisella mahdollistetaan kaupungin kasvu ja elinvoiman lisääminen ja kohteet linkittyvät maan myyntiin.

Kunnallistekniikan rakentamiseen käytetään investointiohjelmakaudella 7 - 15 miljoonaa euroa vuodessa ja yhteensä 115 miljoonaa euroa.

Liikuntapaikkainvestoinnit

Liikuntapaikkarakentaminen sisältää kaikki liikuntapaikkoihin ja -kenttiin sisältyvät kustannukset ml. rakennelmat ja liikuntahalleja ja -laitoksia kevyemmät rakennukset. Kokonaisuuteen kohdistuvat investointivaraukset ovat aiemmin

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

sisältyneet osin kunnallistekniikan ja osin talonrakennuksen hankkeisiin. Suunnitelma täsmentyy, kun liikuntapaikkaselvitys ja hyvinvoinnin palveluverkkoselvitys valmistuvat.

Liikuntapaikkarakentamiseen käytetään investointiohjelmakaudella 0,2 - 2,7 miljoonaa euroa vuodessa ja yhteensä 12,5 miljoonaa euroa.

Järvenpään veden investoinnit

Järvenpään veden hankkeet kytkeytyvät tiivisti kunnallistekniikan ja liikuntapaikkarakentamisen investointeihin. Järvenpään veden investointeihin on ohjelmakaudella varattu 5 miljoonaa euroa vuodessa paitsi vuosina 2024 ja 2025, jolloin määräraha on korkeampi Haarajoen asemanseudun kunnallistekniikan rakentamisesta johtuen.

Irtaimisto ja kehitysinvestoinnit

Irtaimistoinvestointeihin sisältyy investoinnit kiinteisiin hyödykkeisiin (esim. kalusto) ja aineettomiin hyödykkeisiin (esim. järjestelmät). Lähivuosina investointien painopiste onkin ICT:n teknisen alustan rakentamisessa. Irtaimistomääräraha vaihtelee lähivuosien 1,3 miljoonan euron ja loppuvuosien arvioidun 700 tuhannen euron välillä vuosittain.

Kehitysinvestointeihin on varattuna vuosittain 2 miljoonan euron määräraha tuottavuus- ja vetovoimainvestointeihin. Kehitysinvestointien toteuttamisen edellytyksenä on kannattavuuslaskelma, jolla osoitetaan selkeästi, että investointi maksaa itsensä takaisin menosäästöinä tai tulolisäyksinä. Kaupunginjohtaja päättää yksittäisten kehitysinvestointien käynnistämisestä 100 000 euroon ja sen ylittävistä hankkeista päättää kaupunginhallitus.

Osakkeet

Osakkeiden osalta investointiohjelma sisältää vain Liiketalon osakkeiden myynnin ja Terveystalon vuosittain perittävät rahoitusvastikkeet. Mahdolliset osakeomistusten realisoinnit talouden tasapainottamiseksi eivät näy ohjelmassa. Asunto-osakkeiden myyntiä ei sisälly investointiohjelmaan, koska ohjelmassa on talousarvioesityksen mukaisesti oletettu, että kaikki osakkeet myydään Mestariasunnoille vuoden 2019 aikana.

Maanostot ja myynnit

Maanostoihin on varattu vuosittain 1,25 miljoonaa euroa, minkä lisäksi määrärahaan on sisällytetty arviot purettavien rakennusten kustannuksista. Maanmyyntien arvio perustuu kaupunkikehityksen selvityksen maanmyyntipotentialista, josta vuosittain on huomioitu 80% toteutuvina myynteinä. Tontin myyntihinnasta keskimäärin 15% on kirjattu investointiosaan maa-alueiden tasearvoa vastaavasti. 85% maanmyyntituloista kirjautuu siis maanmyyntivoitoksi kaupungin tulokseen.

Prosessi

Investointiohjelma päivitetään vuosittain. Päivitys alkaa keväällä väestöennusteiden, markkinatilanteen ja toimintaympäristötietojen tarkastelulla, minkä pohjalta

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

tarkennetaan palvelutarvearviot ja täsmennetään ohjelmaan investoinnit. Ohjelmointi ja kustannusten arviointi on sitä tarkempaa, mitä lähempänä vuosi on nykyhetkeä. Päivitystä silmällä pitäen ohjelma on jaettu ajallisesti kolmeen jaksoon: toteutus-/rakentamisvaiheeseen, kehitys-/yleissuunnitteluvaiheeseen ja palveluverkko-/hankesuunnitteluvaiheeseen.

Toteutus-/rakentamisvaihe käsittää ohjelmakauden kolme ensimmäistä vuotta eli tällä kierroksella vuoden 2020-2022. Tällä kaudella esitetyistä hankkeista on olemassa jo varsinainen investointipäätös, jonka mukaisesti hankkeita viedään eteenpäin. Investointipäätöksessä on määritelty hankkeen kokonaisuudet ja aikataulutettu hanke vuosille. Investointiohjelmaa päivitettäessä tähän osioon ei kohdistu muita muutoksia kuin määrärahojen siirto tarvittaessa vuodelta toiselle.

Kuluvan vuoden (tässä 2019) hankkeiden osalta päivitystarve on samanlainen. Hankkeille on hyväksytty määräraha edellisen talousarviopäätöksen yhteydessä, joten tarvittaessa siirretään käyttämättä olevaa määrärahaa seuraavalle vuodelle, jotta hanke saadaan valmiiksi.

Kehitys-/yleissuunnitteluvaihe käsittää ohjelmakauden vuodet 2023-2025. Kehitys-/yleissuunnitteluvaiheen hankkeista ei vielä ole päätöstä, mutta suunnittelua tehdään yhdessä käyttäjien ja muiden sidosryhmien kanssa (kaupunkitekniikka, kaavoitus, Mestaritoiminta, Järvenpään Vesi jne.). Kehitys-/yleissuunnitteluvaiheen hankkeet päivitetään vuosittain investointiohjelman tarkistuksen yhteydessä touko-kesäkuussa. Tähän ryhmään on mahdollista esittää uusia hankkeita, mikäli ne ovat muuttuneiden tietojen valossa tarpeen.

Investointiohjelman päivityksen yhteydessä linjataan toteutusvaiheeseen siirtyvät investoinnit. Tässä yhteydessä arvioidaan aina hankkeen yhteensopivuus muiden investointi- ja maanmyyntiohjelmien kanssa ja arvioidaan hankkeen tarpeellisuus palvelutarpeen ja esimerkiksi rakennuksen kunnon näkökulmasta.

Kehitys-/yleissuunnitteluvaiheen investointien määräraha-arviot on tehty karkeammalla seulalla ja ne perustuvat alustaviin hankesuunnitelmiin ja yleissuunnitelmiin.

Palveluverkko-/hankesuunnitteluvaihe käsittää 10-vuotisohjelma neljä viimeistä vuotta eli tässä tapauksessa vuodet 2026-2029. Hankkeiden suunnitelmat ja kustannusten arviointi on tehty karkealla tasolla. Kustannusarviot perustuvat talonrakennuksessa alustaviin hankelaajuuksiin ja keskimääriin yksikkökustannuksiin ja kunnallistekniikassa rakenneperusteiseen hankeosalaskentaan, joka perustuu viitteellisiin suunnitelmiin ja karkeisiin oletuksiin hankeosion määristä.

Palveluverkko-/hankevaiheen hankkeet päivitetään vuosittain investointiohjelman tarkistuksen yhteydessä touko-kesäkuussa. Palveluverkko-/hankevaiheen vuosille voi tehdä esityksiä uusista hankkeista em. tarkistuksen yhteydessä. Esitykset hankkeiden siirtämisestä kehitysvaiheeseen tehdään investointiohjelmaan.

Investointiohjelman toteutumisen seuranta ja päivittäminen

Suunnittelun ja seurannan tarkkuus määräytyy hankkeen vaiheen mukaisesti. Kuluvan vuoden ja toteutusvaiheen hankkeita seurataan talouden kuukausiseurannan ja

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

johdon raporttien yhteydessä. Kehitys- ja palveluverkkovaiheen investointeja tarkastellaan investointiohjelmaa päivitettäessä tarkentuneiden korjaus- ja palvelutarvearvioiden ja palveluverkkoselvitysten pohjalta. Investointiohjelmaa päivitettäessä palvelualueet voivat tehdä esityksiä uusista kehitys- ja palveluverkkovaiheen investoinneista.

Hankkeiden keskeytyessä tai toimintakentän muuttuessa radikaalisti voi hanke palata toteutusvaiheesta kehitysvaiheeseen tai nousta toteutettavaksi normaalia päätösaikataulua nopeammin ns. ohituskaistalla.

Nyt hyväksyttävä investointiohjelma luo puitteet tulevien vuosien investointiohjelmile. Seuraavan päivityksen lähtökohtana on nyt hyväksyttävä ohjelma, jota on tarkoitus täsmentää edellä mainituin perustein vuoden kuluttua. Päivityksen painopiste on siis aina neljän-kymmenen vuoden päässä ohjelman hyväksymisajankohdasta.

Ehdotus

Kaupunginhallituksen 1.11.2019 § 273 päättämät muutokset investointiohjelmaa on viety liitteeseen.

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä investointiohjelman vuosille 2020 - 2029.

Käsittely

Kaupunginjohtaja Olli Naukkarinen ja vt talousjohtaja Kirsi Rinne selostivat asiaa.

Pepe Makkonen esitti seuraavan toimenpideoitteen lisäämistä päätökseen: Järvenpää Plus valtuustoryhmä esittää, että Sibeliuksenväylän alikulun hyöty /kustannussuhde tarkastetaan nykyisessä taloustilanteessa.

Kannatti: Jenni Marttinen

Antti Heikkilä teki seuraavat muutosehdotukset:

Muutosehdotus 1: Investointiohjelmasta poistetaan sivu 8 Talonrakennusinvestoinnit: Rantapuiston rakenteet 600 000 euroa poistetaan kokonaan.

Kannatti: Mikko Taavitsainen, Tomi Passi, Jenni Marttinen

Muutosehdotus 2: Investointiohjelmasta sivu 12 Hankkeet / Kunnallistekniikka kohtaan Pyöräilyn kehittäminen investoinnit siirretään alkavaksi vuodesta 2023 ohjelman esittämin vuosivarauxsin.

Kannatti: Mikko taavitsainen, Tomi Passi

Muutosehdotus 3: Investointiohjelmasta vähennetään vuosilta 2020-2022 yhteensä 4,5 milj. euroa (n. 1,5 milj. eur/vuosi), joista talonrakennuksesta 3 milj. eur ja

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

kunnallistekniikasta 1,5 milj. euroa. Vähennykset tehdään siten, että investointiohjelmasta ei poisteta mitään kohdetta vaan etsitään hankkeissa kustannustehokkaampia ratkaisuja. Kustannussäästöjen tarkempi sijoittaminen annetaan viranhaltijoiden päätettäväksi.

Kannatti: Mikko Taavitsainen, Tomi Passi

Valtuutettu Mikko Taavitsainen teki seuraavan Mikko Taavitsaisen, Laura Virkkusen, Petri Pertan ja Arto Luukkasen allekirjoittaman toimenpideoitteen:

"Esitämme, että päivitettäessä vuonna 2020 investointiohjelmaa vuosille 2021-2030 investointitarpeita tarkastellaan erityisesti jälkimmäisten vuosien suunnitellun tason osalta siten, että ne mitoitetaan kaupungin oletetun kantokyvyn mukaisiksi.

Toimenpideoitteella tähdätään Järvenpään kaupungin pitkään jatkuneen velkaantumisen kasvun pysäyttämiseen 2020-luvun jälkimmäisellä puoliskolla."

Kannatti: Laura Virkkunen

Tauko 18:00 - 18:40.

Äänestykset

JAA: Kaupunginhallituksen pohjaehdotus

EI: Valtuutettu Heikkilän muutosehdotus: Investointiohjelmasta poistetaan sivu 8 Talonrakennusinvestoinnit: Rantapuiston rakenteet 600 000 euroa poistetaan kokonaan.

Jaa

Kaija Tuuri
Mika Gilan
Ulla-Mari Karhu
Viljo Smed
Markku Tenhunen
Kaisa Saarikorpi
Tuomas Raejärvi
Tuija Kuusisto
Willem van Schevikhoven
Jarno Hautamäki
Olli Kamunen
Petri Ovaska
Mikko Vesterinen
Suvi Pohjonen
Helinä Perttu
Ossi Vähäsarja
Katri Kuusikallio
Pirjo Komulainen
Hanna Graeffe
Liina-Lyydia Jämsä
Henry Berg

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Mikko Päivinen
Pekka Heikkinen
Tiia Lintula
Peter Hagman
Heini Liimatainen
Rita Kostama
Pekka Heikkilä

Ei

Jenni Marttinen
Lassi Markkanen
Mikko Laakkonen
Satu Tuominen
Eemeli Peltonen
Tomi Passi
Katja Repo
Arto Luukkanen
Laura Virkkunen
Sanna-Maria Riikonen
Mikko Taavitsainen
Pepe Makkonen
Marko Larjanne
Peter Osipow
Antti Heikkilä
Emmi Mäkinen
Satu Haaparanta
Mimmi Launiala
Tarja Edry
Riikka Reina
Petri Perta
Jenni Komonen

JAA: Kaupunginhallituksen pohjaehdotus

Ei: Valtuutettu Heikkilän muutosehdotus: Investointiohjelmasta sivu 12 Hankkeet / Kunnallistekniikka kohtaan Pyöräilyn kehittäminen investoinnit siirretään alkavaksi vuodesta 2023 ohjelman esittämin vuosivaroiksi.

Jaa

Tiia Lintula
Jenni Marttinen
Lassi Markkanen
Ulla-Mari Karhu
Mika Gilan
Kaija Tuuri
Pekka Heikkinen
Liisa Majanen
Petri Ovaska
Kaisa Saarikorpi

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Tuija Kuusisto
Mikko Laakkonen
Jarno Hautamäki
Ossi Vähäsarja
Liina-Lyydia Jämsä
Katja Repo
Henry Berg
Mimmi Launiala
Olli Kamunen
Pirjo Komulainen
Tuomas Raejärvi
Mikko Vesterinen
Mikko Päivinen
Peter Hagman
Peter Osipow
Suvi Pohjonen
Hanna Graeffe
Katri Kuusikallio
Willem van Schevikhoven
Helinä Perttu
Heini Liimatainen
Rita Kostama
Jenni Komonen
Pekka Heikkilä
Ei
Antti Heikkilä
Laura Virkkunen
Tomi Passi
Markku Tenhunen
Emmi Mäkinen
Pepe Makkonen
Satu Haaparanta
Sanna-Maria Riikonen
Arto Luukkanen
Viljo Smed
Mikko Taavitsainen
Eemeli Peltonen
Satu Tuominen
Tarja Edry
Riikka Reina
Petri Perta

JAA: Kaupunginhallituksen pohjaehdotus

Ei: Valtuutettu Heikkilän muutosehdotus: Investointiohjelmasta vähennetään vuosilta 2020-2022 yhteensä 4,5 milj. euroa (n. 1,5 milj. eur/vuosi), joista talonrakennuksesta 3 milj. eur ja kunnallistekniikasta 1,5 milj. euroa. Vähennykset tehdään siten, että investointiohjelmasta ei poisteta mitään kohdetta vaan etsitään hankkeissa

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

kustannustehokkaampia ratkaisuja. Kustannussäästöjen tarkempi sijoittaminen annetaan viranhaltijoiden päätettäväksi.

Jaa

Kaija Tuuri
Ulla-Mari Karhu
Emmi Mäkinen
Willem van Schevikhoven
Jarno Hautamäki
Mika Gilan
Ossi Vähäsarja
Liisa Majanen
Tiia Lintula
Kaisa Saarikorpi
Tuija Kuusisto
Helinä Perttu
Mikko Vesterinen
Viljo Smed
Mikko Laakkonen
Katja Repo
Pirjo Komulainen
Petri Ovaska
Mimmi Launiala
Henry Berg
Pekka Heikkilä
Olli Kamunen
Suvi Pohjonen
Tuomas Raejärvi
Rita Kostama
Liina-Lyydia Jämsä
Katri Kuusikallio
Jenni Marttinen
Eemeli Peltonen
Hanna Graeffe
Pekka Heikkinen
Mikko Päivinen
Heini Liimatainen
Jenni Komonen

Ei

Lassi Markkanen
Sanna-Maria Riikonen
Antti Heikkilä
Arto Luukkanen
Mikko Taavitsainen
Satu Haaparanta
Tomi Passi
Laura Virkkunen

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Satu Tuominen
Peter Osipow
Pepe Makkonen
Marko Larjanne
Peter Hagman
Markku Tenhunen
Tarja Edry
Riikka Reina
Petri Perta

JAA: Kaupunginhallituksen päätösehdotus ilman toimenpideoitetta.

EI: Kaupunginhallituksen päätösehdotukseen liitetään toivomusaloite: Esitämme, että päivitettäessä vuonna 2020 investointiohjelmaa vuosille 2021-2030 investointitarpeita tarkastellaan erityisesti jälkimmäisten vuosien suunnitellun tason osalta siten, että ne mitoitetaan kaupungin oletetun kantokyvyn mukaisiksi.

Toimenpideoitteella tähdätään Järvenpään kaupungin pitkään jatkuneen velkaantumisen kasvun pysäyttämiseen 2020-luvun jälkimmäisellä puoliskolla.

Ei:

Jaa

Lassi Markkanen
Jenni Marttinen
Ulla-Mari Karhu
Tiia Lintula
Liisa Majanen
Viljo Smed
Eemeli Peltonen
Mikko Vesterinen
Kaija Tuuri
Ossi Vähäsarja
Pekka Heikkilä
Emmi Mäkinen
Pirjo Komulainen
Olli Kamunen
Peter Osipow
Katja Repo
Kaisa Saarikorpi
Hanna Graeffe
Katri Kuusikallio
Mikko Päivinen

Ei

Pepe Makkonen
Helinä Perttu
Mika Gilan
Willem van Schevikhoven

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Laura Virkkunen
Arto Luukkanen
Satu Haaparanta
Marko Larjanne
Henry Berg
Rita Kostama
Mikko Taavitsainen
Tuija Kuusisto
Peter Hagman
Tomi Passi
Mimmi Launiala
Jarno Hautamäki
Satu Tuominen
Sanna-Maria Riikonen
Antti Heikkilä
Markku Tenhunen
Suvi Pohjonen
Pekka Heikkinen
Liina-Lyydia Jämsä
Petri Ovaska
Heini Liimatainen
Tarja Edry
Tuomas Raejärvi
Riikka Reina
Petri Pertta
Jenni Komonen

Päätös

Hyväksyttiin äänestysten jälkeen kaupunginhallituksen päätösehdotuksen mukaisesti.

Hyväksyttiin lisäksi yksimielisesti, että päätökseen lisätään seuraana toimenpidealoite: Sibeliuksenväylän alikulun hyöty/kustannussuhde tarkastetaan nykyisessä taloustilanteessa.

.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Talousjaosto, § 10,11.04.2019
Talousjaosto, § 13,24.05.2019
Kaupunginhallitus, § 211,26.08.2019
Talousjaosto, § 21,30.08.2019
Kaupunginvaltuusto, § 61,02.09.2019
Henkilöstöasiainjaosto, § 68,03.09.2019
Yhteistyötoimikunta, § 16,18.09.2019
Talousjaosto, § 25,26.09.2019
Kaupunginhallitus, § 264,28.10.2019
Kaupunginhallitus, § 274,01.11.2019
Kaupunginvaltuusto, § 81, 11.11.2019

§ 81

Taloussuunnitelma 2020-2023 ja talousarvio 2020

JARDno-2019-1166

Talousjaosto, 11.04.2019, § 10

Valmistelijat / lisätiedot:

Kirsi Rinne

kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

talousjohtaja

Liitteet

1 Talousarvioprosessin uudistus

Vuoden 2018 tilinpäätös on merkittävästi alijäämäinen ja antaa aihetta tarkastella talousarvioprosessin toimivuutta. Vuoden 2020 talousarvio ja taloussuunnitelma 2021-2023 ehdotetaan laadittavaksi siten, että prosessi käynnistetään laatimalla useampivuotinen talouden kantokykykaskelma, johon tuleva nettomenojen kasvu sopeutetaan.

Prosessia on kuvattu tarkemmin liitteessä, jossa on esitetty virkatyön aikataulut sekä hallituksen ja valtuuston päätöspäivämäärät. Jaostossa on tarkoitus keskustella ja tarkentaa luottamushenkilökäsittelyn vaiheistusta.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Talousjaosto esittää kaupunginhallitukselle talousarvion laadinta-aikataulun ja periaatteet liitteen mukaisesti.

Käsittely

Vt. talousjohtaja esitteli talosohjausmallin uudistusta ja talousarvioprosessin aikataulutusta. Kaupunginjohtaja täsmensi käsittelyn aikana esitystään.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Talousjaosto esittää kaupunginhallitukselle talousarvion laadinta-aikataulun ja periaatteet liitteen mukaisesti siten, että ennen hallituksen käsittelyä aikataulua täydennetään luottamushenkilökäsittelyn osalta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Talousjaosto, 24.05.2019, § 13

Valmistelijat / lisätiedot:

Kirsi Rinne

kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

talousjohtaja

Liitteet

1 Talousohjelman 2020-2023 valmisteluaikataulu

Talousjaosto käsitteli 11.4. vuoden 2020 talousarvion ja taloussuunnitelman 2021-2023 laadintaperiaatteiden uudistusta siten, että prosessi käynnistetään laatimalla useampivuotinen talouden kantokykylaskelma, johon tuleva nettomenojen kasvu sopeutetaan.

Talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessia on täsmennetty rytmityksen ja käsittelyaikataulun osalta.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Talousjaosto esittää kaupunginhallitukselle talousarvion laadinta-aikataulun hyväksymistä liitteen mukaisesti.

Käsittely

Esittelijä muutti kokouksen aikana esitystään:

Talousjaosto lähettää talousarvion aikataulun tarkennettavaksi puheenjohtajien jaostoon, josta asia etenee kaupunginhallitukseen.

Päätös

Hyväksyttiin esittelijän muuttuneen esityksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus, 26.08.2019, § 211

Valmistelijat / lisätiedot:

Kirsi Rinne

kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

talousjohtaja

Liitteet

- 1 Liite 1 - Talousohjelma 2020-2023 luonnos
- 2 Liite 2 Talousarviokehdykset ja eurotaulukot
- 3 Liite 4 Jalostettavien kiinteistöjen lista
- 4 Liite 5 Investointiohjelmataulut
- 5 Liite 3 Liikkumavaralistat

Talousohjelma vuosille 2020-2023

Liite 1: Luonnos talousohjelmaksi vuosille 2020-2023

Liite 2: Talousarviokehdykset

Liite 3: Luettelo toimenpiteistä, joilla voidaan säästää

Liite 4: Rakennusluettelo käyttökustannuksineen ja investointitarpeineen

Liite 5: Talonrakennusinvestoinnit, infrainvestoinnit ja muut kuin rakennusinvestoinnit

Oheismateriaalit: Taustasyyt talouden tilannekuvalle, talousohjelman ja investointiohjelman käsittelyprosessin kuvaus, toiminnallisten tavoitteiden luonnokset

Liitteet ja oheismateriaalit toimitetaan erikseen 23.8.2019.

Taustasyyt talousohjelman tarpeelle

Yleinen taloussuhdanne näyttää selkeästi heikentyvän. Tämä tulee lähivuosina vähentämään kaupungin maanmyyntituloja, joiden varaan budjetin tasapaino on menneinä vuosina rakennettu. Lisäksi kaupungin rakennuskannan heikko kunto ja siitä seuraava investointitarve yhdistettynä sisäilmaongelmiin johtaa lähivuosina poistotason merkittävään nousuun, joka täytyy kattaa vuosikatetta parantamalla. Vuosikatteen parantaminen puolestaan edellyttää joko nettomenojen pienentämistä tai verotulojen kasvattamista. Taustasyyt talouden tilanteelle ovat oheismateriaalina.

Nettomenojen hillitseminen

Tilanne vaatii pitkäjänteisiä ja pysyviä toimenpiteitä, joilla menokasvua saadaan hillittyä. Virkamiesvalmistelussa on listattu ja arvioitu toimenpiteitä, joiden avulla käyttötaloutta voidaan tasapainottaa. Vuosina 2020-2023 vaikuttavia toimenpiteitä on listattu yhteensä noin 10 miljoonalla eurolla. Tämän hetken tiedon mukaan tästä noin puolet tarvitaan talouden tasapainoon saamiseksi, jollei veroratkaisuja tehdä. Tilanne edellyttää myös sen, että Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymän ja HUS:n laskutuksessa saavutetaan niiden suhteellista osuutta vastaava menokasvun hillintä. Jos tätä ei tapahdu, täytyy kaupungin muihin toimintoihin kohdistaa suurempia säästöjä.

On syytä erikseen painottaa ja korostaa, ettei tarkoitus ole toteuttaa kaikkia liitteessä olevia säästötoimenpiteitä. Valmistelussa on kuitenkin haluttu tuoda esiin kaikki tunnistetut vaihtoehdot.

Luettelo alustavasti selvitetystistä säästötoimenpiteistä on liitteenä.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Veroratkaisut

Talousohjelma lähtee valmistelun tässä vaiheessa siitä, että verotusta ei kiristetä pois lukien rakentamattomien rakennuspaikkojen kiinteistövero, jota esitetään nostettavaksi lakisääteiseen maksimiin sen ohjausvaikutuksen takia.

Luottamushenkilöiden keskustelua varten oheismateriaaliin on koottu tiedot siitä, mikä eri veroasteiden vaikutus on kaupungin talouteen. Verotusta tarkasteltaessa on syytä erikseen painottaa, että verojen kiristäminen ei ratkaise kaupungin taloustilannetta, jos nettotoimintamenot jatkavat veropohjaa nopeampaa kasvuaan.

Talouskehys, strategia ja toiminnalliset tavoitteet

Talousohjelmassa on tarkoitus antaa lautakunnille nelivuotinen kehys, jota tarkastetaan verotuloissa tapahtuvien muutosten perusteella. Lisäksi kuntavaalien jälkeen on syytä tarkastaa uuden valtuuston tahtotila talouskehysten osalta. Ohjelmaan liittyy keskeisimpänä osana se periaate, että ylitykset täytyy kattaa seuraavina vuosina ja vastaavasti budjetin alitukset saa käyttää tulevana vuosina. Menettelyn tarkoituksena on kannustaa taloudellisesti tehokkaaseen toimintaan lyhytnäköisten säästötoimien sijaan.

Tarkoituksena on, että nelivuotisen talouskehysten yhteydessä hyväksytään toiminnalliset tavoitteet vuosille 2020-2023. Tavoitteiden tulee tukea strategiakartan päämääriä ja parantaa niihin liittyvillä avainmittareilla mitattavia asioita. Oheismateriaalina on luonnokset siitä, mitä tavoitteita päämääriin pääsemiseksi on suunniteltu. Toiminnalliset tavoitteet täsmennetään ja lisätään talousohjelmaluonnokseen valmistelun edetessä.

Talouskehysten on tässä vaiheessa asetettu sillä periaatteella, että tämän hetkinen vaje on jaettu sitovuustasoittain käyttömenokehystisiin niiden nykyisessä suhteessa. Kehysten määrittelyssä on huomioitu uuden Tilaomistus-sitovuustason vaikutus palvelualueiden lähtötietoihin. Tiloihin liittyvä tehostusvaade on osoitettu tilaomistuksen sitovuustasolle. Hallinnon yhteiseksi menosäästötavoitteeksi on päädytty esittämään suurempia 10%:n menosäästöjä vuoden 2022 alkuun mennessä, mikä tulee vähentämään palveluihin kohdentuvaa säästöpainetta. Hallinnon säästöjen saavuttaminen vaatii tuottavuusinvestoinneissa onnistumista ja toimintojen tarkkaa tarkastelua. Varsinainen esitys kehysten välisestä painotuksesta julkaistaan kaupunginjohtajan talousarvioesityksen yhteydessä.

Rakennuskanta

Osana talousarviovalmistelua on käyty läpi kaupungin rakennusomaisuus. Tarkoituksena on, että valtuusto päättäisi lokakuun kokouksessaan, mitkä rakennukset pidetään kaupungin omaisuutena ja mitkä voidaan myydä ja purkaa. Luettelo jalostettavista kohteista, niihin liittyvistä investointitarpeista ja niiden aiheuttamista käyttömenoista on liitteenä.

Investoinnit

Talonrakennukseen ja infrainvestointeihin liittyvät alustavat investointiohjelmat ovat liitteenä. Talonrakennusinvestoinneissa vuosien 2024-2029 investoinnit

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

perustuvat peruskorjaustarpeisiin ja palvelualueilta nousseisiin esityksiin. Ohjelma tarkentuu talousohjelmaprosessin edetessä ja ensi vuoden käsittelyssä hyvinvoinipalvelujen palveluverkkosuunnitelman mukaisesti. Liikuntapaikkoihin, tuottavuustoimiin sekä veto- ja pitovoimaan esitetään erillisiä investointimäärärahaa, jonka tarkempi kohdentaminen tapahtuu vuosittain. Ajatuksena on tehdä periaatepäätös tasosta, jolla kaupunki investoi. Tuottavuusinvestointien tekemisen edellytyksenä on kannattavuuslaskelma.

Vaikutukset henkilöstöön

Kaupunki on viime vuosina siirtänyt hyvin merkittävän osan palvelutuotannostaan alihankkijoille ja Keusotelle. Tämä, eläköitymisvauhti ja muu vaihtuvuus huomioiden on hyvin todennäköistä, ettei säästöohjelman toteuttaminen vaadi lomautuksia tai irtisanomisia. Toimenkuviin ja palveluiden järjestämistapoihin kohdistuu merkittävä muutospaine, jota on syytä käsitellä yhdessä henkilöstön kanssa normaalissa yhteistoimintamenettelyssä.

Rakenteelliset muutokset

Käyttötalouteen on lisätty kaksi uutta sitovuustasoa: Tilaomistus ja Käyttöomaisuuden nettomyyntivoitot ja maankäyttökorvaukset. Tilaomistus on erotettu omaksi kokonaisuudekseen konsernipalveluiden määrärahasta ja Käyttöomaisuuden nettomyyntivoitot palvelualueille kohdistamattomista eristä seurannan läpinäkyvyyden lisäämiseksi ja kulujen hallinnan parantamiseksi. Tilaomistukseen on keskitetty kaikki tiloihin liittyvät ulkoiset kulut, jotka laskutetaan tilojen käyttäjiltä sisäisinä tai ulkoisina vuokrina.

Investointiosaan esitetään erillistä investointimäärärahaa liikuntapaikkarakentamiseen. Samoin tuottavuus- sekä veto- ja pitovoimainvestointeihin varatulle Kehitysinvestointimäärärahalle esitetään jatkoa.

Prosessin eteneminen

Talousohjelman käsittely on tarkoitus aloittaa valtuuston lähetekeskustelulla, jonka jälkeen ensimmäinen luonnos etenee eri toimielimiin. Toimielimiä pyydetään ottamaan kantaa siihen, missä järjestyksessä säästöt kannattaa niiden mielestä toteuttaa, jotta säästöistä olisi kuntalaisten saamien palveluiden näkökulmasta mahdollisimman vähän haittaa. Rakennusten osalta toimielimiä pyydetään ottamaan kantaa siihen, mistä rakennuksista voidaan palvelutuotannon näkökulmasta luopua. Toimielimillä on myös mahdollisuus esittää muita säästöjä halutessaan. Säästöjen olennaisuusrajaksi valmistelussa on määritelty 100.000 euroa vuositasolla. Pienempienkin säästöjen tekeminen on tärkeää, mutta palvelualueet tulevat tarvitsemaan ne vuotuisten taloudessa tapahtuvien muutosten kattamiseksi.

Priorisointijärjestys auttaa myös siihen, että säästötoimia voidaan perua, jos veropohja kasvaa ennustettua nopeammin.

Talousjaoston roolina on arvioida, ovatko säästökeinot ja niihin arvioidut säästöt saavutettavissa. Mestaritoiminnalta pyydetään lausuntoa siitä, että rakennuskantaan liittyvät tekniset seikat on oikein arvioitu.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Talousohjelman ja investointiohjelman käsittelyprosessi on kuvattu oheismateriaalissa.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

1. saattaa talousohjelmaluonnoksen (liite 1) tiedoksi valtuustolle lähetekeskustelua varten
2. esittää kaupunginvaltuustolle, että talousohjelman lähtökohdaksi otetaan nelivuotinen budjettikehys liitteen 2 mukaisilla sitovuustasoilla. Kunkin kehyksen suuruus tuodaan päätöksentekoon myöhemmin.
3. pyytää lautakunnilta lausuntoa ja tarvittavat muutosesitykset palvelualueita koskevaan osioon talousohjelmaluonnoksessa (liite 1)
4. pyytää lautakuntia asettamaan liitteessä 3 olevat säästötoimenpiteet järjestykseen sen mukaan, mistä toimenpiteistä on vähiten haittaa sekä tarvittaessa täydentämään toimenpiteisiin liittyvät vaikutusarviot
5. pyytää talousjaostoa vahvistamaan ja tarvittaessa muuttamaan liitteen 3 euroarvioita
6. pyytää opetus- ja kasvatuslautakunnalta sekä hyvinvointilautakunnalta näkemystä liitteenä 4 olevien rakennusten omistuksesta oman toimintansa kannalta, Mestaritoiminta Oy:ltä rakennusten teknisen kunnan näkökulmasta ja talousjaostolta kiinteistöihin liittyvän jalostuspotentiaalın näkökulmasta
7. pyytää talousjaostolta realistisen arvion siitä, paljonko maanmyyntituottoihin voidaan tulosvaikutteisesti budjetoida vuosiksi 2020-2023
8. pyytää lautakunnilta ja talousjaostolta lausunnon alustavista investointiohjelmista omaa palvelualueitaan koskevilta osin ja lautakunnilta esityksen irtaimistomäärärahan hankekohtaisesta kohdentamisesta (liite 5)
9. pyytää YT-toimikunnalta ja henkilöasiainjaostolta näkemystä siitä, millaisia henkilöstövaikutuksia säästötoimenpiteillä on
10. antaa edellä mainittujen lausuntojen määrääjäksi 11.10. ja valtuuttaa talousjohtajan antamaan tarkentavia ohjeita prosessiin liittyen

Käsittely

Keskustelun kuluessa esittelijä muutti ehdotustaan kuulumaan seuraavasti:

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto

1. Ottaa tämän asian käsiteltäväkseen kiireellisenä
2. Mikäli valtuusto päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, kaupunginhallitus
  1. saattaa talousohjelmaluonnoksen (liite 1) tiedoksi valtuustolle lähetekeskustelua varten
  2. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että talousohjelman lähtökohdaksi otetaan nelivuotinen budjettikehys liitteen 2 mukaisilla sitovuustasoilla. Kunkin kehyksen suuruus tuodaan päätöksentekoon myöhemmin.

Kaupunginhallitus päättää

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

3. pyytää lautakunnilta lausuntoa ja tarvittavat muutosesitykset palvelualueita koskevaan osioon talousohjelmaluonnoksessa (liite 1)
4. pyytää lautakuntia asettamaan liitteessä 3 olevat säästötoimenpiteet järjestykseen sen mukaan, mistä toimenpiteistä on vähiten haittaa sekä tarvittaessa täydentämään toimenpiteisiin liittyvät vaikutusarviot
5. pyytää talousjaostoa vahvistamaan ja tarvittaessa muuttamaan liitteen 3 euroarvioita
6. pyytää opetus- ja kasvatuslautakunnalta sekä hyvinvointilautakunnalta näkemystä liitteenä 4 olevien rakennusten omistuksesta oman toimintansa kannalta, Mestaritoiminta Oy:ltä rakennusten teknisen kunnan näkökulmasta ja talousjaostolta kiinteistöihin liittyvän jalostuspotentiaalin näkökulmasta
7. pyytää talousjaostolta realistisen arvion siitä, paljonko maanmyyntituottoihin voidaan tulosvaikutteisesti budjetoida vuosiksi 2020-2023
8. pyytää lautakunnilta ja talousjaostolta lausunnon alustavista investointiohjelmista omaa palvelualueitaan koskevilta osin ja lautakunnilta esityksen irtaimistomäärärahan hankekohtaisesta kohdentamisesta (liite 5)
9. pyytää YT-toimikunnalta ja henkilöasiainjaostolta näkemystä siitä, millaisia henkilöstövaikutuksia säästötoimenpiteillä on
10. antaa edellä mainittujen lausuntojen määräajaksi 11.10. ja valtuuttaa talousjohtajan antamaan tarkentavia ohjeita prosessiin liittyen

Päätös

Hyväksyttiin muutetun päätösehdotuksen mukaisesti.

Talousjaosto, 30.08.2019, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:
Kirsi Rinne
kirsi.rinne@jarvenpaa.fi
talousjohtaja

Liitteet

- 1 Liite 1 - Talousohjelma 2020-2023 luonnos
- 2 Liite 2 Talousarviokehykset ja eurotaulukot
- 3 Liite 4 Jalostettavien kiinteistöjen lista
- 4 Liite 5 Investointiohjelmataulut
- 5 Liite 3 Liikkumavaralistat

Kaupunginhallitus lähetti talousohjelmaluonnoksen kaupunginvaltuustoon lähetekeskusteluun 26.8. §211 ja pyysi samassa yhteydessä lautakunnilta ja jaostoilta kannanottoja talousohjelmaluunnokseen ja valmistelumateriaaliin.

Talousjaostoa/-jaostolta pyydettiin 11.10. mennessä

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

1. vahvistamaan ja tarvittaessa muuttamaan säästötoimenpiteiden euroarvioita
2. näkemystä jalostuslistalle nostettujen rakennusten omistuksesta kiinteistöihin liittyvän jalostuspotentiaalin näkökulmasta
3. realistinen arvio siitä, paljonko maanmyyntituottoihin voidaan tulosvaikutteisesti budjetoida vuosiksi 2020-2023
4. lausuntoa alustavista investointiohjelmista

Talousohjelmamateriaali on jaoston listan liitteenä. Liite 3 lisätään materiaaliin kaupunginhallituksen pöytäkirjan julkaisun jälkeen.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Talousjaosto merkitsee tiedoksi 2020-2023 talousohjelman valmistelumateriaalin ja käy keskustelun tilanteen vaatimista selvityksistä.

Käsittely

Vt. kaavoitusjohtaja Juhana Hiironen esitteli kokouksen alussa pykälään 21 liittyen maanmyyntinäkymiä ja kiinteistöjen jalostuspotentiaalia ja vt. talousjohtaja kehyslaskelman perusteita.

Sovittiin, että talouspäälliköt kutsutaan esittelemään liikkumavaratoimenpiteiden euroarvioita talousjaostolle.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 02.09.2019, § 61

Valmistelijat / lisätiedot:

Kirsi Rinne
kirsi.rinne@jarvenpaa.fi
talousjohtaja

Liitteet

- 1 Liite 1 - Talousohjelma 2020-2023 luonnos
- 2 Liite 2 Talousarviokehykset ja eurotaulukot
- 3 Liite 3 Liikkumavaralistat
- 4 Liite 4 Jalostettavien kiinteistöjen lista
- 5 Liite 5 Investointiohjelmataulut

Kaupunginhallitus 26.8.2019 § 211

Valmistelija Kirsi Rinne, talousjohtaja, kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

Perustelut

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Talousohjelma vuosille 2020-2023

Liite 1: Luonnos talousohjelmaksi vuosille 2020-2023

Liite 2: Talousarviokehykset

Liite 3: Luettelo toimenpiteistä, joilla voidaan säästää

Liite 4: Rakennusluettelo käyttökustannuksineen ja investointitarpeineen

Liite 5: Talonrakennusinvestoinnit, infrainvestoinnit ja muut kuin rakennusinvestoinnit

Oheismateriaalit: Taustasyyt talouden tilannekuvalle, talousohjelman ja investointiohjelman käsittelyprosessin kuvaus, toiminnallisten tavoitteiden luonnokset

Liitteet ja oheismateriaalit toimitetaan erikseen 23.8.2019.

Taustasyyt talousohjelman tarpeelle

Yleinen taloussuhdanne näyttää selkeästi heikentyvän. Tämä tulee lähivuosina vähentämään kaupungin maanmyyntituloja, joiden varaan budjetin tasapaino on menneinä vuosina rakennettu. Lisäksi kaupungin rakennuskannan heikko kunto ja siitä seuraava investointitarve yhdistettynä sisäilmaongelmiin johtaa lähivuosina poistotason merkittävään nousuun, joka täytyy kattaa vuosikatetta parantamalla. Vuosikatteen parantaminen puolestaan edellyttää joko nettomenojen pienentämistä tai verotulojen kasvattamista. Taustasyyt talouden tilanteelle ovat oheismateriaalina.

Nettomenojen hillitseminen

Tilanne vaatii pitkäjänteisiä ja pysyviä toimenpiteitä, joilla menokasvua saadaan hillittyä. Virkamiesvalmistelussa on listattu ja arvioitu toimenpiteitä, joiden avulla käyttötaloutta voidaan tasapainottaa. Vuosina 2020-2023 vaikuttavia toimenpiteitä on listattu yhteensä noin 10 miljoonalla eurolla. Tämän hetken tiedon mukaan tästä noin puolet tarvitaan talouden tasapainoon saamiseksi, jollei veroratkaisuja tehdä. Tilanne edellyttää myös sen, että Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymän ja HUS:n laskutuksessa saavutetaan niiden suhteellista osuutta vastaava menokasvun hillintä. Jos tätä ei tapahdu, täytyy kaupungin muihin toimintoihin kohdistaa suurempia säästöjä.

On syytä erikseen painottaa ja korostaa, ettei tarkoitus ole toteuttaa kaikkia liitteessä olevia säästötoimenpiteitä. Valmistelussa on kuitenkin haluttu tuoda esiin kaikki tunnistetut vaihtoehdot.

Luettelo alustavasti selvitetystä säästötoimenpiteistä on liitteenä.

Veroratkaisut

Talousohjelma lähtee valmistelun tässä vaiheessa siitä, että verotusta ei kiristetä pois lukien rakentamattomien rakennuspaikkojen kiinteistövero, jota esitetään nostettavaksi lakisääteiseen maksimiin sen ohjausvaikutuksen takia.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Luottamushenkilöiden keskustelua varten oheismateriaaliin on koottu tiedot siitä, mikä eri veroasteiden vaikutus on kaupungin talouteen. Verotusta tarkasteltaessa on syytä erikseen painottaa, että verojen kiristäminen ei ratkaise kaupungin taloustilannetta, jos nettotoimintamenot jatkavat veropohjaa nopeampaa kasvuaan.

Talouskehys, strategia ja toiminnalliset tavoitteet

Talousohjelmassa on tarkoitus antaa lautakunnille nelivuotinen kehys, jota tarkastetaan verotuloissa tapahtuvien muutosten perusteella. Lisäksi kuntavaalien jälkeen on syytä tarkastaa uuden valtuuston tahtotila talouskehysten osalta. Ohjelmaan liittyy keskeisimpänä osana se periaate, että ylitykset täytyy kattaa seuraavina vuosina ja vastaavasti budjetin alitukset saa käyttää tulevana vuosina. Menettelyn tarkoituksena on kannustaa taloudellisesti tehokkaaseen toimintaan lyhytnäköisten säästötoimien sijaan.

Tarkoituksena on, että nelivuotisen talouskehysten yhteydessä hyväksytään toiminnalliset tavoitteet vuosille 2020-2023. Tavoitteiden tulee tukea strategiakartan päämääriä ja parantaa niihin liittyvillä avainmittareilla mitattavia asioita. Oheismateriaalina on luonnokset siitä, mitä tavoitteita päämääriin pääsemiseksi on suunniteltu. Toiminnalliset tavoitteet täsmennetään ja lisätään talousohjelmaluonnokseen valmistelun edetessä.

Talouskehukset on tässä vaiheessa asetettu sillä periaatteella, että tämän hetkinen vaje on jaettu sitovuustasoittain käyttömenokehysiin niiden nykyisessä suhteessa. Kehysten määrittelyssä on huomioitu uuden Tilaomistus-sitovuustason vaikutus palvelualueiden lähtötietoihin. Tiloihin liittyvä tehostusvaade on osoitettu tilaomistuksen sitovuustasolle. Hallinnon yhteiseksi menosäästötavoitteeksi on päädytty esittämään suurempia 10%:n menosäästöjä vuoden 2022 alkuun mennessä, mikä tulee vähentämään palveluihin kohdentuvaa säästöpainetta. Hallinnon säästöjen saavuttaminen vaatii tuottavuusinvestoinneissa onnistumista ja toimintojen tarkkaa tarkastelua. Varsinainen esitys kehysten välisestä painotuksesta julkaistaan kaupunginjohtajan talousarvioesityksen yhteydessä.

Rakennuskanta

Osana talousarviovalmistelua on käyty läpi kaupungin rakennusomaisuus. Tarkoituksena on, että valtuusto päättäisi lokakuun kokouksessaan, mitkä rakennukset pidetään kaupungin omaisuutena ja mitkä voidaan myydä ja purkaa. Luettelo jalostettavista kohteista, niihin liittyvistä investointitarpeista ja niiden aiheuttamista käyttömenoista on liitteenä.

Investoinnit

Talonrakennukseen ja infrainvestointeihin liittyvät alustavat investointiohjelmat ovat liitteenä. Talonrakennusinvestoinneissa vuosien 2024-2029 investoinnit perustuvat peruskorjaustarpeisiin ja palvelualueilta nousseisiin esityksiin. Ohjelma tarkentuu talousohjelmaproessin edetessä ja ensi vuoden käsittelyssä hyvinvoinnialueiden palveluverkkosuunnitelman mukaisesti. Liikuntapaikkoihin, tuottavuustoimiin sekä veto- ja pitovoimaan esitetään erillisiä investointimäärärahaa, jonka tarkempi kohdentaminen tapahtuu vuosittain. Ajatuksena on tehdä

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

periaatepäättös tasosta, jolla kaupunki investoi. Tuottavuusinvestointien tekemisen edellytyksenä on kannattavuuslaskelma.

Vaikutukset henkilöstöön

Kaupunki on viime vuosina siirtänyt hyvin merkittävän osan palvelutuotannostaan alihankkijoille ja Keusotelle. Tämä, eläköitymisvauhti ja muu vaihtuvuus huomioiden on hyvin todennäköistä, ettei säästöohjelman toteuttaminen vaadi lomautuksia tai irtisanomisia. Toimenkuviin ja palveluiden järjestämistapoihin kohdistuu merkittävä muutospaine, jota on syytä käsitellä yhdessä henkilöstön kanssa normaalissa yhteistoimintamenettelyssä.

Rakenteelliset muutokset

Käyttötalouteen on lisätty kaksi uutta sitovuustasoa: Tilaomistus ja Käyttöomaisuuden nettomyyntivoitot ja maankäyttökorvaukset. Tilaomistus on erotettu omaksi kokonaisuudekseen konsernipalveluiden määrärahasta ja Käyttöomaisuuden nettomyyntivoitot palvelualueille kohdistamattomista eristä seurannan läpinäkyvyyden lisäämiseksi ja kulujen hallinnan parantamiseksi. Tilaomistukseen on keskitetty kaikki tiloihin liittyvät ulkoiset kulut, jotka laskutetaan tilojen käyttäjiltä sisäisinä tai ulkoisina vuokrina.

Investointiosaan esitetään erillistä investointimäärärahaa liikuntapaikkarakentamiseen. Samoin tuottavuus- sekä veto- ja pitovoimainvestointeihin varatulle Kehitysinvestointimäärärahalle esitetään jatkoa.

Prosessin eteneminen

Talousohjelman käsittely on tarkoitus aloittaa valtuuston lähetekeskustelulla, jonka jälkeen ensimmäinen luonnos etenee eri toimielimiin. Toimielimiä pyydetään ottamaan kantaa siihen, missä järjestyksessä säästöt kannattaa niiden mielestä toteuttaa, jotta säästöistä olisi kuntalaisten saamien palveluiden näkökulmasta mahdollisimman vähän haittaa. Rakennusten osalta toimielimiä pyydetään ottamaan kantaa siihen, mistä rakennuksista voidaan palvelutuotannon näkökulmasta luopua. Toimielimillä on myös mahdollisuus esittää muita säästöjä halutessaan. Säästöjen olennaisuusrajaksi valmistelussa on määritelty 100.000 euroa vuositasolla. Pienempienkin säästöjen tekeminen on tärkeää, mutta palvelualueet tulevat tarvitsemaan ne vuotuisten taloudessa tapahtuvien muutosten kattamiseksi.

Priorisointijärjestys auttaa myös siihen, että säästötoimia voidaan perua, jos veropohja kasvaa ennustettua nopeammin.

Talousjaoston roolina on arvioida, ovatko säästökeinot ja niihin arvioidut säästöt saavutettavissa. Mestari toiminnalta pyydetään lausuntoa siitä, että rakennuskantaan liittyvät tekniset seikat on oikein arvioitu.

Talousohjelman ja investointiohjelman käsittelyprosessi on kuvattu oheismateriaalissa.

Ehdotus

Esittelijä Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja, olli.naukkarinen@jarvenpaa.fi

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus päättää

1. saattaa talousohjelmaluonnoksen (liite 1) tiedoksi valtuustolle lähetekeskustelua varten
2. esittää kaupunginvaltuustolle, että talousohjelman lähtökohdaksi otetaan nelivuotinen budjettikehys liitteen 2 mukaisilla sitovuustasoilla. Kunkin kehyksen suuruus tuodaan päätöksentekoon myöhemmin.
3. pyytää lautakunnilta lausuntoa ja tarvittavat muutosesitykset palvelualueita koskevaan osioon talousohjelmaluonnoksessa (liite 1)
4. pyytää lautakuntia asettamaan liitteessä 3 olevat säästötoimenpiteet järjestykseen sen mukaan, mistä toimenpiteistä on vähiten haittaa sekä tarvittaessa täydentämään toimenpiteisiin liittyvät vaikutusarviot
5. pyytää talousjaostoa vahvistamaan ja tarvittaessa muuttamaan liitteen 3 euroarvioita
6. pyytää opetus- ja kasvatuslautakunnalta sekä hyvinvointilautakunnalta näkemystä liitteenä 4 olevien rakennusten omistuksesta oman toimintansa kannalta, Mestaritoiminta Oy:ltä rakennusten teknisen kunnan näkökulmasta ja talousjaostolta kiinteistöihin liittyvän jalostuspotentiaalın näkökulmasta
7. pyytää talousjaostolta realistisen arvion siitä, paljonko maanmyyntituottoihin voidaan tulosvaikutteisesti budjetoida vuosiksi 2020-2023
8. pyytää lautakunnilta ja talousjaostolta lausunnon alustavista investointiohjelmista omaa palvelualueitaan koskevilta osin ja lautakunnilta esityksen irtaimistomäärärahan hankekohtaisesta kohdentamisesta (liite 5)
9. pyytää YT-toimikunnalta ja henkilöasiainjaostolta näkemystä siitä, millaisia henkilöstövaikutuksia säästötoimenpiteillä on
10. antaa edellä mainittujen lausuntojen määräajaksi 11.10. ja valtuuttaa talousjohtajan antamaan tarkentavia ohjeita prosessiin liittyen

Käsittely

Keskustelun kuluessa esittelijä muutti ehdotustaan kuulumaan seuraavasti:

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto

1. Ottaa tämän asian käsiteltäväkseen kiireellisenä
2. Mikäli valtuusto päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, kaupunginhallitus
  1. saattaa talousohjelmaluonnoksen (liite 1) tiedoksi valtuustolle lähetekeskustelua varten
  2. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että talousohjelman lähtökohdaksi otetaan nelivuotinen budjettikehys liitteen 2 mukaisilla sitovuustasoilla. Kunkin kehyksen suuruus tuodaan päätöksentekoon myöhemmin.

Kaupunginhallitus päättää

3. pyytää lautakunnilta lausuntoa ja tarvittavat muutosesitykset palvelualueita koskevaan osioon talousohjelmaluonnoksessa (liite 1)

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

4. pyytää lautakuntia asettamaan liitteessä 3 olevat säästötoimenpiteet järjestykseen sen mukaan, mistä toimenpiteistä on vähiten haittaa sekä tarvittaessa täydentämään toimenpiteisiin liittyvät vaikutusarviot
5. pyytää talousjaostoa vahvistamaan ja tarvittaessa muuttamaan liitteen 3 euroarvioita
6. pyytää opetus- ja kasvatustaloutta sekä hyvinvointilautakunnalta näkemystä liitteenä 4 olevien rakennusten omistuksesta oman toimintansa kannalta, Mestaritoiminta Oy:ltä rakennusten teknisen kunnan näkökulmasta ja talousjaostolta kiinteistöihin liittyvän jalostuspotentiaalın näkökulmasta
7. pyytää talousjaostolta realistisen arvion siitä, paljonko maanmyyntituottoihin voidaan tulosvaikutteisesti budjetoida vuosiksi 2020-2023
8. pyytää lautakunnilta ja talousjaostolta lausunnon alustavista investointiohjelmista omaa palvelualueitaan koskevilta osin ja lautakunnilta esityksen irtaimistomäärärahan hankekohtaisesta kohdentamisesta (liite 5)
9. pyytää YT-toimikunnalta ja henkilöasiainjaostolta näkemystä siitä, millaisia henkilöstövaikutuksia säästötoimenpiteillä on
10. antaa edellä mainittujen lausuntojen määräajaksi 11.10. ja valtuuttaa talousjohtajan antamaan tarkentavia ohjeita prosessiin liittyen

Päätös

Hyväksyttiin muutetun päätösehdotuksen mukaisesti.

Ehdotus

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto

1. Ottaa tämän asian käsiteltäväkseen kiireellisenä
2. Mikäli valtuusto päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, kaupunginhallitus
  1. saattaa talousohjelmaluonnoksen (liite 1) tiedoksi valtuustolle lähetekeskustelua varten
  2. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että talousohjelman lähtökohdaksi otetaan nelivuotinen budjettikehys liitteen 2 mukaisilla sitovuustasoilla. Kunkin kehyksen suuruus tuodaan päätöksentekoon myöhemmin.

Käsittely

Vt talousjohtaja Kirsi Rinne ja kaupunginjohtaja Olli Naukkarinen selostivat asiaa.

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

1. ottaa asian kiireellisenä käsittelyyn.
2. merkitä talousohjelmaluonnoksen (liite 1) tiedoksi ja käydä sitä koskevan lähetekeskustelun.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

3. että talousohjelman lähtökohdaksi otetaan nelivuotinen budjettikehys liitteen 2 mukaisilla sitovuustasoilla. Kunkin kehyksen suuruus tuodaan päätöksentekoon myöhemmin.
-

Henkilöstöasiainjaosto, 03.09.2019, § 68

Valmistelijat / lisätiedot:
Merja Soosalu
merja.soosalu@jarvenpaa.fi
henkilöstöjohtaja

Kaupunginhallitus lähetti talousohjelmaluonnoksen kaupunginvaltuustoon lähetekeskusteluun 26.8.2019 §211 ja pyysi samassa yhteydessä lautakunnilta ja jaostoilta kannanottoja talousohjelmaluonnokseen ja valmistelumateriaaliin.

Talousohjelman liitteet on kaupunginhallituksen 26.8.2019 § 211 liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Henkilöstöasiainjaosto merkitsee tiedoksi 2020-2023 talousohjelman valmistelumateriaalin ja käy keskustelun tilanteeseen liittyvistä mahdollisista henkilöstövaikutuksista.

Päätös

Hyväksyttiin.

Yhteistyötoimikunta, 18.09.2019, § 16

Valmistelijat / lisätiedot:
Merja Soosalu
merja.soosalu@jarvenpaa.fi
henkilöstöjohtaja

Liitteet

- 1 Pääluottamusmiesten kannanotot liikkumavaralistaan
- 2 Tuloslaskelman tunnusluvut taulukko
- 3 Työsuojeluvalltuttettujen kannanotto säästötoimenpiteisiin

Taustasyt talousohjelman tarpeelle

Yleinen taloussuhdanne näyttää selkeästi heikentyvän. Tämä tulee lähivuosina vähentämään kaupungin maanmyyntituloja, joiden varaan budjetin tasapaino on menneinä vuosina rakennettu. Lisäksi kaupungin rakennuskannan heikko kunto ja siitä seuraava investointitarve yhdistettynä sisäilmaongelmiin johtaa lähivuosina

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

poistotason merkittävään nousuun, joka täytyy kattaa vuosikatetta parantamalla. Vuosikatteen parantaminen puolestaan edellyttää joko nettomenojen pienentämistä tai verotulojen kasvattamista. Taustasyyt talouden tilanteelle ovat oheismateriaalina.

Nettomenojen hillitseminen

Tilanne vaatii pitkäjänteisiä ja pysyviä toimenpiteitä, joilla menokasvua saadaan hillittyä. Virkamiesvalmistelussa on listattu ja arvioitu toimenpiteitä, joiden avulla käyttötaloutta voidaan tasapainottaa. Vuosina 2020-2023 vaikuttavia toimenpiteitä on listattu yhteensä noin 10 miljoonalla eurolla. Tämän hetken tiedon mukaan tästä noin puolet tarvitaan talouden tasapainoon saamiseksi, jollei veroratkaisuja tehdä. Tilanne edellyttää myös sen, että Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymän ja HUS:n laskutuksessa saavutetaan niiden suhteellista osuutta vastaava menokasvun hillintä. Jos tätä ei tapahdu, täytyy kaupungin muihin toimintoihin kohdistaa suurempia säästöjä.

On syytä erikseen painottaa ja korostaa, ettei tarkoitus ole toteuttaa kaikkia liitteessä olevia säästötoimenpiteitä. Valmistelussa on kuitenkin haluttu tuoda esiin kaikki tunnistetut vaihtoehdot.

Luettelo alustavasti selvitetystä säästötoimenpiteistä on kaupunginhallituksen kokouksen 26.8.2019 § 211 liitteenä.

Vaikutukset henkilöstöön

Kaupunki on viime vuosina siirtänyt hyvin merkittävän osan palvelutuotannostaan alihankkijoille ja Keusotelle. Tämä, eläköitymisvauhti ja muu vaihtuvuus huomioiden on hyvin todennäköistä, ettei säästöohjelman toteuttaminen vaadi lomautuksia tai irtisanomisia. Toimenkuviiin ja palveluiden järjestämistapoihin kohdistuu merkittävä muutospainne, jota on syytä käsitellä yhdessä henkilöstön kanssa normaalissa yhteistoimintamenettelyssä.

Kaupunginhallitus lähetti talousohjelmaluonnoksen kaupunginvaltuustoon lähetekeskusteluun 26.8.2019 §211 ja pyysi samassa yhteydessä lautakunnilta ja jaostoilta kannanottoja talousohjelmaluonnokseen ja valmistelumateriaaliin.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Yhteistyötoimikunta käy keskustelun säästöohjelman ja kirjaa yhteistyötoimikunnan yhteisen näkemyksen pöytäkirjaan.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja esitteli asiaa ja asiaan liittyvä tuloslaskelman tunnusluvut- taulukko lisättiin liitteksi teknisenä korjauksena. Säästöohjelman henkilöstövaikutuksista keskusteltiin ja todettiin, ettei työnhyvinvointia saa kuormittaa siten, että se johtaa sairauspoissaoloihin. Työsuojeluvaltuutetut toivat esiin työkykyjohtamisen, aktiivisen tuen mallin, työtapaturmien minimoinnin sekä osallisuuden vaikutukset. Keskusteltiin myös varhaiskasvatuksen ja opetuksen osalta henkilöstöressurssien

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

allokoinneista suhteesta tilaresursseihin sekä käyttö- ja täyttöasteen tilanteesta. Varhaiskasvatuksen puolella täyttöasteessa on eroja eri yksikön välillä ja tätä tulee seurata. On tärkeää, että resursseja mitataan ja käytetään oikein ja henkilökunnan liikkuvuuden suhteen toivotaan, että se perustuu vapaaehtoisuuteen.

Päätös

Yhteistyötoimikunta kävi keskustelun liikkumavaralistan ja kirjaa yhteistyötoimikunnan yhteisenä näkemyksenä, että asian valmistelua jatketaan hyvässä yhteistoiminnan hengessä. Pöytäkirjan liitteiksi lisätään päaluottamusemisten kannanotot liikkumavaralistaan sekä työsuojeluvaltuutettujen kannanotto säästötoimenpiteisiin.

Talousjaosto, 26.09.2019, § 25

Valmistelijat / lisätiedot:
Kirsi Rinne
kirsi.rinne@jarvenpaa.fi
talousjohtaja

Liitteet

- 1 Talja - Liite 1 Liikkumavaratoimenpiteiden eurot
- 2 Talja - Liite 2 Jalostettavien kiinteistöjen esittely
- 3 Talja - Liite 3 Maanmyynnit 2019-2029 tarkentunut arvio
- 4 Talja - Liite 4 Investointiohjelmaluonnos 09/2019

Tarkentuneet esitykset säästötoimenpiteiden euromääräisistä arvioista, jalostettavien kiinteistöjen jalostuspotentiaalista, ja talousohjelmakauden maanmyyntivoitoista on esitetty listan liitteenä.

Investointiohjelmaluonnoksen päivitetty versio on lisätty listan liitteeksi.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Talousjaosto päättää

- vahvistaa liitteenä 1 olevat euromääräiset arviot esitetyistä säästötoimenpiteistä ja antaa kaupunginhallitukselle lausuntonaan
- liitteessä 2 esityt arviot jalostuslistalle nostettujen kiinteistöjen jalostuspotentiaalista
- liitteen 3 mukaisen arvion maanmyyntituottoihin tulosvaikutteisesti budjetoitavista summista vuosille 2020-2023
- liitteen 4 alustavista investointiohjelmista.

Käsittely

Kaupunkikehityksen taluspäällikkö Timo Väisänen ja Opetuksen ja kasvatuksen sekä Hyvinvoinnin palvelualueiden taluspäällikkö Topi Luostarinen esittelivät kokouksessa

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

palvelualueiden tunnistamien säästötoimenpiteiden euromääräisten arvioiden lähtökohdat.

Esittelijä täydensi kokouksessa päätösehdotustaan.

Ehdotus

Talousjaosto päättää

- vahvistaa liitteenä 1 olevat euromääräiset arviot esitetyistä säästötoimenpiteistä siten, että seuraavien toimenpiteiden arvio tulee tarkentaa:
  - Kaupunkikehityksen toimenpiteet 1, 2, 6 ja 7
  - Opetuksen ja kasvatuksen toimenpiteet 14 ja 15
  - Hyvinvoinnin toimenpide 3

ja antaa kaupunginhallitukselle lausuntoaan

- liitteessä 2 esitetyt arviot jalostuslistalle nostettujen kiinteistöjen jalostuspotentiaalista. Listaa tulee selkeyttää ja jatkaa sen kehittämistä.
- liitteen 3 mukaisen arvion maanmyyntituottoihin tulovaikutteisesti budjetoitavista summista vuosille 2020-2023. Liitteeseen tulee lisätä vuoden 2019 alkuperäisen talousarviotieto toteumaennusteen rinnalle.
- liitteen 4 alustavista investointiohjelmista seuraavan:
Investointeja ei voi toteuttaa velkarahoituksella liitteessä 4 esitetyssä laajuudessa, vaan ohjelmaa tulee karsia. Lisäksi on vakavasti harkittava sellaisten omaisuususerien myyntiä, joilla ei ole välitöntä roolia kaupungin omassa palvelutuotannossa.

Päätös

Hyväksyttiin esittelijän täydennetyn ehdotuksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus, 28.10.2019, § 264

Valmistelijat / lisätiedot:
Kirsi Rinne

Liitteet

- 1 Liite 1 - Liikkumavaratoimenpiteet 28.10.
- 2 Liite 2 - Talousarvio 2020 liitteineen 28.10.
- 3 Lausunto - Mestari toiminta
- 4 KH 28.10.2019 / Lausunto yhteistyötoimikunta 18.9.2019 § 16
- 5 KH 28.10.2019 / Lausunto talousjaosto 26.9.2019 § 25
- 6 KH 28.10.2019 / Lausunto kaupunkikehityslautakunta 26.9.2019 § 66
- 7 KH 28.10.2019 / Lausunto Järvenpään Veden johtokunta 25.9.2019 § 19
- 8 KH 28.10.2019 / Lausunto hyvinvointilautakunta 10.10.2019 § 59
- 9 KH 28.10.2019 / Lausunto henkilöstöasiainjaosto 3.9.2019 § 68

Taloussuunnitelmaesityksen pääkohdat ovat seuraavat:

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Taloussuunnitelma on laadittu siten, että kaupungin tulos on positiivinen vuonna 2022 ja siitä eteenpäin. Tulos on saavutettu tehostamalla toimintaa ja vähentämällä palvelutoiminnan nettomenoja sekä investointeja.

- Taloussuunnitelma sisältää merkittävän määrän liikkumavaratoimenpiteitä suunnitelmakaudella ml kaupungin toimintojen käytössä olevien tilojen ja tilakulujen karsinnan 10%:lla vuoteen 2022 mennessä ja noin 10% tehostamisen hallinnon kuluista vuoteen 2023 mennessä.
- Kaupungin tuloksen maanmyyntiriippuvutta on vähennetty ottamalla myyntipotentialista huomioon maanmyyntivoittoina varovaisuuden periaatetta noudattaen vain 80%.
- Taloussuunnitelma sisältää rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin korotuksen 6,0% 1.1.2020 alkaen. Taloussuunnitelma ei sisällä muiden veroperusteiden muuttamista. Veroprosenteista päätetään erikseen vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.
- Taloussuunnitelmassa on huomioitu kaupunginvaltuuston 21.10.2019 § 69 päätös kaupungin liittymisestä vuoden 2022 alusta alkaen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän jäseneksi.
- Taloussuunnitelmaan on sisällytetty investointiohjelmien karsiminen, mikä näkyy käyttötaloudessa pienempinä poistoina. Vuosien 2020-2029 investointiohjelmasta päätetään erikseen talousarviokäsittely yhteydessä. Ohjelman 4 ensimmäistä vuotta heijastuvat suoraan taloussuunnitelmaan. Investointitaso on karsinnasta huolimatta taloussuunnitelmakaudella huomattavan suuri.
- Taloussuunnitelmassa on huomioitu Tilaomistuksen eriyttäminen Konsernipalvelujen sitovuustasosta ja Käyttöomaisuuden myyntivoittojen ja maankäyttökorvausten uuden sitovuustason perustaminen

Taloussuunnitelma

Kaupungin tulos pysyy toteutettavista tasapainottamistoimenpiteistä huolimatta negatiivisena taloussuunnitelmakauden kaksi ensimmäistä vuotta. Tulos painuu 6,8 miljoonaa tappiolliseksi 2020 ja on yhä 2,4 miljoonaa euroa tappiollinen vuonna 2021. Vuonna 2022 tulos saadaan käännettyä positiiviseksi, kun toteutettavat toimenpiteet alkavat vaikuttaa täydellä teholla. Kaupungin taseen kertynyt ylijäämä vuoden 2019 lopussa on tilinpäätösennusteen toteutuessa 21,5 miljoonaa euroa, ja se ehtii painua 12 miljoonaan euroon taloussuunnitelmakauden aikana.

Käyttötalous

Viranhaltijat valmistelivat kaikkiin palvelualueisiin ja konsernipalveluihin liittyen toimenpiteitä, joiden avulla käyttötalouteen saatiin liikkumavaraa. Lautakuntia pyydettiin myös laittamaan toimenpiteet järjestykseen sen mukaan, kun ne näkivät niistä olevan vähiten haittaa asukkaille. Kooste liikkumavaratoimenpiteistä ja lautakuntien esittämästä priorisointijärjestyksestä on *liitteenä 1*.

Talousarvioesitykseen on sisällytetty kaikki lautakuntien tunnistamat liikkumavaratoimenpiteet lukuun ottamatta maksullisen pysäköinnin käyttöönottoa (Kauke 8), resurssiopettajista luopumista (Opka 12) ja alle 18-vuotiaiden liikuntapaikkamaksujen käyttöönottoa (Hyvo 9). Käyttämättä jätetyt toimenpiteet oli

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

nostettu esiin myös lautakuntien lausunnoissa. Liikkumavaratoimenpiteissä esitetty konsernin kaikkia hallintotehtäviä koskeva säästöohjelma on sisällytetty talousarviossa konsernipalveluihin siltä osin, kun sitä ei oltu esitetty erikseen palvelualueiden toimenpidelistoilla. Hallinnon säästöt ovat kokonaisuus, joka menee yli konsernin eri yksiköiden rajojen. Säästöjen toteuttaminen tulee todennäköisesti edellyttämään useita pieniä määrärahasiirtoja eri kehysten välillä, kun prosesseja kehitetään. Tämän vuoksi esitetään, että kaupunginjohtajalla on oikeus siirtää näitä määrärahoja, jotta ohjelma saadaan pantua toimeen. Palvelulisäyksenä on huomioitu valtuuston päätöksen mukainen liittyminen HSL:ään vuoden 2022 alussa. Lisäksi talousarviossa on huomioitu sopeutustoimenpiteenä kaupungin toimintojen käytössä olevien tilojen tehostaminen. Kooste jalostettavista kiinteistöistä on pykälän *oheismateriaalina 1*.

Taloussuunnitelmassa kaupungin tuloksen riippuvuutta maanmyyntituotoista on vähennetty oleellisesti. Kaupunkikehityksen arvioimasta myyntipotentialista on huomioitu laskelmissa varovaisuuden periaatetta noudattaen vain 80%, mikä laskee vuosittaisten maanmyyntivoittojen määrän 5,0 - 6,5 miljoonaan euroon. Kuluvan vuoden ennuste on 5,5 miljoonaa euroa, joten tasoa voidaan pitää perusteltuna myös toteutuneen kehityksen pohjalta.

Tasapainotustoimenpiteiden ansiosta palvelualueiden toimintakatteet kehittyvät taloussuunnitelmakaudella maltillisesti. Ilman Keusotea toimintakatteen alijäämän kasvu vaihtelee 1,8 ja - 0,5% välillä. Keusoten ja erityisesti erikoissairaanhoidon vuoden 2020 8 %:n kustannusnousu lisää toimintakatteiden alijäämää oleellisesti. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset huomioiden toimintakatteen alijäämä kasvaa kaudella 3,3% ja -0,1% välillä.

Verorahoitus

Verotuloarvio perustuu voimassa oleviin veroprosentteihin lukuun ottamatta rakentamattoman rakennuspaikan veroprosenttia, joka on tonttien rakentumisen nopeuttamiseksi esitetty nostettavan lakisääteiseen maksimiin eli 6,0 %:iin. Verotulot kasvavat suunnitelmakaudella kuluvan vuoden 192 miljoonasta eurosta 226 miljoonaan euroon. Kasvua kertyy 6,7-3,0% vuosittain ja vauhti ylittää menojen kasvuprosentin joka vuosi. Valtionosuuksissa näkyy vuodella 2020 17% kertanousu kiky-leikkausten puruista, indeksikorotuksista ja veromenetysten kompensatioista johtuen. Verorahoituksessa on huomioitu HSL-jäsenyyden tuoma verotulojen nousu, joka aiheutuu jäsenyyden mukanaan tuomien verovähennysten pienentymisestä. Vaikutus vuositasona on 0,3 miljoonaa.

Kooste veroprosentti muutosten taloudellisista vaikutuksista on *oheismateriaalina 2*.

Investoinnit

Nettoinvestointien määrä vaihtelee taloussuunnitelmavuosina 44,5 ja 73,9 miljoonan euron välillä. Investointitaso on korkea huolimatta investointiesitykseen tehtyyn karsintaan ja niiden seurauksena vuosittainen poistotaso kasvaa vuoden 2019 tilanteesta noin 7,5 miljoonalla eurolla muodostaen oleellisen lisähaasteen

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

tasapainoisen talouden ylläpidolle käytettävissä olevin resurssein. Kouluverkon uudistaminen ja sisäilmaongelmien aiheuttamat akuutit tilamuutostarpeet selittävät ohjelmakauden korkeaa investointitasoa.

Investoinneissa varaudutaan paitsi nykyisen omaisuuden arvon ylläpitoon myös tilojen tehokkaampaan käyttöön tarvittaviin muutosinvestointeihin sekä uudisinvestointeihin. Taloussuunnitelmaan on myös sisällytetty 2 miljoonan euron varaus kehitysinvestointeihin, joilla mahdollistetaan panostus pitemmällä aikavälillä toiminnan tehostamiseen ja rakenteellisten epäkohtien poistamiseen johtaviin pääomaa vaativiin muutoksiin.

Lainat ja tulorahoitus

Kaupungin tulorahoituksen taso jää suunnitelmakaudella suhteellisen matalaksi, mutta nousee kuitenkin oleellisesti kuluvan vuoden ennustetusta vajaasta miljoonasta eurosta. Vuonna 2020 vuosikate on 13,7 miljoonaa euroa ja nousee vuonna 2023 32,4 miljoonaan. Vuosikatteella pystytään kattamaan vajaat 40% koko kauden 236,8 miljoonan euron nettoinvestoinneista. Tästä johtuen lainamäärä kasvaa nopeasti vuoden 2019 tilinpäätösennusteen mukaisesta 185 miljoonasta 320 miljoonaan euroon. Asukaskohtainen lainamäärä kasvaa samana aikana reilusta 4200 eurosta 6700 euroon per asukas.

Taloussuunnitelma 2020-2023 ja talousarvio 2020 on esitetty listan *liitteenä 2*.

Yhteistoimintamenettely

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain 4 §:n mukainen yhteistoimintamenettely on käyty 18.9.2019.

Vastaukset kaupunginhallituksen lausuntopyyntöön

Kaupunginhallitus pyysi kokouksessaan 26.8.2019 § 211 lauta- ja johtokunnilta, talous ja henkilöstöjaostolta, YT-toimikunnalta ja Mestaritoiminta Oy:lta lausuntoa talousarvioluonnokseen, liikkumavaratoimenpiteisiin, jalostettaviin kiinteistöihin, maanmyyntituottoihin, alustaviin investointiohjelmiin ja irtaimistoinvestointimäärärahojen kohdentamiseen liittyen. Seuraavien tahojen lausunnot on esitetty pykälän liitteenä:

- Talousjaosto
- Kaupunkikehityslautakunta
- Opetus- ja kasvatuslautakunta
- Hyvinvointilautakunta
- Järvenpään Vesi -liikelaitoksen johtokunta
- Henkilöstöasiainjaosto
- YT-toimikunta
- Mestaritoiminta Oy

Liitteet sisältävät lauta- ja johtokuntien talousarvio- ja -suunnitelmaesitykset sekä esitykset irtaimistomäärärahan hankekohtaisesta kohdentamisesta vuosina 2020-2023.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Lautakuntien rooli talouden tasapainottamisessa talousarvion hyväksymisen jälkeen

Talousarviossa esitetään muutosta, joka mahdollistaa kannustavan ja pitkäjänteisen taloussuunnittelun. Lautakunnat saavat määrärahan käyttöönsä seuraavana vuonna, mikäli ne alittavat budjettinsa. Toisaalta lautakunnille ei enää myönnetä lisämäärärahaa elleivät ne ota rahaa tulevien vuosien kehyksistään. Toisin sanoen kehys on nelivuotinen.

Ei ole tarkoituksenmukaista, että valtuusto päättäisi lautakuntien puolesta, millä toimenpiteillä ne taloutensa tasapainottavat, vaan liikkumavaralistat on tehty kuvaamaan, mitä nettomenojen pienentäminen käytännössä tarkoittaa. On johdonmukaista, että valtuusto antaessaan määrärahat hyväksyy myös ne keinot, joilla annettuun kehykseen päästään tai toisaalta antaa määrärahat, jos jotakin tiettyä keinoa ei valtuuston mielestä saa käyttää. Ohjelma on nelivuotinen ja tänä aikana ilmaantuu niin uusia menopaineita kuin liikkumavarakeinoja, joita tätä talousarviota laadittaessa ei vielä ole osattu nostaa esiin. Samoin osa keinoista tulee käytännössä vaikuttamaan paremmin ja osa heikommin kuin tässä vaiheessa talousarvion laadintaa on ajateltu.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

- merkitä tiedoksi lautakuntien antamat lausunnot

Lisäksi kaupunginhallitus päättää esittää, että kaupunginvaltuusto

1. hyväksyy talousarvion investointiosan vuosille 2020-2023 aiemmin hyväksymänsä 10 vuoden investointiohjelman mukaisena
2. hyväksyy, että toimielimet voivat käyttää liitteenä olevat liikkumavaratoimenpiteet annettuun menokehykseen pääsemiseksi pois lukien
  - maksullisen pysäköinnin käyttöönotto (Kauke 8)
  - resurssiopettajista luopuminen (Opka 12)
  - alle 18-vuotiaiden liikuntapaikkamaksujen käyttöönottoa (Hyvo 9)
3. hyväksyy liitteenä olevan talousarvion ja talousohjelman muilta osin
4. valtuuttaa kaupunginjohtajan ja talousjohtajan tekemään tarvittavat teknisluntoiset korjaukset laskelmiin ja talousarviokirjaan, jos tarvetta käsittelyssä tehtyjen päätösten jälkeen ilmenee
5. valtuuttaa kaupunginjohtajan päättämään hallinnon säästöohjelman edellyttämistä määrärahasiirroista tarvittaessa
6. valtuuttaa kaupunginjohtajan päättämään yksittäisten kehitysinvestointien käynnistämisestä 100 000 euroon asti ja kaupunginhallituksen sen ylittävistä hankkeista
7. valtuuttaa talousjohtajan päätöksellään ottamaan pitkäaikaista tai tilapäistä lainaa rahoitustilanteen edellyttämässä määrin.
8. valtuuttaa talousjohtajan päättämään kaupungin lainakannan hoidon edellyttämistä toimenpiteistä mukaan lukien johdannaissopimusten tekeminen ja muut mahdolliset suojaustoimenpiteet

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Käsittely

Käsittelyn aikana läsnä vt talousjohtaja, palvelualuejohtaja ja kaupunkikehitysjohtaja.

Päätös

Päätettiin, että asian käsittelyä jatketaan jatkokokouksessa 1.11.2019.

Kaupunginhallitus, 01.11.2019, § 274

Valmistelijat / lisätiedot:
Kirsi Rinne
kirsi.rinne@jarvenpaa.fi
talousjohtaja

Liitteet

- 1 Liite 1 - Liikkumavaratoimenpiteet 28.10.
- 2 Liite 2 - Talousarvio 2020 liitteineen 28.10.
- 3 KH 28.10.2019 / Lausunto yhteistyötoimikunta 18.9.2019 § 16
- 4 KH 28.10.2019 / Lausunto talousjaosto 26.9.2019 § 25
- 5 KH 28.10.2019 / Lausunto kaupunkikehityslautakunta 26.9.2019 § 66
- 6 KH 28.10.2019 / Lausunto Järvenpään Veden johtokunta 25.9.2019 § 19
- 7 KH 28.10.2019 / Lausunto hyvinvointilautakunta 10.10.2019 § 59
- 8 KH 28.10.2019 / Lausunto henkilöstöasiainjaosto 3.9.2019 § 68
- 9 Opetus- ja kasvatustalokunta 8.10.2019 § 53 (tekninen korjaus)
- 10 Lausunto - Mestari toiminta

Perustelut

Taloussuunnitelmaesityksen pääkohdat ovat seuraavat:

Taloussuunnitelma on laadittu siten, että kaupungin tulos on positiivinen vuonna 2022 ja siitä eteenpäin. Tulos on saavutettu tehostamalla toimintaa ja vähentämällä palvelutoiminnan nettomenoja sekä investointeja.

- Taloussuunnitelma sisältää merkittävän määrän liikkumavaratoimenpiteitä suunnitelmakaudella ml kaupungin toimintojen käytössä olevien tilojen ja tilakulujen karsinnan 10%:lla vuoteen 2022 mennessä ja noin 10% tehostamisen hallinnon kuluista vuoteen 2023 mennessä.
- Kaupungin tuloksen maanmyyntiriippuvutta on vähennetty ottamalla myyntipotentialista huomioon maanmyyntivoittoa varovaisuuden periaatetta noudattaen vain 80%.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

- Taloussuunnitelma sisältää rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin korotuksen 6,0% 1.1.2020 alkaen. Taloussuunnitelma ei sisällä muiden veroperusteiden muuttamista. Veroprosenteista päätetään erikseen vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.
- Taloussuunnitelmassa on huomioitu kaupunginvaltuuston 21.10.2019 § 69 päätös kaupungin liittymisestä vuoden 2022 alusta alkaen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän jäseneksi.
- Taloussuunnitelmaan on sisällytetty investointiohjelmien karsiminen, mikä näkyy käyttötaloudessa pienempinä poistoina. Vuosien 2020-2029 investointiohjelmasta päätetään erikseen talousarviokäsittely yhteydessä. Ohjelman 4 ensimmäistä vuotta heijastuvat suoraan taloussuunnitelmaan. Investointitaso on karsinnasta huolimatta taloussuunnitelmakaudella huomattavan suuri.
- Taloussuunnitelmassa on huomioitu Tilaomistuksen eriyttäminen Konsernipalvelujen sitovuustasosta ja Käyttöomaisuuden myyntivoittojen ja maankäyttökorvausten uuden sitovuustason perustaminen

Taloussuunnitelma

Kaupungin tulos pysyy toteutettavista tasapainottamistoimenpiteistä huolimatta negatiivisena taloussuunnitelmakauden kaksi ensimmäistä vuotta. Tulos painuu 6,8 miljoonaa tappiolliseksi 2020 ja on yhä 2,4 miljoonaa euroa tappiollinen vuonna 2021. Vuonna 2022 tulos saadaan käännettyä positiiviseksi, kun toteutettavat toimenpiteet alkavat vaikuttaa täydellä teholla. Kaupungin taseen kertynyt ylijäämä vuoden 2019 lopussa on tilinpäätösennusteen toteutuessa 21,5 miljoonaa euroa, ja se ehtii painua 12 miljoonaan euroon taloussuunnitelmakauden aikana.

Käyttötalous

Viranhaltijat valmistelivat kaikkiin palvelualueisiin ja konsernipalveluihin liittyen toimenpiteitä, joiden avulla käyttötalouteen saatiin liikkumavaraa. Lautakuntia pyydettiin myös laittamaan toimenpiteet järjestykseen sen mukaan, kun ne näkivät niistä olevan vähiten haittaa asukkaille. Kooste liikkumavaratoimenpiteistä ja lautakuntien esittämästä priorisointijärjestyksestä on *liitteenä 1*.

Talousarvioesitykseen on sisällytetty kaikki lautakuntien tunnistamat liikkumavaratoimenpiteet lukuun ottamatta maksullisen pysäköinnin käyttöönottoa (Kauke 8), resurssiopettajista luopumista (Opka 12) ja alle 18-vuotiaiden liikuntapaikkamaksujen käyttöönottoa (Hyvo 9). Käyttämättä jätetyt toimenpiteet oli nostettu esiin myös lautakuntien lausunnoissa. Liikkumavaratoimenpiteissä esitetty konsernin kaikkia hallintotehtäviä koskeva säästöohjelma on sisällytetty talousarviossa konsernipalveluihin siltä osin, kun sitä ei oltu esitetty erikseen palvelualueiden toimenpidelistoilla. Hallinnon säästöt ovat kokonaisuus, joka menee yli konsernin eri yksiköiden rajojen. Säästöjen toteuttaminen tulee todennäköisesti edellyttämään useita pieniä määrärahasiirtoja eri kehysten välillä, kun prosesseja kehitetään. Tämän vuoksi esitetään, että kaupunginjohtajalla on oikeus siirtää näitä määrärahoja, jotta ohjelma saadaan pantua toimeen. Palvelulisäyksenä on huomioitu valtuuston päätöksen mukainen liittyminen HSL:ään vuoden 2022 alussa. Lisäksi talousarviossa on huomioitu sopeutustoimenpiteenä kaupungin toimintojen käytössä

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

olevien tilojen tehostaminen. Kooste jalostettavista kiinteistöistä on pykälän *oheismateriaalina 1*.

Taloussuunnitelmassa kaupungin tuloksen riippuvuutta maanmyyntituotoista on vähennetty oleellisesti. Kaupunkikehityksen arvioimasta myyntipotentiaalista on huomioitu laskelmissa varovaisuuden periaatetta noudattaen vain 80%, mikä laskee vuosittaisten maanmyyntivoittojen määrän 5,0 - 6,5 miljoonaan euroon. Kuluvan vuoden ennuste on 5,5 miljoonaa euroa, joten tasoa voidaan pitää perusteltuna myös toteutuneen kehityksen pohjalta.

Tasapainotustoimenpiteiden ansiosta palvelualueiden toimintakatteet kehittyvät taloussuunnitelmakaudella maltillisesti. Ilman Keusotea toimintakatteen alijäämän kasvu vaihtelee 1,8 ja - 0,5% välillä. Keusoten ja erityisesti erikoissairaanhoidon vuoden 2020 8 %:n kustannusnousu lisää toimintakatteiden alijäämää oleellisesti. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset huomioiden toimintakatteen alijäämä kasvaa kaudella 3,3% ja -0,1% välillä.

Verorahoitus

Verotuloarvio perustuu voimassa oleviin veroprosentteihin lukuun ottamatta rakentamattoman rakennuspaikan veroprosenttia, joka on tonttien rakentumisen nopeuttamiseksi esitetty nostettavan lakisääteiseen maksimiin eli 6,0 %:iin. Verotulot kasvavat suunnitelmakaudella kuluvan vuoden 192 miljoonasta eurosta 226 miljoonaan euroon. Kasvua kertyy 6,7-3,0% vuosittain ja vauhti ylittää menojen kasvuprosentin joka vuosi. Valtionosuuksissa näkyy vuodella 2020 17% kertanousu kiky-leikkausten puruista, indeksikorotuksista ja veromenetysten kompensatioista johtuen. Verorahoituksessa on huomioitu HSL-jäsenyyden tuoma verotulojen nousu, joka aiheutuu jäsenyyden mukanaan tuomien verovähennysten pienentymisestä. Vaikutus vuositasolla on 0,3 miljoonaa.

Kooste veroprosentti muutosten taloudellisista vaikutuksista on *oheismateriaalina 2*.

Investoinnit

Nettoinvestointien määrä vaihtelee taloussuunnitelmavuosina 44,5 ja 73,9 miljoonan euron välillä. Investointitaso on korkea huolimatta investointiesitykseen tehtyyn karsintaan ja niiden seurauksena vuosittainen poistotaso kasvaa vuoden 2019 tilanteesta noin 7,5 miljoonalla eurolla muodostaen oleellisen lisähaasteen tasapainoisen talouden ylläpidolle käytettävissä olevin resurssein. Kouluverkon uudistaminen ja sisäilmaongelmien aiheuttamat akuutit tilamuutostarpeet selittävät ohjelmakauden korkeaa investointitasoa.

Investoinneissa varaudutaan paitsi nykyisen omaisuuden arvon ylläpitoon myös tilojen tehokkaampaan käyttöön tarvittaviin muutosinvestointeihin sekä uudisinvestointeihin. Taloussuunnitelmaan on myös sisällytetty 2 miljoonan euron varaus kehitysinvestointeihin, joilla mahdollistetaan panostus pitemmällä aikavälillä toiminnan tehostamiseen ja rakenteellisten epäkohtien poistamiseen johtaviin pääomaa vaativiin muutoksiin.

Lainat ja tulorahoitus

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupungin tulorahoituksen taso jää suunnitelmakaudella suhteellisen matalaksi, mutta nousee kuitenkin oleellisesti kuluvan vuoden ennustetusta vajaasta miljoonasta eurosta. Vuonna 2020 vuosikate on 13,7 miljoonaa euroa ja nousee vuonna 2023 32,4 miljoonaan. Vuosikatteella pystytään kattamaan vajaat 40% koko kauden 236,8 miljoonan euron nettoinvestoinneista. Tästä johtuen lainamäärä kasvaa nopeasti vuoden 2019 tilinpäätösennusteen mukaisesta 185 miljoonasta 320 miljoonaan euroon. Asukaskohtainen lainamäärä kasvaa samana aikana reilusta 4200 eurosta 6700 euroon per asukas.

Taloussuunnitelma 2020-2023 ja talousarvio 2020 on esitetty listan *liitteenä 2*.

Yhteistoimintamenettely

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain 4 §:n mukainen yhteistoimintamenettely on käyty 18.9.2019.

Vastaukset kaupunginhallituksen lausuntopyyntöön

Kaupunginhallitus pyysi kokouksessaan 26.8.2019 § 211 lauta- ja johtokunnilta, talous ja henkilöstöjaostolta, YT-toimikunnalta ja Mestaritoiminta Oy:lta lausuntoa talousarvioluonnokseen, liikkumavaratoimenpiteisiin, jalostettaviin kiinteistöihin, maanmyyntituottoihin, alustaviin investointiohjelmiin ja irtaimistoinvestointimäärärahojen kohdentamiseen liittyen. Seuraavien tahojen lausunnot on esitetty pykälän liitteenä:

- Talousjaosto
- Kaupunkikehityslautakunta
- Opetus- ja kasvatuslautakunta
- Hyvinvointilautakunta
- Järvenpään Vesi -liikelaitoksen johtokunta
- Henkilöstöasiainjaosto
- YT-toimikunta
- Mestaritoiminta Oy

Liitteet sisältävät lauta- ja johtokuntien talousarvio- ja -suunnitelmaesitykset sekä esitykset irtaimistomäärärahan hankekohtaisesta kohdentamisesta vuosina 2020-2023.

Lautakuntien rooli talouden tasapainottamisessa talousarvion hyväksymisen jälkeen

Talousarviossa esitetään muutosta, joka mahdollistaa kannustavan ja pitkäjänteisen taloussuunnittelun. Lautakunnat saavat määrärahan käyttöönsä seuraavana vuonna, mikäli ne alittavat budjettinsa. Toisaalta lautakunnille ei enää myönnetä lisämäärärahaa elleivät ne ota rahaa tulevien vuosien kehyksistään. Toisin sanoen kehys on nelivuotinen.

Ei ole tarkoituksenmukaista, että valtuusto päättäisi lautakuntien puolesta, millä toimenpiteillä ne taloutensa tasapainottavat, vaan liikkumavaralistat on tehty kuvaamaan, mitä nettomenojen pienentäminen käytännössä tarkoittaa. On johdonmukaista, että valtuusto antaessaan määrärahat hyväksyy myös ne keinot, joilla annettuun kehykseen päästään tai toisaalta antaa määrärahat, jos jotakin tiettyä

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

keinoa ei valtuuston mielestä saa käyttää. Ohjelma on nelivuotinen ja tänä aikana ilmaantuu niin uusia menopaineita kuin liikkumavarakeinoja, joita tätä talousarviota laadittaessa ei vielä ole osattu nostaa esiin. Samoin osa keinoista tullee käytännössä vaikuttamaan paremmin ja osa heikommin kuin tässä vaiheessa talousarvion laadintaa on ajateltu.

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

- merkitä tiedoksi lautakuntien antamat lausunnot

Lisäksi kaupunginhallitus päättää esittää, että kaupunginvaltuusto

1. hyväksyy talousarvion investointiosan vuosille 2020-2023 aiemmin hyväksymänsä 10 vuoden investointiohjelman mukaisena
2. hyväksyy, että toimielimet voivat käyttää liitteenä olevat liikkumavaratoimenpiteet annettuun menokehykseen pääsemiseksi pois lukien
  - maksullisen pysäköinnin käyttöönotto (Kauke 8)
  - resurssiopettajista luopuminen (Opka 12)
  - alle 18-vuotiaiden liikuntapaikkamaksujen käyttöönottoa (Hyvo 9)
3. hyväksyy liitteenä olevan talousarvion ja talousohjelman muilta osin
4. valtuuttaa kaupunginjohtajan ja talousjohtajan tekemään tarvittavat teknisluontoiset korjaukset laskelmiin ja talousarviokirjaan, jos tarvetta käsittelyssä tehtyjen päätösten jälkeen ilmenee
5. valtuuttaa kaupunginjohtajan päättämään hallinnon säästöohjelman edellyttämistä määrärahasiirroista tarvittaessa
6. valtuuttaa kaupunginjohtajan päättämään yksittäisten kehitysinvestointien käynnistämisestä 100 000 euroon asti ja kaupunginhallituksen sen ylittävistä hankkeista
7. valtuuttaa talousjohtajan päätöksellään ottamaan pitkäaikaista tai tilapäistä lainaa rahoitustilanteen edellyttämässä määrin.
8. valtuuttaa talousjohtajan päättämään kaupungin lainakannan hoidon edellyttämistä toimenpiteistä mukaan lukien johdannaissopimusten tekeminen ja muut mahdolliset suojaustoimenpiteet

Käsittely

Keskustelun kuluessa esittelijä täydensi ehdotustaan seuraavasti: Talousarvion investointiosaan ja poistoihin tehdään kaupunginhallituksen edellisessä kohdassa päättämät lisäykset koskien Kyrölan liikuntahallia.

Passi teki Gilanin kannattamana muutosehdotuksen, joka kuului seuraavasti: "Esitän, että emme hyväksy toimenpidettä Hyvo 4 "Synergiaedun hakeminen liikuntapaikkojen huolto- ja ylläpitotoiminnoissa".

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Passi teki Launialan kannattamana muutosehdotuksen, joka kuului seuraavasti: "Järvenpää ei vähennä esitettyä avustajien määrää. Vaikutus talousarvioon 2020 - 2023 on 550 te". Passi veti tämän muutosehdotuksen pois käsittelystä.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus ja oli suoritettava äänestys. Puheenjohtajan ehdotuksesta hyväksyttiin äänestystavaksi sähköinen nimenhuutoäänestys.

Hyväksyttiin puheenjohtajan ehdottama äänestysjärjestys:

JAA = Esittelijän ehdotus

EI = Passin muutosehdotus.

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen äänin 8 - 2 (1 tyhjä) hyväksyneen esittelijän ehdotuksen. Äänestysluettelo on liitetty oheen.

Äänestykset

JAA=pohjaehdotus

EI= Passin (kannatti Gilan) muutosehdotus: Esitän, että emme hyväksy toimenpidettä Hyvo 4 "Synergiaedun hakeminen liikuntapaikkojen huolto- ja ylläpitotoiminnoissa".

Jaa

Willem van Schevikhoven

Ulla-Mari Karhu

Jarno Hautamäki

Mikko Vesterinen

Helinä Perttu

Mikko Taavitsainen

Hanna Graeffe

Pekka Heikkilä

Ei

Tomi Passi

Mika Gilan

Päätös

Hyväksyttiin esittelijän täydennetyn ehdotuksen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto, 11.11.2019, § 81

Valmistelija / lisätiedot:

Kirsi Rinne

kirsi.rinne@jarvenpaa.fi

talousjohtaja

Liitteet

1 Liite 1 - Liikkumavaratoimenpiteet 28.10.

2 KH 28.10.2019 / Lausunto yhteistyötoimikunta 18.9.2019 § 16

3 KH 28.10.2019 / Lausunto talousjaosto 26.9.2019 § 25

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

- 4 KH 28.10.2019 / Lausunto kaupunkikehityslautakunta 26.9.2019 § 66
- 5 KH 28.10.2019 / Lausunto Järvenpään Veden johtokunta 25.9.2019 § 19
- 6 KH 28.10.2019 / Lausunto hyvinvointilautakunta 10.10.2019 § 59
- 7 KH 28.10.2019 / Lausunto henkilöstöasiainjaosto 3.9.2019 § 68
- 8 Opetus- ja kasvatustalokunta 8.10.2019 § 53 (tekninen korjaus)
- 9 Lausunto - Mestari toiminta
- 10 KV 11.11.2019 / Talousarvio 2020 liitteillä

Perustelut

Taloussuunnitelmaesityksen pääkohdat ovat seuraavat:

Taloussuunnitelma on laadittu siten, että kaupungin tulos on positiivinen vuonna 2022 ja siitä eteenpäin. Tulos on saavutettu tehostamalla toimintaa ja vähentämällä palvelutoiminnan nettomenoja sekä investointeja.

- Taloussuunnitelma sisältää merkittävän määrän liikkumavaratoimenpiteitä suunnitelmakaudella ml kaupungin toimintojen käytössä olevien tilojen ja tilakulujen karsinnan 10%:lla vuoteen 2022 mennessä ja noin 10% tehostamisen hallinnon kuluista vuoteen 2023 mennessä.
- Kaupungin tuloksen maanmyyntiriippuvutta on vähennetty ottamalla myyntipotentialista huomioon maanmyyntivoittoa varovaisuuden periaatetta noudattaen vain 80%.
- Taloussuunnitelma sisältää rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin korotuksen 6,0% 1.1.2020 alkaen. Taloussuunnitelma ei sisällä muiden veroperusteiden muuttamista. Veroprosenteista päätetään erikseen vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.
- Taloussuunnitelmassa on huomioitu kaupunginvaltuuston 21.10.2019 § 69 päätös kaupungin liittymisestä vuoden 2022 alusta alkaen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän jäseneksi.
- Taloussuunnitelmaan on sisällytetty investointiohjelmien karsiminen, mikä näkyy käyttötaloudessa pienempinä poistoina. Vuosien 2020-2029 investointiohjelmasta päätetään erikseen talousarviokäsittely yhteydessä. Ohjelman 4 ensimmäistä vuotta heijastuvat suoraan taloussuunnitelmaan. Investointitaso on karsinnasta huolimatta taloussuunnitelmakaudella huomattavan suuri.
- Taloussuunnitelmassa on huomioitu Tilaomistuksen eriyttäminen Konsernipalvelujen sitovuustasosta ja Käyttöomaisuuden myyntivoittojen ja maankäyttökorvausten uuden sitovuustason perustaminen

Taloussuunnitelma

Kaupungin tulos pysyy toteutettavista tasapainottamistoimenpiteistä huolimatta negatiivisena taloussuunnitelmakauden kaksi ensimmäistä vuotta. Tulos painuu 6,8 miljoonaa tappiolliseksi 2020 ja on yhä 2,4 miljoonaa euroa tappiollinen vuonna 2021. Vuonna 2022 tulos saadaan käännettyä positiiviseksi, kun toteutettavat toimenpiteet alkavat vaikuttaa täydellä teholla. Kaupungin taseen kertynyt ylijäämä vuoden 2019 lopussa on tilinpäätösennusteen toteutuessa 21,5 miljoonaa euroa, ja se ehtii painua 12 miljoonaan euroon taloussuunnitelmakauden aikana.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Käyttötalous

Viranhaltijat valmistelivat kaikkiin palvelualueisiin ja konsernipalveluihin liittyen toimenpiteitä, joiden avulla käyttötalouteen saatiin liikkumavaraa. Lautakuntia pyydettiin myös laittamaan toimenpiteet järjestykseen sen mukaan, kun ne näkivät niistä olevan vähiten haittaa asukkaille. Kooste liikkumavaratoimenpiteistä ja lautakuntien esittämästä priorisointijärjestyksestä on *liitteenä 1*.

Talousarvioesitykseen on sisällytetty kaikki lautakuntien tunnistamat liikkumavaratoimenpiteet lukuun ottamatta maksullisen pysäköinnin käyttöönottoa (Kauke 8), resurssiopettajista luopumista (Opka 12) ja alle 18-vuotiaiden liikuntapaikkamaksujen käyttöönottoa (Hyvo 9). Käyttämättä jätetyt toimenpiteet oli nostettu esiin myös lautakuntien lausunnoissa. Liikkumavaratoimenpiteissä esitetty konsernin kaikkia hallintotehtäviä koskeva säästöohjelma on sisällytetty talousarviossa konsernipalveluihin siltä osin, kun sitä ei oltu esitetty erikseen palvelualueiden toimenpidelistoilla. Hallinnon säästöt ovat kokonaisuus, joka menee yli konsernin eri yksiköiden rajojen. Säästöjen toteuttaminen tulee todennäköisesti edellyttämään useita pieniä määrärahasiirtoja eri kehysten välillä, kun prosesseja kehitetään. Tämän vuoksi esitetään, että kaupunginjohtajalla on oikeus siirtää näitä määrärahoja, jotta ohjelma saadaan pantua toimeen. Palvelulisäyksenä on huomioitu valtuuston päätöksen mukainen liittyminen HSL:ään vuoden 2022 alussa. Lisäksi talousarviossa on huomioitu sopeutustoimenpiteenä kaupungin toimintojen käytössä olevien tilojen tehostaminen. Kooste jalostettavista kiinteistöistä on pykälän *oheismateriaalina 1*.

Taloussuunnitelmassa kaupungin tuloksen riippuvuutta maanmyyntituotoista on vähennetty oleellisesti. Kaupunkikehityksen arvioimasta myyntipotentialista on huomioitu laskelmissa varovaisuuden periaatetta noudattaen vain 80%, mikä laskee vuosittaisten maanmyyntivoittojen määrän 5,0 - 6,5 miljoonaan euroon. Kuluvan vuoden ennuste on 5,5 miljoonaa euroa, joten tasoa voidaan pitää perusteltuna myös toteutuneen kehityksen pohjalta.

Tasapainotustoimenpiteiden ansiosta palvelualueiden toimintakatteet kehittyvät taloussuunnitelmakaudella maltillisesti. Ilman Keusotea toimintakatteen alijäämän kasvu vaihtelee 1,8 ja - 0,5% välillä. Keusoten ja erityisesti erikoissairaanhoidon vuoden 2020 8 %:n kustannusnousu lisää toimintakatteiden alijäämää oleellisesti. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttökorvaukset huomioiden toimintakatteen alijäämä kasvaa kaudella 3,3% ja -0,1% välillä.

Verorahoitus

Verotuloarvio perustuu voimassa oleviin veroprosentteihin lukuun ottamatta rakentamattoman rakennuspaikan veroprosenttia, joka on tonttien rakentamisen nopeuttamiseksi esitetty nostettavan lakisääteiseen maksimiin eli 6,0 %:iin. Verotulot kasvavat suunnitelmakaudella kuluvan vuoden 192 miljoonasta eurosta 226 miljoonaan euroon. Kasvua kertyy 6,7-3,0% vuosittain ja vauhti ylittää menojen kasvuprosentin joka vuosi. Valtionosuuksissa näkyy vuodella 2020 17% kertanousu kiky-leikkausten puruista, indeksikorotuksista ja veromenetysten kompensatioista johtuen. Verorahoituksessa on huomioitu HSL-jäsenyyden tuoma verotulojen nousu,

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

joka aiheutuu jäsenyyden mukanaan tuomien verovähennysten pienentymisestä. Vaikutus vuositasona on 0,3 miljoonaa.

Kooste veroprosentti muutosten taloudellisista vaikutuksista on *oheismateriaalina 2*.

Investoinnit

Nettoinvestointien määrä vaihtelee taloussuunnitelmavuosina 44,5 ja 73,9 miljoonan euron välillä. Investointitaso on korkea huolimatta investointiesitykseen tehtyyn karsintaan ja niiden seurauksena vuosittainen poistotaso kasvaa vuoden 2019 tilanteesta noin 7,5 miljoonalla eurolla muodostaen oleellisen lisähaasteen tasapainoisen talouden ylläpidolle käytettävissä olevin resurssein. Kouluverkon uudistaminen ja sisäilmaongelmien aiheuttamat akuutit tilamuutostarpeet selittävät ohjelmakauden korkeaa investointitasoa.

Investoinneissa varaudutaan paitsi nykyisen omaisuuden arvon ylläpitoon myös tilojen tehokkaampaan käyttöön tarvittaviin muutosinvestointeihin sekä uudisinvestointeihin. Taloussuunnitelmaan on myös sisällytetty 2 miljoonan euron varaus kehitysinvestointeihin, joilla mahdollistetaan panostus pitemmällä aikavälillä toiminnan tehostamiseen ja rakenteellisten epäkohtien poistamiseen johtaviin pääomaa vaativiin muutoksiin.

Lainat ja tulorahoitus

Kaupungin tulorahoituksen taso jää suunnitelmakaudella suhteellisen matalaksi, mutta nousee kuitenkin oleellisesti kuluvan vuoden ennustetusta vajaasta miljoonasta eurosta. Vuonna 2020 vuosikate on 13,7 miljoonaa euroa ja nousee vuonna 2023 32,4 miljoonaan. Vuosikatteella pystytään kattamaan vajaat 40% koko kauden 236,8 miljoonan euron nettoinvestoinneista. Tästä johtuen lainamäärä kasvaa nopeasti vuoden 2019 tilinpäätösennusteen mukaisesta 185 miljoonasta 320 miljoonaan euroon. Asukaskohtainen lainamäärä kasvaa samana aikana reilusta 4200 eurosta 6700 euroon per asukas.

Taloussuunnitelma 2020-2023 ja talousarvio 2020 on esitetty listan *liitteenä 2*.

Yhteistoimintamenettely

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain 4 §:n mukainen yhteistoimintamenettely on käyty 18.9.2019.

Vastaukset kaupunginhallituksen lausuntopyyntöön

Kaupunginhallitus pyysi kokouksessaan 26.8.2019 § 211 lauta- ja johtokunnilta, talous ja henkilöstöjaostolta, YT-toimikunnalta ja Mestaritoiminta Oy:lta lausuntoa talousarvioluonnokseen, liikkumavaratoimenpiteisiin, jalostettaviin kiinteistöihin, maanmyyntituottoihin, alustaviin investointiohjelmiin ja irtaimistoinvestointimäärärahojen kohdentamiseen liittyen. Seuraavien tahojen lausunnot on esitetty pykälän liitteenä:

- Talousjaosto
- Kaupunkikehityslautakunta
- Opetus- ja kasvatuslautakunta

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

- Hyvinvointilautakunta
- Järvenpään Vesi -liikelaitoksen johtokunta
- Henkilöstöasiainjaosto
- YT-toimikunta
- Mestaritoiminta Oy

Liitteet sisältävät lauta- ja johtokuntien talousarvio- ja -suunnitelmaesitykset sekä esitykset irtaimistomäärärahan hankekohtaisesta kohdentamisesta vuosina 2020-2023.

Lautakuntien rooli talouden tasapainottamisessa talousarvion hyväksymisen jälkeen

Talousarviossa esitetään muutosta, joka mahdollistaa kannustavan ja pitkäjänteisen taloussuunnittelun. Lautakunnat saavat määrärahan käyttöönsä seuraavana vuonna, mikäli ne alittavat budjettinsa. Toisaalta lautakunnille ei enää myönnetä lisämäärärahaa elleivät ne ota rahaa tulevien vuosien kehyksistään. Toisin sanoen kehys on nelivuotinen.

Ei ole tarkoituksenmukaista, että valtuusto päättäisi lautakuntien puolesta, millä toimenpiteillä ne taloutensa tasapainottavat, vaan liikkumavaralistat on tehty kuvaamaan, mitä nettomenojen pienentäminen käytännössä tarkoittaa. On johdonmukaista, että valtuusto antaessaan määrärahat hyväksyy myös ne keinot, joilla annettuun kehykseen päästään tai toisaalta antaa määrärahat, jos jotakin tiettyä keinoa ei valtuuston mielestä saa käyttää. Ohjelma on nelivuotinen ja tänä aikana ilmaantuu niin uusia menopaineita kuin liikkumavarakeinoja, joita tätä talousarviota laadittaessa ei vielä ole osattu nostaa esiin. Samoin osa keinoista tullee käytännössä vaikuttamaan paremmin ja osa heikommin kuin tässä vaiheessa talousarvion laadintaa on ajateltu.

Ehdotus

Kaupunginhallituksen 1.11.2019 § 274 päätöksestä ilmenevät muutokset on viety liitteeseen.

Kaupunginvaltuusto

1. hyväksyy talousarvion investointiosan vuosille 2020-2023 aiemmin hyväksymänsä 10 vuoden investointiohjelman mukaisena
2. hyväksyy, että toimielimet voivat käyttää liitteenä olevat liikkumavaratoimenpiteet annettuun menokehykseen pääsemiseksi pois lukien
  - maksullisen pysäköinnin käyttöönotto (Kauke 8)
  - resurssiopettajista luopuminen (Opka 12)
  - alle 18-vuotiaiden liikuntapaikkamaksujen käyttöönottoa (Hyvo 9)
3. hyväksyy liitteenä olevan talousarvion ja talousohjelman muilta osin
4. valtuuttaa kaupunginjohtajan ja talousjohtajan tekemään tarvittavat teknisluntoiset korjaukset laskelmiin ja talousarviokirjaan, jos tarvetta käsittelyssä tehtyjen päätösten jälkeen ilmenee
5. valtuuttaa kaupunginjohtajan päättämään hallinnon säästöohjelman edellyttämistä määrärahasiirroista tarvittaessa

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

6. valtuuttaa kaupunginjohtajan päättämään yksittäisten kehitysinvestointien käynnistämisestä 100 000 euroon asti ja kaupunginhallituksen sen ylittävistä hankkeista
7. valtuuttaa talousjohtajan päätöksellään ottamaan pitkäaikaista tai tilapäistä lainaa rahoitustilanteen edellyttämässä määrin.
8. valtuuttaa talousjohtajan päättämään kaupungin lainakannan hoidon edellyttämistä toimenpiteistä mukaan lukien johdannaissopimusten tekeminen ja muut mahdolliset suojaustoimenpiteet

Käsittely

Kaupunginjohtaja Olli Naukkarinen, talousjohtaja Kirsi Rinne ja henkilöstöjohtaja Merja Soosalu selostivat asiaa.

Jenni Marttinen seuraavat muutosehdotukset:

Muutosehdotus 1 : Järvenpää Plus valtuustoryhmä esittää, että päätösehdotuksen kohtaan 2 lisätään käyttämättä jätettäväksi liikkumavaratoimenpiteeksi opetus- ja kasvatustalouden liikkumavaralistasta toimenpiteet nro 8 koulujen avustus- ja ohjaushenkilöstön käytön tehostaminen ja nro 9 varhaiskasvatuksen ryhmäavustajien vähentäminen. Esitämme tästä syntyneen vajeen lisäämistä talouskehukseen, mikä tarkoittaa vuoden 2020 kehykseen lisäystä 250 000 euroa.

Muutosehdotus 1:stä kannattivat Tomi Passi, Jenni Komonen ja Tarja Edry.

Muutosehdotus 2: Järvenpää Plus valtuustoryhmä esittää, että päätösehdotuksen kohtaan 2 lisätään käyttämättä jätettäväksi liikkumavaratoimenpiteeksi hyvinvointilautakunnan liikkumavaralistasta toimenpide 4 synergiaedun hakeminen liikuntapaikkojen huolto- ja ylläpitotoiminnoissa.

Muutosehdotus 2:sta kannattivat Tomi Passi ja Jenni Komonen

Pirjo Komulainen teki seuraavan muutosehdotuksen: Päätösehdotuksen kohtaan 2 lisätään käyttämättä jätettäväksi liikkumavaratoimenpiteeksi kaupunkikehityslautakunnan liikkumavaralistasta toimenpide 7 Liikuntapaikkojen uudelleen järjestäminen alueurakassa.

Kannatti Emmi Mäkinen.

Emmi Mäkinen ehdotti, että jätetään käyttämättä 50% liikkumavaratoimenpiteistä opetuksen ja kasvatuksen liikkumavaralistasta toimenpiteistä numero 8 koulujen avustus- ja ohjaushenkilöstön käytön tehostaminen ja numero 9 varhaiskasvatuksen ryhmäavustajien vähentäminen. Lisätään kehykseen taloussuunnitelmaan vuosille 2020 - 2023 yhteensä 875.000 euroa.

Kannatti Pirjo Komulainen ja Satu Tuominen.

Kokoustauko 20.22 - 20.35.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Äänestykset

Jaa: Valtuutettu Marttisen ehdotus: päätöskohtaan 2 lisätään käyttämättä jätettäväksi liikkumavaratoimenpiteeksi opetus- ja kasvatustalouden liikkumavaralistasta toimenpiteet nro 8 koulujen avustus- ja ohjaushenkilöstön käytön tehostaminen ja nro 9 varhaiskasvatuksen ryhmäavustajien vähentäminen. Esitämme tästä syntyneen vajeen lisäämistä talouskehyykseen, mikä tarkoittaa vuoden 2020 kehykseen lisäystä 250 000 euroa.

Ei: Valtuutettu Emmi Mäkinen esittää, että jätetään käyttämättä 50% liikkumavaratoimenpiteistä opetuksen ja kasvatuksen liikkumavaralistasta toimenpiteistä numero 8 koulujen avustus- ja ohjaushenkilöstön käytön tehostaminen ja numero 9 varhaiskasvatuksen ryhmäavustajien vähentäminen. Lisätään kehykseen taloussuunnitelmaan vuosille 2020 - 2023 yhteensä 875.000 euroa.

Jaa

Jenni Marttinen
Mimmi Launiala
Henry Berg
Pepe Makkonen
Mika Gilan
Peter Osipow
Sanna-Maria Riikonen
Katja Repo
Antti Heikkilä
Tomi Passi
Markku Tenhunen
Heini Liimatainen
Tarja Edry
Riikka Reina
Jenni Komonen
Seppo Rantanen

Ei

Kaija Tuuri
Ulla-Mari Karhu
Mikko Laakkonen
Satu Haaparanta
Satu Tuominen
Viljo Smed
Katri Kuusikallio
Liisa Majanen
Emmi Mäkinen
Jarno Hautamäki
Eemeli Peltonen
Pirjo Komulainen
Laura Virkkunen
Arto Luukkanen

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Mikko Taavitsainen
Mikko Vesterinen
Peter Hagman
Petri Perta

JAA: Kaupunginhallituksen päätösehdotus.

Ei: Valtuutettu Emmi Mäkinen esittää, että jätetään käyttämättä 50% liikkumavaratoimenpiteistä opetuksen ja kasvatuksen liikkumavaralistasta toimenpiteistä numero 8 koulujen avustus- ja ohjaushenkilöstön käytön tehostaminen ja numero 9 varhaiskasvatuksen ryhmäavustajien vähentäminen. Lisätään kehykseen taloussuunnitelmaan vuosille 2020 - 2023 yhteensä 875.000 euroa.

Jaa

Tiia Lintula
Mikko Vesterinen
Kaisa Saarikorpi
Arto Luukkanen
Hanna Graeffe
Laura Virkkunen
Mikko Päivinen
Ossi Vähäsarja
Helinä Perttu
Petri Ovaska
Willem van Schevikhoven
Pekka Heikkinen
Mikko Taavitsainen
Pekka Heikkilä
Liina-Lyydia Jämsä
Olli Kamunen
Tuija Kuusisto
Marko Larjanne
Katri Kuusikallio
Rita Kostama
Suvi Pohjonen
Tuomas Raejärvi
Petri Perta

Ei

Pepe Makkonen
Jenni Marttinen
Ulla-Mari Karhu
Mikko Laakkonen
Katja Repo
Liisa Majanen
Peter Osipow
Kaija Tuuri
Satu Haaparanta
Emmi Mäkinen

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Jarno Hautamäki
Henry Berg
Satu Tuominen
Antti Heikkilä
Tomi Passi
Pirjo Komulainen
Eemeli Peltonen
Viljo Smed
Mika Gilan
Sanna-Maria Riikonen
Mimmi Launiala
Peter Hagman
Heini Liimatainen
Tarja Edry
Riikka Reina
Jenni Komonen
Seppo Rantanen

Jaa: Kaupunginhallituksen ehdotus.

Ei: Valtuutettu Marttisen ehdotus: päätösehdotuksen kohtaan 2 lisätään käyttämättä jätettäväksi liikkumavaratoimenpiteeksi hyvinvointilautakunnan liikkumavaralistasta toimenpide 4 synergiaedun hakeminen liikuntapaikkojen huolto- ja ylläpitotoiminnoissa.

Jaa

Tiia Lintula
Ossi Vähäsarja
Tuomas Raejärvi
Mikko Vesterinen
Tuija Kuusisto
Petri Ovaska
Mikko Taavitsainen
Suvi Pohjonen
Viljo Smed
Willem van Schevikhoven
Rita Kostama
Arto Luukkanen
Laura Virkkunen
Marko Larjanne
Kaisa Saarikorpi
Olli Kamunen
Katri Kuusikallio
Hanna Graeffe
Pekka Heikkilä
Pekka Heikkinen
Mikko Päivinen

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Liina-Lyydia Jämsä
Satu Haaparanta
Markku Tenhunen
Helinä Perttu
Riikka Reina
Petri Perta

Ei

Kaija Tuuri
Ulla-Mari Karhu
Mika Gilan
Mimmi Launiala
Eemeli Peltonen
Pepe Makkonen
Jenni Marttinen
Pirjo Komulainen
Peter Osipow
Henry Berg
Tomi Passi
Katja Repo
Mikko Laakkonen
Emmi Mäkinen
Jarno Hautamäki
Peter Hagman
Sanna-Maria Riikonen
Liisa Majanen
Antti Heikkilä
Heini Liimatainen
Satu Tuominen
Tarja Edry
Jenni Komonen
Seppo Rantanen

Päätös

Hyväksyttiin äänestysten jälkeen kaupunginhallituksen pohjaehdotuksen mukaisesti Emmi Mäkisen ja Pirjo Komulaisen muutosehdotusten mukaisin muutoksin.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus, § 265, 28.10.2019
Kaupunginhallitus, § 275, 01.11.2019
Kaupunginvaltuusto, § 82, 11.11.2019

§ 82

Veroperusteiden määrittäminen vuodelle 2020

JARDno-2019-3227

Kaupunginhallitus, 28.10.2019, § 265

Valmistelijat / lisätiedot:

Kirsi Rinne

Taustaa

Kuntalain 66 §:n mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa verohallitukselle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä tuloveroprosentin suuruus. Jos marraskuun 17. päivä on muu kuin arkipäivä, niin ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930 5 §). Näin ollen vuoden 2020 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään maanantaina marraskuun 18. päivänä 2019. Tuloveroprosentti ilmoitetaan ja vahvistetaan neljännesprosenttiyksikön tarkkuudella. Kiinteistöveroprosentit sadasosan tarkkuudella. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan valtuuston on määrättävä kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruus vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin.

Verolainsäädännön muutokset vuodelle 2020

Voimassa olevan lain mukaan kiinteistöveroprosentit määrätään rajoissa, jotka ovat seuraavat:

- Yleinen kiinteistövero 0,93 - 2,00
- Vakituinen asuinrakennus 0,41 - 1,00
- Muu asuinrakennus 0,93 - 2,00
- Rakentamaton rakennuspaikka 2,00 - 6,00
- Yleishyödyllinen yhteisö 0,00 - 2,00

Yleistä kiinteistöveroprosenttia sovelletaan kaikkeen maapohjaan ja vesialueisiin sekä sellaiseen rakennukseen ja rakennelmaan, joita varten ei ole määrätty erikseen muuta veroprosenttia. Vakituisten asuinrakennusten veroprosenttia sovelletaan silloin, kun rakennusta katsotaan käytettävän pääasiassa vakituiseen asumiseen eli jos sen huoneistojen pinta-alasta vähintään puolta käytetään tähän tarkoitukseen. Muiden asuinrakennusten veroprosenttia sovelletaan rakennuksiin, joiden huoneistojen pinta-alasta yli puolta käytetään pääasiassa muuhun kuin vakituiseen asumiseen.

Tuloverolain 22 §:ssä tarkoitettua yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentti voidaan kiinteistöverolain 13 a §:n mukaan

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

määrätä yleisen veroprosentin alarajaa alhaisemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiassa yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tällöin veroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00 %.

Kiinteistöverolain 12 a §:n mukaan valtuusto voi määrätä erikseen koko kunnan aluetta koskevan rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin, joka on vähintään 2,00 % ja enintään 6,00 %. Valtuusto on voinut määrätä rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin ensimmäisen kerran vuodelle 2001. Korotettu kiinteistövero rakentamatta oleville rakennuskelpoisille tonteille on ollut voimassa vuodesta 2006 alkaen Helsingin seudulla. Korotettu kiinteistövero koskee Helsinkiä, Espoota, Vantaata, Kauniaista, Kirkkonummea, Nurmijärveä, Vihtiä, Mäntsälää, Pornaista, Tuusulaa, Järvenpäästä, Keravaa, Hyvinkäätä ja Sipoota. Korotetulla kiinteistöverolla tarkoitetaan vähintään yleistä kiinteistöveroa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Vero voi kuitenkin olla enintään 6,00 %.

Kiinteistövero suoritetaan kiinteistöveroprosentin mukaisena osuutena kiinteistön arvosta. Vuoden 2020 kiinteistövero pannaan maksuun kyseisen vuoden loppuun mennessä. Kunnille tilitetään kiinteistöveron maksuunpanosuhteiden mukainen osuus koko maassa kertyneestä kiinteistöverosta.

Oheismateriaalina on yhteenveto Kuuma-kuntien nykyisistä veroprosenteista vuonna 2019.

Verotulojen kehitys Järvenpään kaupungissa

Vuonna 2017 verotuloja kertyi 181,9 me ja niiden kasvu oli 0,2 %. Matalaan kasvuun vaikutti oleellisesti mm. kilpailukyky sopimus. Vuonna 2018 verotuloja kertyi 187,8 (+3,3 %) ja vuonna 2019 verotuloja arvioidaan kertyvän 192,0 me, jolloin kasvu on 3,2 %. Vuoden 2019 verokertymään on koko kuntakentällä vaikuttanut tulorekisteri- ja verokortt uudistus, jotka on johtaneet viivästyksiin verotulojen tilityksissä. Järvenpään osuus kunnallisveron kertymävajeesta on noin 5,9 Me.

Suunnitelmakauden 2020–2023 verotuloarviot sisältävät rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin korottamisen nykyisestä 4,35 %:sta 6,00 %:iin. Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosenttia esitetään korotettavaksi sen ohjausvaikutuksen vuoksi. Tavoitteena on vauhdittaa hankkeiden käynnistymistä lisäämällä rakentamatta jättämisen kustannusta. Muutos lisää verotuloja noin 200.000 eurolla vuonna 2020.

Muilta osin taloussuunnitelmaan ei ole sisällytetty veronkorotuksia. Vuoden 2020 talousarvion laadinnassa verotulojen on arvioitu kasvavan 6,7 % ja vuosina 2021–2023 3 - 3,8%. Verotuloarvio on laadittu kuntaliiton ennustekehikkoa hyödyntäen. Verotulokehitykseen suunnitelmakaudella vaikuttaa yleinen talouden kehitys, veroperusteiden muutokset, kuten hyväksyttävät verovähennykset, koko maan yritysten tuloskehitys, kaupungin väestönkasvu, palkkakehitys ja rakentaminen.

Taloussuunnitelmassa kaupungin tulos jää alijäämäiseksi vuosina 2020 ja 2021. Loppuvuosien ylijäämä perustuu rakenteellisten toimenpiteiden toteuttamiseen, joilla menopohja saadaan sopeutettua tulotasoon ja menojen kasvu pidettyä verotulojen kasvua matalammalla tasolla. Mikäli toimenpiteitä ei toteuteta esitetyssä laajuudessa,

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

talouden tasapaino tulee varmistaa veroja korottamalla, koska kaupungin taseen ylijäämäpuskuri ei kestä useampia tappiollisia vuosia.

Kunnallisveron veroperusteet vuodelle 2020

- Kunnallisveroprosentiksi vuodelle 2020 esitetään 19,75 % (19,75 % vuonna 2019).

Kiinteistöveron veroperusteet vuodelle 2020

- Yleiseksi kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 1,35 % (1,35 % vuonna 2019)
- Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 0,55 % (0,55 % vuonna 2019)
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 1,15 % (1,15 % vuonna 2019)
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 6,00 % (4,35 % vuonna 2019)
- Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 0,50 % (0,50 % vuonna 2019)

KR

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää määrätä veroperusteet vuodelle 2020 seuraavasti

• kunnallisveroprosentti	19,75 %
• kiinteistöveroprosentit	
• yleinen kiinteistövero	1,35 %
• vakituinen asuinrakennus	0,55 %
• muu asuinrakennus	1,15 %
• rakentamaton rakennuspaikka	6,00 %
• yleishyödyllinen yhteisö	0,50 %

Päätös

Asian käsittely siirtyi jatkokokoukseen 1.11.2019.

Kaupunginhallitus, 01.11.2019, § 275

Valmistelijat / lisätiedot:

Kimi Alifrosti

Perustelut

Taustaa

Kuntalain 66 §:n mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa verohallitukselle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä tuloveroprosentin suuruus. Jos marraskuun 17. päivä

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

on muu kuin arkipäivä, niin ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930 5 §). Näin ollen vuoden 2020 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään maanantaina marraskuun 18. päivänä 2019. Tuloveroprosentti ilmoitetaan ja vahvistetaan neljännesprosenttiyksikön tarkkuudella. Kiinteistöveroprosentit sadasan tarkkuudella. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan valtuuston on määrättävä kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruus vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin.

Verolainsäädännön muutokset vuodelle 2020

Voimassa olevan lain mukaan kiinteistöveroprosentit määrätään rajoissa, jotka ovat seuraavat:

- Yleinen kiinteistövero 0,93 - 2,00
- Vakituinen asuinrakennus 0,41 - 1,00
- Muu asuinrakennus 0,93 - 2,00
- Rakentamaton rakennuspaikka 2,00 - 6,00
- Yleishyödyllinen yhteisö 0,00 - 2,00

Yleistä kiinteistöveroprosenttia sovelletaan kaikkeen maapohjaan ja vesialueisiin sekä sellaiseen rakennukseen ja rakennelmaan, joita varten ei ole määrätty erikseen muuta veroprosenttia. Vakituisten asuinrakennusten veroprosenttia sovelletaan silloin, kun rakennusta katsotaan käytettävän pääasiassa vakituiseen asumiseen eli jos sen huoneistojen pinta-alasta vähintään puolta käytetään tähän tarkoitukseen. Muiden asuinrakennusten veroprosenttia sovelletaan rakennuksiin, joiden huoneistojen pinta-alasta yli puolta käytetään pääasiassa muuhun kuin vakituiseen asumiseen.

Tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentti voidaan kiinteistöverolain 13 a §:n mukaan määrätä yleisen veroprosentin alarajaa alhaisemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiassa yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tällöin veroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00 %.

Kiinteistöverolain 12 a §:n mukaan valtuusto voi määrätä erikseen koko kunnan aluetta koskevan rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin, joka on vähintään 2,00 % ja enintään 6,00 %. Valtuusto on voinut määrätä rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin ensimmäisen kerran vuodelle 2001. Korotettu kiinteistövero rakentamatta oleville rakennuskelpoisille tonteille on ollut voimassa vuodesta 2006 alkaen Helsingin seudulla. Korotettu kiinteistövero koskee Helsinkiä, Espoota, Vantaata, Kauniaista, Kirkkonummea, Nurmijärveä, Vihtiä, Mäntsälää, Pornaista, Tuusulaa, Järvenpäätä, Keravaa, Hyvinkäätä ja Sipoota. Korotetulla kiinteistöverolla tarkoitetaan vähintään yleistä kiinteistöveroa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Vero voi kuitenkin olla enintään 6,00 %.

Kiinteistövero suoritetaan kiinteistöveroprosentin mukaisena osuutena kiinteistön arvosta. Vuoden 2020 kiinteistövero pannaan maksuun kyseisen vuoden loppuun mennessä. Kunnille tilitetään kiinteistöveron maksuunpanosuhteiden mukainen osuus koko maassa kertyneestä kiinteistöverosta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Oheismateriaalina on yhteenveto Kuuma-kuntien nykyisistä veroprosenteista vuonna 2019.

Verotulojen kehitys Järvenpään kaupungissa

Vuonna 2017 verotuloja kertyi 181,9 me ja niiden kasvu oli 0,2 %. Matalaan kasvuun vaikutti oleellisesti mm. kilpailukyky sopimus. Vuonna 2018 verotuloja kertyi 187,8 (+3,3 %) ja vuonna 2019 verotuloja arvioidaan kertyvän 192,0 me, jolloin kasvu on 3,2 %. Vuoden 2019 verokertymään on koko kuntakentällä vaikuttanut tulorekisteri- ja verokorttiuudistus, jotka on johtaneet viivästyksiin verotulojen tilityksissä. Järvenpään osuus kunnallisveron kertymävajeesta on noin 5,9 Me.

Suunnitelmakauden 2020–2023 verotuloarviot sisältävät rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin korottamisen nykyisestä 4,35 %:sta 6,00 %:iin. Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosenttia esitetään korotettavaksi sen ohjausvaikutuksen vuoksi. Tavoitteena on vauhdittaa hankkeiden käynnistymistä lisäämällä rakentamatta jättämisen kustannusta. Muutos lisää verotuloja noin 200.000 eurolla vuonna 2020.

Muilta osin taloussuunnitelmaan ei ole sisällytetty veronkorotuksia. Vuoden 2020 talousarvion laadinnassa verotulojen on arvioitu kasvavan 6,7 % ja vuosina 2021–2023 3 - 3,8%. Verotuloarvio on laadittu kuntaliiton ennustekehikkoa hyödyntäen. Verotulokehitykseen suunnitelmakaudella vaikuttaa yleinen talouden kehitys, veroperusteiden muutokset, kuten hyväksyttävät verovähennykset, koko maan yritysten tuloskehitys, kaupungin väestönkasvu, palkkakehitys ja rakentaminen.

Taloussuunnitelmassa kaupungin tulos jää alijäämäiseksi vuosina 2020 ja 2021. Loppuvuosien ylijäämä perustuu rakenteellisten toimenpiteiden toteuttamiseen, joilla menopohja saadaan sopeutettua tulotasoon ja menojen kasvu pidettyä verotulojen kasvua matalammalla tasolla. Mikäli toimenpiteitä ei toteuteta esitetystä laajuudesta, talouden tasapaino tulee varmistaa veroja korottamalla, koska kaupungin taseen ylijäämäpuskuri ei kestä useampia tappiollisia vuosia.

Kunnallisveron veroperusteet vuodelle 2020

- Kunnallisveroprosentiksi vuodelle 2020 esitetään 19,75 % (19,75 % vuonna 2019).

Kiinteistöveron veroperusteet vuodelle 2020

- Yleiseksi kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 1,35 % (1,35 % vuonna 2019)
- Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 0,55 % (0,55 % vuonna 2019)
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 1,15 % (1,15 % vuonna 2019)
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 6,00 % (4,35 % vuonna 2019)
- Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 0,50 % (0,50 % vuonna 2019)

KR

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää määrätä veroperusteet vuodelle 2020 seuraavasti

- kunnallisveroprosentti 19,75 %
- kiinteistöveroprosentit
  - yleinen kiinteistövero 1,35 %
  - vakituinen asuinrakennus 0,55 %
  - muu asuinrakennus 1,15 %
  - rakentamaton rakennuspaikka 6,00 %
  - yleishyödyllinen yhteisö 0,50 %

Käsittely

Tomi Passi teki muutosehdotuksen: Esitän, että rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero säilytetään ennallaan (4,35%).

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 11.11.2019, § 82

Valmistelija / lisätiedot:
Kimi Alifrosti

Perustelut

Taustaa

Kuntalain 66 §:n mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa verohallitukselle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä tuloveroprosentin suuruus. Jos marraskuun 17. päivä on muu kuin arkipäivä, niin ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930 5 §). Näin ollen vuoden 2020 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään maanantaina marraskuun 18. päivänä 2019. Tuloveroprosentti ilmoitetaan ja vahvistetaan neljännesprosenttiyksikön tarkkuudella. Kiinteistöveroprosentit sadasosan tarkkuudella. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan valtuuston on määrättävä kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruus vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin.

Verolainsäädännön muutokset vuodelle 2020

Voimassa olevan lain mukaan kiinteistöveroprosentit määrätään rajoissa, jotka ovat seuraavat:

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

- Yleinen kiinteistövero 0,93 - 2,00
- Vakituinen asuinrakennus 0,41 - 1,00
- Muu asuinrakennus 0,93 - 2,00
- Rakentamaton rakennuspaikka 2,00 - 6,00
- Yleishyödyllinen yhteisö 0,00 - 2,00

Yleistä kiinteistöveroprosenttia sovelletaan kaikkeen maapohjaan ja vesialueisiin sekä sellaiseen rakennukseen ja rakennelmaan, joita varten ei ole määrätty erikseen muuta veroprosenttia. Vakituisten asuinrakennusten veroprosenttia sovelletaan silloin, kun rakennusta katsotaan käytettävän pääasiassa vakituiseen asumiseen eli jos sen huoneistojen pinta-alasta vähintään puolta käytetään tähän tarkoitukseen. Muiden asuinrakennusten veroprosenttia sovelletaan rakennuksiin, joiden huoneistojen pinta-alasta yli puolta käytetään pääasiassa muuhun kuin vakituiseen asumiseen.

Tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentti voidaan kiinteistöverolain 13 a §:n mukaan määrätä yleisen veroprosentin alarajaa alhaisemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiassa yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Tällöin veroprosentiksi voidaan määrätä myös 0,00 %.

Kiinteistöverolain 12 a §:n mukaan valtuusto voi määrätä erikseen koko kunnan aluetta koskevan rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin, joka on vähintään 2,00 % ja enintään 6,00 %. Valtuusto on voinut määrätä rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin ensimmäisen kerran vuodelle 2001. Korotettu kiinteistövero rakentamatta oleville rakennuskelpoisille tonteille on ollut voimassa vuodesta 2006 alkaen Helsingin seudulla. Korotettu kiinteistövero koskee Helsinkiä, Espoota, Vantaata, Kauniaista, Kirkkonummea, Nurmijärveä, Vihtiä, Mäntsälää, Pornaista, Tuusulaa, Järvenpäättä, Keravaa, Hyvinkäätä ja Sipoota. Korotetulla kiinteistöverolla tarkoitetaan vähintään yleistä kiinteistöveroa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Vero voi kuitenkin olla enintään 6,00 %.

Kiinteistövero suoritetaan kiinteistöveroprosentin mukaisena osuutena kiinteistön arvosta. Vuoden 2020 kiinteistövero pannaan maksuun kyseisen vuoden loppuun mennessä. Kunnille tilitetään kiinteistöveron maksuunpanosuhteiden mukainen osuus koko maassa kertyneestä kiinteistöverosta.

Oheismateriaalina on yhteenveto Kuuma-kuntien nykyisistä veroprosenteista vuonna 2019.

Verotulojen kehitys Järvenpään kaupungissa

Vuonna 2017 verotuloja kertyi 181,9 me ja niiden kasvu oli 0,2 %. Matalaan kasvuun vaikutti oleellisesti mm. kilpailukykysojimus. Vuonna 2018 verotuloja kertyi 187,8 (+3,3 %) ja vuonna 2019 verotuloja arvioidaan kertyvän 192,0 me, jolloin kasvu on 3,2 %. Vuoden 2019 verokertymään on koko kuntakentällä vaikuttanut tulorekisteri- ja verokorttiuudistus, jotka on johtaneet viivästyksiin verotulojen tilityksissä. Järvenpään osuus kunnallisveron kertymävajeesta on noin 5,9 Me.

Suunnitelmakauden 2020–2023 verotuloarviot sisältävät rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin korottamisen nykyisestä 4,35 %:sta 6,00 %:iin. Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosenttia esitetään korotettavaksi sen

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

ohjausvaikutuksen vuoksi. Tavoitteena on vauhdittaa hankkeiden käynnistymistä lisäämällä rakentamista jättämisen kustannusta. Muutos lisää verotuloja noin 200.000 eurolla vuonna 2020.

Muilta osin taloussuunnitelmaan ei ole sisällytetty veronkorotuksia. Vuoden 2020 talousarvion laadinnassa verotulojen on arvioitu kasvavan 6,7 % ja vuosina 2021-2023 3 - 3,8%. Verotuloarvio on laadittu kuntaliiton ennustekehikkoa hyödyntäen. Verotulokehitykseen suunnitelmakaudella vaikuttaa yleinen talouden kehitys, veroperusteiden muutokset, kuten hyväksyttävät verovähennykset, koko maan yritysten tuloskehitys, kaupungin väestönkasvu, palkkakehitys ja rakentaminen.

Taloussuunnitelmassa kaupungin tulos jää alijäämäiseksi vuosina 2020 ja 2021. Loppuvuosien ylijäämä perustuu rakenteellisten toimenpiteiden toteuttamiseen, joilla menopohja saadaan sopeutettua tulotasoon ja menojen kasvu pidettyä verotulojen kasvua matalammalla tasolla. Mikäli toimenpiteitä ei toteuteta esitetystä laajuudesta, talouden tasapaino tulee varmistaa veroja korottamalla, koska kaupungin taseen ylijäämäpuskuri ei kestä useampia tappiollisia vuosia.

Kunnallisveron veroperusteet vuodelle 2020

- Kunnallisveroprosentiksi vuodelle 2020 esitetään 19,75 % (19,75 % vuonna 2019).

Kiinteistöveron veroperusteet vuodelle 2020

- Yleiseksi kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 1,35 % (1,35 % vuonna 2019)
- Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 0,55 % (0,55 % vuonna 2019)
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 1,15 % (1,15 % vuonna 2019)
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 6,00 % (4,35 % vuonna 2019)
- Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 0,50 % (0,50 % vuonna 2019)

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä veroperusteet vuodelle 2020 seuraavasti

• kunnallisveroprosentti	19,75 %
• kiinteistöveroprosentit	
• yleinen kiinteistövero	1,35 %
• vakituinen asuinrakennus	0,55 %
• muu asuinrakennus	1,15 %
• rakentamaton rakennuspaikka	6,00 %
• yleishyödyllinen yhteisö	0,50 %

Käsittely

Antti Heikkilä teki muutosehdotuksen: Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroksi vuodelle 2020 esitetään 4,35 % (4,35 % vuonna 2019)

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kannatti Tomi Passi.

Puheenjohtaja totesi, että koska käsittelyn kuluessa tehtiin kannatettu muutosehdotus, asiasta on äänestettävä.

Äänestykset

JAA: Kaupunginhallituksen ehdotus.

Ei: Valtuutettu Heikkilän muutosehdotus: Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroiksi vuodelle 2020 esitetään 4,35 % (4,35 % vuonna 2019)

Jaa

Ulla-Mari Karhu
Mikko Päivinen
Laura Virkkunen
Willem van Schevikhoven
Arto Luukkanen
Mimmi Launiala
Emmi Mäkinen
Kaija Tuuri
Pekka Heikkinen
Mikko Vesterinen
Mika Gilan
Helinä Perttu
Katri Kuusikallio
Viljo Smed
Mikko Laakkonen
Liisa Majanen
Kaisa Saarikorpi
Ossi Vähäsarja
Petri Ovaska
Jarno Hautamäki
Pekka Heikkilä
Katja Repo
Jenni Marttinen
Mikko Taavitsainen
Liina-Lyydia Jämsä
Eemeli Peltonen
Hanna Graeffe
Olli Kamunen
Tuomas Raejärvi
Rita Kostama
Tiia Lintula
Pirjo Komulainen
Pepe Makkonen
Tuija Kuusisto
Satu Haaparanta

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Marko Larjanne
Markku Tenhunen
Heini Liimatainen
Peter Osipow
Suvi Pohjonen
Riikka Reina
Petri Perta
Jenni Komonen

Ei

Sanna-Maria Riikonen
Antti Heikkilä
Tomi Passi
Satu Tuominen
Peter Hagman
Tarja Edry
Seppo Rantanen

Päätös

Hyväksyttiin äänestyksen jälkeen äänin JAA 43, EI 7, 1 TYHJÄ kaupunginhallituksen päätösehdotuksen mukaisesti.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaupunginhallitus, § 268, 28.10.2019
Kaupunginhallitus, § 278, 01.11.2019
Kaupunginvaltuusto, § 83, 11.11.2019

§ 83

Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan hyväksyminen

JARDno-2019-1331

Kaupunginhallitus, 28.10.2019, § 268

Valmistelijat / lisätiedot:
Eira Linko

Liitteet

1 Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta

Oheismateriaali

- 1 Oheismateriaali / Resurssiviisas Järvenpää asukaskysely 2018
- 2 Oheismateriaali / Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan skenaario- ja vaikuttavuusarvioinnit, Benviroc Oy 2019
- 3 Oheismateriaali / Kooste lausunnoista ja mielipiteistä tiekarttaluonnokseen 6/2019

Järvenpään kaupunki on sitoutunut resurssiviisaustavoitteisiin (hiilineutraalius, jätteettömyys ja kestävä kulutus vuoteen 2050 mennessä) sekä pyrkii hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä. Näiden kaupunkistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseksi on laadittu Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta. Tiekartan tarkoituksena on edistää kaupungin ympäristösitoumusten toimeenpanoa, koota ja linjata ympäristöasioiden hallintaa, sekä tukea resurssiviisaita toimintatapoja kaupunkiorganisaatiossa ja sidosryhmien parissa. Tiekartan tavoitteenasettelussa keskitytään toimiin, joihin kaupunki voi itse vaikuttaa päätöksenteossaan, suunnittelussaan ja toiminnassaan.

Tiekartalle määritellyt tavoitetilat ohjaavat toimintaa pitkällä aikavälillä tähdäten vuoteen 2030. Tavoitetilojen lisäksi tiekartta osoittaa konkreettisempia toimenpiteitä lyhyemmälle aikavälille sekä pitkäjänteisiä toimintatapoja kestävyysnäkökulman huomioimiseksi kaupungin toiminnassa.

Kaupungin strategiakartalla resurssiviisaustavoitteiden toimeenpano on kytketty sisäisen näkökulman kohtaan S5: Resurssiviisas toimintatapa. Kortissa on nostettu keskeisiksi osa-alueiksi energiatehokkuuden jatkuva parantaminen, kiertotalouden edistäminen, liikennejärjestelmän kehittäminen, eheän yhdyskuntarakenteen ylläpitäminen sekä sitoutuminen kestävänsä kehityksen periaatteisiin kaupungin hankinnoissa. Strategiakortin mukaan kestävyysnäkökulma on osa kaikkien kaupungin toimialojen suunnittelua, päätöksentekoa ja käytäntöjä.

Tärkeä osa kaupungin ympäristötyötä on jatkossakin Järkevä-toiminta, jonka keskiössä ovat järvenpääläiset, sekä alueella toimivat yhdistykset, yritykset ja muut paikalliset

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

toimijat. Järkevä-toiminnan tavoitteena on jakaa tietoa ympäristöasioissa sekä kannustaa alueen asukkaita ja toimijoita kehittämään ratkaisuja ja yhteistyömuotoja resurssiviisauden edistämiseksi.

Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta korvaa Järvenpään kestävän kehityksen Järkevä-ohjelman sekä Kestävän kasvun ja hyvinvoinnin strategian Ympäristö-ohjelman 2014-2017.

Valmistelu

Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta on laadittu Järvenpään kaupunkikehityksessä. Valmistelusta on vastannut kaupunkikehityksen ympäristötiimi. Työn ohjausryhmänä on toiminut EMAL-työryhmä. Toimenpiteitä on työstetty yhteistyössä kaupungin eri palvelualueiden, yksiköiden ja tytäryhtiöiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Työ käynnistettiin vuoden 2017 aikana tehtyjen valtuustoaloitteiden myötä, joissa esitettiin kaupungin kestävän kehityksen Järkevä-ohjelman uudistamista sekä FISU (Finnish sustainable communities) -verkostoon liittymisen selvittämistä.

Ympäristöohjelmaa on valmisteltu yhtäaikaaisesti kaupunkistrategian valmistelun kanssa. Kesäkuussa 2018 Järvenpään kaupunginvaltuusto päätti osana kaupungin visiota, että Järvenpää pyrkii hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä, sekä sitoutuu resurssiviisautavoitteisiin. Ympäristöohjelman valmistelua jatkettiin Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan muodossa kyseiset tavoitteet huomioiden.

Valmistelun aikana järjestettiin kaupungin eri palvelualueiden, Mestaritoiminta Oy:n, Jatsi Oy:n sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen edustajien yhteinen asiantuntijatyöpaja. Tämän jälkeen tavoitteita on edelleen työstetty yhteistyössä kyseisten tahojen kanssa. Asukkaat osallistuivat tiekartan valmisteluun mm. asukaskyselyn kautta. Kyselyssä kerättiin asukkaiden näkemyksiä kaupungin ympäristötyön tärkeimmistä painopisteistä sekä toimenpide-ehdotuksia tiekartalle.

Tiekarttaluonnos oli nähtävillä 28.3.-12.5.2019. Mielipiteissä ja lausunnoissa nousi esiin muun muassa pyöräilyn ja joukkoliikenteen kehittäminen, palveluiden saavutettavuus, kierrätysmahdollisuuksien parantaminen, uusiutuvan energian käytön edistäminen, viheralueet ja viherrakentaminen sekä ilmanlaatu ja katupöly. Eri asukasryhmien ja toimijoiden huomioimista toivottiin, samoin tavoitteisiin sitoutumista kaikessa kaupungin toiminnassa.

Keväällä 2019 teetettiin skenaario- ja vaikuttavuusarviointityö, jossa arvioitiin tiekartan toimenpiteiden vaikuttavuutta kaupungin päästövähennys- ja resurssiviisautavoitteisiin sekä laadittiin kustannustarkasteluja valikoiduista toimenpidekokonaisuuksista. Raportissa esitettiin myös tarvittavia lisätoimenpiteitä päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi.

Luonnosvaiheen jälkeen tiekarttaa on päivitetty aikajänteeltään kaupunkistrategian jaksotusta vastaavaksi sekä selkeytetty tavoitteiden ja toimenpiteiden rakennetta. Toimenpiteitä on päivitetty valmistelun aikana käynnistetyt työt huomioiden sekä lisäämällä välitavoitteita skenaariotyössä ehdotettujen lisätoimenpiteiden perusteella energiankäytön vähentämiseen ja kestävään liikkumiseen.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Toimeenpanosuunnitelma

Toteutuksen ensimmäinen vaihe on toteutussuunnitelmien laatiminen palvelualueilla ja tytäryhtiöissä (Mestaritoiminta Oy ja Jatsi Oy). Toteutussuunnitelmissa tunnistetaan tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä palvelualueen tai toimialan toimintaan liittyvät osat ja tarkennetaan toimialan roolia sekä toimenpiteiden toteutusta ja aikataulua. Tiekartan liitteen 1 vastuunjakotaulukko on toteutussuunnitelmien tueksi laadittu alustava ohjeellinen suunnitelma lähivuosien toimenpiteiden toteutusaikataulusta ja vastuutahoista.

Ensimmäiset toteutussuunnitelmat on tarkoitus laatia vuoden 2020 aikana. Samalla tiekartta ja toteutussuunnitelmat kytketään talousohjaukseen ja palveluohjauksen toimintamalliin. Tiekartan tavoitteidenmukaiseen etenemiseen tarvittavat toimet ja resurssit määritellään vuosittain talousarvion ja kaupungin tavoitteiden valmistelun yhteydessä. Samalla tarvittaessa tarkistetaan tiekartan ja toteutussuunnitelmien toimenpiteitä.

Kaupunkikehitys ylläpitää tiekarttaa, ja sitä kehitetään yhteistyössä palvelualueiden, yksiköiden, tytäryhtiöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Seuranta ja raportointi

Resurssiviisaustyön etenemisestä raportoidaan ensisijaisesti kaupungin valtuustoon ja lautakuntiin nähdessä sitovien tavoitteiden seurannan kautta sekä kaupungin vuosikertomuksessa. Lisäksi kehitetään laajempaa resurssiviisaustyön raportointia.

Tiekartalle on koottu mahdollisia seurantamittareita resurssiviisaustyön ja ympäristön tilan kehityksen seuraamiseksi. Osa mittareista on jo ennestään käytössä kaupungin toiminnan raportoinneissa sekä vaikutusten arvioinneissa. Uusista mittareista osa on otettavissa käyttöön suoraan, ja seurantatietoa on saatavilla jo edellisistä vuosilta tai seurantatiedon kerääminen voidaan aloittaa. Jotkin mittareista taas vaativat vielä jatkokehittämistä.

Raportoinnin ja seurannan prosessia kehitetään edelleen kaupunkistrategian seurantaprosessin kanssa yhteensovittaen.

Vaikutusten arviointi

Järvenpää on sitoutunut tavoittelemaan hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Tämä tarkoittaa, että kaupunki vähentää päästöjään vuoteen 2035 mennessä vähintään 80 % vuoden 1990 päästömäärään nähden, sekä kompensoi loput päästöt tukemalla muualla tehtäviä päästövähennyksiä tai lisäämällä hiilen sidontaa kaupungin alueella tai muualla. Tiekartan laatimisen yhteydessä selvitettiin, millaisia päästövähennyksiä tavoitteen saavuttaminen Järvenpäässä vaatii. Skenaario- ja vaikuttavuusarviointiselvityksen laati Benviroc Oy, joka laatii myös vuosittain kuntakohtaisen laskennan päästöjen kehityksestä (CO2-raportti).

Skenaariolaskelman mukaan Järvenpään on mahdollista saavuttaa hiilineutraalius tavoitteenmukaisesti, mikäli oletukset kansallisista kehitystrendeistä ja toimenpiteistä

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

pitävät paikkansa, kaikki tiekarttaan kirjatut toimenpiteet toteutuvat täysimääräisesti ja lisäksi saavutetaan 22 kt CO₂-ekv. suuruisen päästövähennys sekä kompensoidaan jäljelle jääviä päästöjä.

Tulevina vuosina haasteeksi muodostuu, miten päästökehitys pidetään laskevana samaan aikaan, kun kaupungin asukasmäärä kasvaa merkittävästi. Tavoitteen saavuttamisessa onkin keskeistä, että ilmastoviisaasta asumisesta, liikkumisesta ja kuluttamisesta tehdään asukkaille luontevaa ja sujuvaa. Tätä voidaan edesauttaa muun muassa kestäviin liikkumisvalintoihin ohjaavalla maankäytön ja liikenteen suunnittelulla, rakentamisen ja talotekniikan ratkaisulla sekä kierrätysmahdollisuuksia parantamalla.

Resurssiviisaus on hiilineutraaliustavoitetta laajempi käsite. Kaupungin toiminnassa se tarkoittaa pitkäjänteistä toimintakulttuurin muutosta, joka ylittää aina kaupungin työntekijöiden omista toimintatavoista liikennejärjestelmän kehittämiseen tai jätehuollon palvelutasoon. Kaupunkiorganisaatio voi vaikuttaa suoraan tai välillisesti vain osaan kaupungin alueella syntyvistä päästöistä, jätteestä ja kulutuksesta. Kaupungilla voi kuitenkin olla merkittävä rooli asenneympäristön muokkaajana, mahdollistajana ja esimerkkinä toimijana.

Resurssiviisaat ratkaisut ja toimintatapojen kehittäminen vaativat niin henkilöresursseja kuin rahallisia investointeja. Toisaalta kaikkiin toimenpiteisiin ei liity suoria kustannusvaikutuksia kaupunkiorganisaatiolle, ja osa toimenpiteistä voi myös tuoda säästöjä tai tuottaa rahaa ja luoda taloudellisia mahdollisuuksia, joko suorasti tai pidemmällä aikajänteellä.

Resurssiviisautta edistävät toimenpiteet ovat keskenään hyvinkin eri tasoisia. Toimenpiteiden kannattavuutta tulee arvioida tarkastelemalla kustannuksia suhteessa toimenpiteiden merkittävyyteen tavoitteiden saavuttamiseksi, jotta toiminta kanavoitetaan kustannusvaikuttavuudeltaan kannattavimpiin hankkeisiin. Tiekartalle kerättyjen toimenpiteiden toteutusvaihtoehtoja, kustannuksia ja kannattavuutta arvioidaan ennen kaikkea hankekohtaisesti, ja toimenpiteitä tarkennetaan ja tarkistetaan hankekohtaisesti suunnitelmiin ja vaikutusarviointeihin perustuen. Valikoitujen keskeisten toimenpiteiden kustannusvaikutuksia on käsitelty tarkemmin tiekarttaraportin kohdassa 2.4. sekä selvityksessä Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan skenaario- ja vaikuttavuusarviointit (Benviroc Oy 2019).

OKT

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto

1. hyväksyy Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan
2. hyväksyy tiekartan toimeenpanosuunnitelman päätöksen perusteluosan mukaisesti

Päätös

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Asian käsittely siirtyi jatkokokoukseen 1.11.2019.

Kaupunginhallitus, 01.11.2019, § 278

Valmistelijat / lisätiedot:

Eira Linko

eira.linko@jarvenpaa.fi

erikoissuunnittelija

Liitteet

1 Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta

Oheismateriaali

1 Oheismateriaali / Kooste lausunnoista ja mielipiteistä tiekarttaluonnokseen 6/2019

2 Oheismateriaali / Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan skenaario- ja vaikuttavuusarvioinnit, Benviroc Oy 2019

3 Oheismateriaali / Resurssiviisas Järvenpää asukaskysely 2018

Perustelut

Järvenpään kaupunki on sitoutunut resurssiviisaustavoitteisiin (hiilineutraalius, jätteettömyys ja kestävä kulutus vuoteen 2050 mennessä) sekä pyrkii hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä. Näiden kaupunkistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseksi on laadittu Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta. Tiekartan tarkoituksena on edistää kaupungin ympäristösitoumusten toimeenpanoa, koota ja linjata ympäristöasioiden hallintaa, sekä tukea resurssiviisaita toimintatapoja kaupunkiorganisaatiossa ja sidosryhmien parissa. Tiekartan tavoitteenasettelussa keskitytään toimiin, joihin kaupunki voi itse vaikuttaa päätöksenteossaan, suunnittelussaan ja toiminnassaan.

Tiekartalle määritellyt tavoitetilat ohjaavat toimintaa pitkällä aikavälillä tähdäten vuoteen 2030. Tavoitetilojen lisäksi tiekartta osoittaa konkreettisempia toimenpiteitä lyhyemmälle aikavälille sekä pitkäjänteisiä toimintatapoja kestävyysnäkökulman huomioimiseksi kaupungin toiminnassa.

Kaupungin strategiakartalla resurssiviisaustavoitteiden toimeenpano on kytketty sisäisen näkökulman kohtaan S5: Resurssiviisas toimintatapa. Kortissa on nostettu keskeisiksi osa-alueiksi energiatehokkuuden jatkuva parantaminen, kiertotalouden edistäminen, liikennejärjestelmän kehittäminen, eheän yhdyskuntarakenteen ylläpitäminen sekä sitoutuminen kestäväen kehityksen periaatteisiin kaupungin hankinnoissa. Strategiakortin mukaan kestävyysnäkökulma on osa kaikkien kaupungin toimialojen suunnittelua, päätöksentekoa ja käytäntöjä.

Tärkeä osa kaupungin ympäristötyötä on jatkossakin Järkevä-toiminta, jonka keskiössä ovat järvenpääläiset, sekä alueella toimivat yhdistykset, yritykset ja muut paikalliset toimijat. Järkevä-toiminnan tavoitteena on jakaa tietoa ympäristöasioissa sekä kannustaa alueen asukkaita ja toimijoita kehittämään ratkaisuja ja yhteistyömuotoja resurssiviisauden edistämiseksi.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta korvaa Järvenpään kestävän kehityksen Järkevä-ohjelman sekä Kestävän kasvun ja hyvinvoinnin strategian Ympäristö-ohjelman 2014-2017.

Valmistelu

Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta on laadittu Järvenpään kaupunkikehityksessä. Valmistelusta on vastannut kaupunkikehityksen ympäristötiimi. Työn ohjausryhmänä on toiminut EMAL-työryhmä. Toimenpiteitä on työstetty yhteistyössä kaupungin eri palvelualueiden, yksiköiden ja tytäryhtiöiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Työ käynnistettiin vuoden 2017 aikana tehtyjen valtuustoaloitteiden myötä, joissa esitettiin kaupungin kestävän kehityksen Järkevä-ohjelman uudistamista sekä FISU (Finnish sustainable communities) -verkostoon liittymisen selvittämistä.

Ympäristöohjelmaa on valmisteltu yhtäaikaaisesti kaupunkistrategian valmistelun kanssa. Kesäkuussa 2018 Järvenpään kaupunginvaltuusto päätti osana kaupungin visiota, että Järvenpää pyrkii hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä, sekä sitoutuu resurssiviisaustavoitteisiin. Ympäristöohjelman valmistelua jatkettiin Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan muodossa kyseiset tavoitteet huomioiden.

Valmistelun aikana järjestettiin kaupungin eri palvelualueiden, Mestaritoiminta Oy:n, Jatsi Oy:n sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen edustajien yhteinen asiantuntijatyöpaja. Tämän jälkeen tavoitteita on edelleen työstetty yhteistyössä kyseisten tahojen kanssa. Asukkaat osallistuivat tiekartan valmisteluun mm. asukaskyselyn kautta. Kyselyssä kerättiin asukkaiden näkemyksiä kaupungin ympäristötyön tärkeimmistä painopisteistä sekä toimenpide-ehdotuksia tiekartalle.

Tiekarttaluonnos oli nähtävillä 28.3.-12.5.2019. Mielipiteissä ja lausunnoissa nousi esiin muun muassa pyöräilyn ja joukkoliikenteen kehittäminen, palveluiden saavutettavuus, kierrätysmahdollisuuksien parantaminen, uusiutuvan energian käytön edistäminen, viheralueet ja viherrakentaminen sekä ilmanlaatu ja katupöly. Eri asukasryhmien ja toimijoiden huomioimista toivottiin, samoin tavoitteisiin sitoutumista kaikessa kaupungin toiminnassa.

Keväällä 2019 teetettiin skenaario- ja vaikuttavuusarviointityö, jossa arvioitiin tiekartan toimenpiteiden vaikuttavuutta kaupungin päästövähennys- ja resurssiviisaustavoitteisiin sekä laadittiin kustannustarkasteluja valikoiduista toimenpidekokonaisuuksista. Raportissa esitettiin myös tarvittavia lisätoimenpiteitä päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi.

Luonnosvaiheen jälkeen tiekarttaa on päivitetty aikajänteeltään kaupunkistrategian jaksotusta vastaavaksi sekä selkeytetty tavoitteiden ja toimenpiteiden rakennetta. Toimenpiteitä on päivitetty valmistelun aikana käynnistetyt työt huomioiden sekä lisäämällä välitavoitteita skenaariotyössä ehdotettujen lisätoimenpiteiden perusteella energiankäytön vähentämiseen ja kestävään liikkumiseen.

Toimeenpanosuunnitelma

Toteutuksen ensimmäinen vaihe on toteutussuunnitelmien laatiminen palvelualueilla ja tytäryhtiöissä (Mestaritoiminta Oy ja Jatsi Oy). Toteutussuunnitelmissa tunnistetaan

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä palvelualueen tai toimialan toimintaan liittyvät osat ja tarkennetaan toimialan roolia sekä toimenpiteiden toteutusta ja aikataulua. Tiekartan liitteen 1 vastuunjakotaulukko on toteutussuunnitelmien tueksi laadittu alustava ohjeellinen suunnitelma lähivuosien toimenpiteiden toteutusaikataulusta ja vastuutahoista.

Ensimmäiset toteutussuunnitelmat on tarkoitus laatia vuoden 2020 aikana. Samalla tiekartta ja toteutussuunnitelmat kytketään talousohjaukseen ja palveluohjauksen toimintamalliin. Tiekartan tavoitteidenmukaiseen etenemiseen tarvittavat toimet ja resurssit määritellään vuosittain talousarvion ja kaupungin tavoitteiden valmistelun yhteydessä. Samalla tarvittaessa tarkistetaan tiekartan ja toteutussuunnitelmien toimenpiteitä.

Kaupunkikehitys ylläpitää tiekarttaa, ja sitä kehitetään yhteistyössä palvelualueiden, yksiköiden, tytäryhtiöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Seuranta ja raportointi

Resurssiviisaustyön etenemisestä raportoidaan ensisijaisesti kaupungin valtuustoon ja lautakuntiin nähden sitovien tavoitteiden seurannan kautta sekä kaupungin vuosikertomuksessa. Lisäksi kehitetään laajempaa resurssiviisaustyön raportointia.

Tiekartalle on koottu mahdollisia seurantamittareita resurssiviisaustyön ja ympäristön tilan kehityksen seuraamiseksi. Osa mittareista on jo ennestään käytössä kaupungin toiminnan raportoinneissa sekä vaikutusten arvioinneissa. Uusista mittareista osa on otettavissa käyttöön suoraan, ja seurantatietoa on saatavilla jo edellisistä vuosilta tai seurantatiedon kerääminen voidaan aloittaa. Jotkin mittareista taas vaativat vielä jatkokehittämistä.

Raportoinnin ja seurannan prosessia kehitetään edelleen kaupunkistrategian seurantaprosessin kanssa yhteensovittaen.

Vaikutusten arviointi

Järvenpää on sitoutunut tavoittelemaan hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Tämä tarkoittaa, että kaupunki vähentää päästöjään vuoteen 2035 mennessä vähintään 80 % vuoden 1990 päästömäärään nähden, sekä kompensoi loput päästöt tukemalla muualla tehtäviä päästövähennyksiä tai lisäämällä hiilen sidontaa kaupungin alueella tai muualla. Tiekartan laatimisen yhteydessä selvitettiin, millaisia päästövähennyksiä tavoitteen saavuttaminen Järvenpäässä vaatii. Skenaario- ja vaikuttavuusarviointiselvityksen laati Benviroc Oy, joka laatii myös vuosittain kuntakohtaisen laskennan päästöjen kehityksestä (CO2-raportti).

Skenaariolaskelman mukaan Järvenpään on mahdollista saavuttaa hiilineutraalius tavoitteenmukaisesti, mikäli oletukset kansallisista kehitystrendeistä ja toimenpiteistä pitävät paikkansa, kaikki tiekarttaan kirjatut toimenpiteet toteutuvat täysimääräisesti ja lisäksi saavutetaan 22 kt CO₂-ekv. suuruinen päästövähennys sekä kompensoidaan jäljelle jääviä päästöjä.

Tulevina vuosina haasteeksi muodostuu, miten päästökehitys pidetään laskevana samaan aikaan, kun kaupungin asukasmäärä kasvaa merkittävästi. Tavoitteen

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

saavuttamisessa onkin keskeistä, että ilmastoviisaasta asumisesta, liikkumisesta ja kuluttamisesta tehdään asukkaille luontevaa ja sujuvaa. Tätä voidaan edesauttaa muun muassa kestäviin liikkumisvalintoihin ohjaavalla maankäytön ja liikenteen suunnittelulla, rakentamisen ja talotekniikan ratkaisuilla sekä kierrätysmahdollisuuksia parantamalla.

Resurssiviisaus on hiilineutraaliustavoitetta laajempi käsite. Kaupungin toiminnassa se tarkoittaa pitkäjänteistä toimintakulttuurin muutosta, joka ylittää aina kaupungin työntekijöiden omista toimintatavoista liikennejärjestelmän kehittämiseen tai jätehuollon palvelutasoon. Kaupunkiorganisaatio voi vaikuttaa suoraan tai välillisesti vain osaan kaupungin alueella syntyvistä päästöistä, jätteestä ja kulutuksesta. Kaupungilla voi kuitenkin olla merkittävä rooli asenneympäristön muokkaajana, mahdollistajana ja esimerkkinä toimijana.

Resurssiviisaat ratkaisut ja toimintatapojen kehittäminen vaativat niin henkilöresursseja kuin rahallisia investointeja. Toisaalta kaikkiin toimenpiteisiin ei liity suoria kustannusvaikutuksia kaupunkiorganisaatiolle, ja osa toimenpiteistä voi myös tuoda säästöjä tai tuottaa rahaa ja luoda taloudellisia mahdollisuuksia, joko suorasti tai pidemmällä aikajänteellä.

Resurssiviisautta edistävät toimenpiteet ovat keskenään hyvinkin eri tasoisia. Toimenpiteiden kannattavuutta tulee arvioida tarkastelemalla kustannuksia suhteessa toimenpiteiden merkittävyyteen tavoitteiden saavuttamiseksi, jotta toiminta kanavoitetaan kustannusvaikuttavuudeltaan kannattavimpiin hankkeisiin. Tiekartalle kerättyjen toimenpiteiden toteutusvaihtoehtoja, kustannuksia ja kannattavuutta arvioidaan ennen kaikkea hankekohtaisesti, ja toimenpiteitä tarkennetaan ja tarkistetaan hankekohtaisiin suunnitelmiin ja vaikutusarviointeihin perustuen. Valikoitujen keskeisten toimenpiteiden kustannusvaikutuksia on käsitelty tarkemmin tiekarttaraportin kohdassa 2.4. sekä selvityksessä Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan skenaario- ja vaikuttavuusarviointit (Benviroc Oy 2019).

Ehdotus

Esittelijä: Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto

1. hyväksyy Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan
2. hyväksyy tiekartan toimeenpanosuunnitelman päätöksen perusteluosan mukaisesti

Päätös

Hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto, 11.11.2019, § 83

Valmistelija / lisätiedot:
Eira Linko

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Liitteet

- 1 Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta

Oheismateriaali

- 1 Oheismateriaali / Resurssiviisas Järvenpää asukaskysely 2018
- 2 Oheismateriaali / Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan skenaario- ja vaikuttavuusarvioinnit, Benviroc Oy 2019
- 3 Oheismateriaali / Kooste lausunnoista ja mielipiteistä tiekarttaluonnokseen 6/2019

Perustelut

Järvenpään kaupunki on sitoutunut resurssiviisaustavoitteisiin (hiilineutraalius, jätteettömyys ja kestävä kulutus vuoteen 2050 mennessä) sekä pyrkii hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä. Näiden kaupunkistrategiassa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseksi on laadittu Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta. Tiekartan tarkoituksena on edistää kaupungin ympäristösitoumusten toimeenpanoa, koota ja linjata ympäristöasioiden hallintaa, sekä tukea resurssiviisaita toimintatapoja kaupunkiorganisaatiossa ja sidosryhmien parissa. Tiekartan tavoitteenasettelussa keskitytään toimiin, joihin kaupunki voi itse vaikuttaa päätöksenteossaan, suunnittelussaan ja toiminnassaan.

Tiekartalle määritellyt tavoitetilat ohjaavat toimintaa pitkällä aikavälillä tähdäten vuoteen 2030. Tavoitetilojen lisäksi tiekartta osoittaa konkreettisempia toimenpiteitä lyhyemmälle aikavälille sekä pitkäjänteisiä toimintatapoja kestävyysnäkökulman huomioimiseksi kaupungin toiminnassa.

Kaupungin strategiakartalla resurssiviisaustavoitteiden toimeenpano on kytketty sisäisen näkökulman kohtaan S5: Resurssiviisas toimintatapa. Kortissa on nostettu keskeisiksi osa-alueiksi energiatehokkuuden jatkuva parantaminen, kiertotalouden edistäminen, liikennejärjestelmän kehittäminen, eheän yhdyskuntarakenteen ylläpitäminen sekä sitoutuminen kestäväan kehityksen periaatteisiin kaupungin hankinnoissa. Strategiakortin mukaan kestävyysnäkökulma on osa kaikkien kaupungin toimialojen suunnittelua, päätöksentekoa ja käytäntöjä.

Tärkeä osa kaupungin ympäristötyötä on jatkossakin Järkevä-toiminta, jonka keskiössä ovat järvenpääläiset, sekä alueella toimivat yhdistykset, yritykset ja muut paikalliset toimijat. Järkevä-toiminnan tavoitteena on jakaa tietoa ympäristöasioissa sekä kannustaa alueen asukkaita ja toimijoita kehittämään ratkaisuja ja yhteistyömuotoja resurssiviisauden edistämiseksi.

Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta korvaa Järvenpään kestäväan kehityksen Järkevä-ohjelman sekä Kestäväan kasvun ja hyvinvoinnin strategian Ympäristö-ohjelman 2014-2017.

Valmistelu

Resurssiviisas Järvenpää -tiekartta on laadittu Järvenpään kaupunkikehityksessä. Valmistelusta on vastannut kaupunkikehityksen ympäristötiimi. Työn ohjausryhmänä on toiminut EMAL-työryhmä. Toimenpiteitä on työstetty yhteistyössä kaupungin eri palvelualueiden, yksiköiden ja tytäryhtiöiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Työ käynnistettiin vuoden 2017 aikana tehtyjen valtuustoaloitteiden myötä, joissa esitettiin kaupungin kestävä kehityksen Järkevä-ohjelman uudistamista sekä FISU (Finnish sustainable communities) -verkostoon liittymisen selvittämistä.

Ympäristöohjelmaa on valmisteltu yhtäaikaaisesti kaupunkistrategian valmistelun kanssa. Kesäkuussa 2018 Järvenpään kaupunginvaltuusto päätti osana kaupungin visiota, että Järvenpää pyrkii hiilineutraaliksi vuoteen 2035 mennessä, sekä sitoutuu resurssiviisaustavoitteisiin. Ympäristöohjelman valmistelua jatkettiin Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan muodossa kyseiset tavoitteet huomioiden.

Valmistelun aikana järjestettiin kaupungin eri palvelualueiden, Mestaritoiminta Oy:n, Jatsi Oy:n sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen edustajien yhteinen asiantuntijatyöpaja. Tämän jälkeen tavoitteita on edelleen työstetty yhteistyössä kyseisten tahojen kanssa. Asukkaat osallistuivat tiekartan valmisteluun mm. asukaskyselyn kautta. Kyselyssä kerättiin asukkaiden näkemyksiä kaupungin ympäristötyön tärkeimmistä painopisteistä sekä toimenpide-ehdotuksia tiekartalle.

Tiekarttaluonnos oli nähtävillä 28.3.-12.5.2019. Mielipiteissä ja lausunnoissa nousi esiin muun muassa pyöräilyn ja joukkoliikenteen kehittäminen, palveluiden saavutettavuus, kierrätysmahdollisuuksien parantaminen, uusiutuvan energian käytön edistäminen, viheralueet ja viherrakentaminen sekä ilmanlaatu ja katupöly. Eri asukasryhmien ja toimijoiden huomioimista toivottiin, samoin tavoitteisiin sitoutumista kaikessa kaupungin toiminnassa.

Keväällä 2019 teetettiin skenaario- ja vaikuttavuusarviointityö, jossa arvioitiin tiekartan toimenpiteiden vaikuttavuutta kaupungin päästövähennys- ja resurssiviisaustavoitteisiin sekä laadittiin kustannustarkasteluja valikoiduista toimenpidekokonaisuuksista. Raportissa esitettiin myös tarvittavia lisätoimenpiteitä päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi.

Luonnosvaiheen jälkeen tiekarttaa on päivitetty aikajänteeltään kaupunkistrategian jaksotusta vastaavaksi sekä selkeytetty tavoitteiden ja toimenpiteiden rakennetta. Toimenpiteitä on päivitetty valmistelun aikana käynnistetyt työt huomioiden sekä lisäämällä välitavoitteita skenaariotyössä ehdotettujen lisätoimenpiteiden perusteella energiankäytön vähentämiseen ja kestäväan liikkumiseen.

Toimeenpanosuunnitelma

Toteutuksen ensimmäinen vaihe on toteutussuunnitelmien laatiminen palvelualueilla ja tytäryhtiöissä (Mestaritoiminta Oy ja Jatsi Oy). Toteutussuunnitelmissa tunnistetaan tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä palvelualueen tai toimialan toimintaan liittyvät osat ja tarkennetaan toimialan roolia sekä toimenpiteiden toteutusta ja aikataulua. Tiekartan liitteen 1 vastuunjakotaulukko on toteutussuunnitelmien tueksi laadittu alustava ohjeellinen suunnitelma lähivuosien toimenpiteiden toteutusaikataulusta ja vastuutahoista.

Ensimmäiset toteutussuunnitelmat on tarkoitus laatia vuoden 2020 aikana. Samalla tiekartta ja toteutussuunnitelmat kytketään talousohjaukseen ja palveluohjauksen toimintamalliin. Tiekartan tavoitteidenmukaiseen etenemiseen tarvittavat toimet ja resurssit määritellään vuosittain talousarvion ja kaupungin tavoitteiden valmistelun

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

yhteydessä. Samalla tarvittaessa tarkistetaan tiekartan ja toteutus suunnitelmien toimenpiteitä.

Kaupunkikehitys ylläpitää tiekarttaa, ja sitä kehitetään yhteistyössä palvelualueiden, yksiköiden, tytäryhtiöiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Seuranta ja raportointi

Resurssiviisaustyön etenemisestä raportoidaan ensisijaisesti kaupungin valtuustoon ja lautakuntiin nähden sitovien tavoitteiden seurannan kautta sekä kaupungin vuosikertomuksessa. Lisäksi kehitetään laajempaa resurssiviisaustyön raportointia.

Tiekartalle on koottu mahdollisia seurantamittareita resurssiviisaustyön ja ympäristön tilan kehityksen seuraamiseksi. Osa mittareista on jo ennestään käytössä kaupungin toiminnan raportoinneissa sekä vaikutusten arvioinneissa. Uusista mittareista osa on otettavissa käyttöön suoraan, ja seurantatietoa on saatavilla jo edellisistä vuosilta tai seurantatiedon kerääminen voidaan aloittaa. Jotkin mittareista taas vaativat vielä jatkokehittämistä.

Raportoinnin ja seurannan prosessia kehitetään edelleen kaupunkistrategian seurantaprosessin kanssa yhteensovittaen.

Vaikutusten arviointi

Järvenpää on sitoutunut tavoittelemaan hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Tämä tarkoittaa, että kaupunki vähentää päästöjään vuoteen 2035 mennessä vähintään 80 % vuoden 1990 päästömäärään nähden, sekä kompensoi loput päästöt tukemalla muualla tehtäviä päästövähennyksiä tai lisäämällä hiilen sidontaa kaupungin alueella tai muualla. Tiekartan laatimisen yhteydessä selvitettiin, millaisia päästövähennyksiä tavoitteen saavuttaminen Järvenpäässä vaatii. Skenaario- ja vaikuttavuusarviointiselvityksen laati Benviroc Oy, joka laatii myös vuosittain kuntakohtaisen laskennan päästöjen kehityksestä (CO2-raportti).

Skenaariolaskelman mukaan Järvenpään on mahdollista saavuttaa hiilineutraalius tavoitteen mukaisesti, mikäli oletukset kansallisista kehitystrendeistä ja toimenpiteistä pitävät paikkansa, kaikki tiekarttaan kirjatut toimenpiteet toteutuvat täysimääräisesti ja lisäksi saavutetaan 22 kt CO₂-ekv. suuruinen päästövähennys sekä kompensoidaan jäljelle jääviä päästöjä.

Tulevina vuosina haasteeksi muodostuu, miten päästökehitys pidetään laskevana samaan aikaan, kun kaupungin asukasmäärä kasvaa merkittävästi. Tavoitteen saavuttamisessa onkin keskeistä, että ilmasto- ja asumisesta, liikkumisesta ja kuluttamisesta tehdään asukkaille luontevaa ja sujuvaa. Tätä voidaan edesauttaa muun muassa kestäviin liikkumisvalintoihin ohjaavalla maankäytön ja liikenteen suunnittelulla, rakentamisen ja talotekniikan ratkaisuilla sekä kierrätysmahdollisuuksia parantamalla.

Resurssiviisaus on hiilineutraaliustavoitetta laajempi käsite. Kaupungin toiminnassa se tarkoittaa pitkäjärjestyksistä toimintakuluttuuriin muutosta, joka ylittää aina kaupungin työntekijöiden omista toimintatavoista liikennejärjestelmän kehittämiseen tai jätehuollon palvelutasoon. Kaupunkiorganisaatio voi vaikuttaa suoraan tai välillisesti

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

---

vain osaan kaupungin alueella syntyvistä päästöistä, jätteestä ja kulutuksesta. Kaupungilla voi kuitenkin olla merkittävä rooli asenneympäristön muokkaajana, mahdollistajana ja esimerkkinä toimijana.

Resurssiviisaat ratkaisut ja toimintatapojen kehittäminen vaativat niin henkilöresursseja kuin rahallisia investointeja. Toisaalta kaikkiin toimenpiteisiin ei liity suoria kustannusvaikutuksia kaupunkiorganisaatiolle, ja osa toimenpiteistä voi myös tuoda säästöjä tai tuottaa rahaa ja luoda taloudellisia mahdollisuuksia, joko suorasti tai pidemmällä aikajänteellä.

Resurssiviisautta edistävät toimenpiteet ovat keskenään hyvinkin eri tasoisia. Toimenpiteiden kannattavuutta tulee arvioida tarkastelemalla kustannuksia suhteessa toimenpiteiden merkittävyyteen tavoitteiden saavuttamiseksi, jotta toiminta kanavoidaan kustannusvaikuttavuudeltaan kannattavimpiin hankkeisiin. Tiekartalle kerättyjen toimenpiteiden toteutusvaihtoehtoja, kustannuksia ja kannattavuutta arvioidaan ennen kaikkea hankekohtaisesti, ja toimenpiteitä tarkennetaan ja tarkistetaan hankekohtaisiin suunnitelmiin ja vaikutusarviointeihin perustuen. Valikoitujen keskeisten toimenpiteiden kustannusvaikutuksia on käsitelty tarkemmin tiekarttaraportin kohdassa 2.4. sekä selvityksessä Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan skenaario- ja vaikuttavuusarviointit (Benviroc Oy 2019).

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto

1. hyväksyy Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan
2. hyväksyy tiekartan toimeenpanosuunnitelman päätöksen perusteluosan mukaisesti

Käsittely

Mikko Taavitsainen teki seuraavan muutosehdotuksen: Kaupunginvaltuusto palauttaa Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan uudelleen valmisteltavaksi.

Kannatti Petri Pertta

Koska käsittelyn kuluessa tehtiin kannatettu palautusehdotus, puheenjohtaja rajasi puheenvuorot koskemaan palautusehdotusta ja totesi, että asiasta on äänestettävä.

Äänestykset

Jaa: Asian käsittelyä jatketaan

Ei: Valtuutettu Taavitsaisen muutosehdotus: Kaupunginvaltuusto palauttaa Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan uudelleen valmisteltavaksi.

Jaa

Jenni Marttinen
Mikko Vesterinen
Mimmi Launiala
Tuomas Raejärvi

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kaija Tuuri
Tiia Lintula
Satu Tuominen
Hanna Graeffe
Willem van Schevikhoven
Mikko Päivinen
Mikko Laakkonen
Petri Ovaska
Emmi Mäkinen
Tuija Kuusisto
Helinä Perttu
Eemeli Peltonen
Olli Kamunen
Ossi Vähäsarja
Jarno Hautamäki
Katja Repo
Liina-Lyydia Jämsä
Ulla-Mari Karhu
Katri Kuusikallio
Kaisa Saarikorpi
Suvi Pohjonen
Marko Larjanne
Pekka Heikkilä
Pirjo Komulainen
Pekka Heikkinen
Rita Kostama
Henry Berg
Antti Heikkilä
Heini Liimatainen
Mika Gilan
Tarja Edry
Riikka Reina
Jenni Komonen
Seppo Rantanen
Peter Osipow
Ei
Markku Tenhunen
Laura Virkkunen
Viljo Smed
Pepe Makkonen
Arto Luukkanen
Satu Haaparanta
Tomi Passi
Peter Hagman
Sanna-Maria Riikonen
Mikko Taavitsainen
Petri Perta

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Äänestyksen jälkeen äänin JAA 39, EI 11, TYHJÄ 1, asian käsittelyä päätettiin jatkaa.

Hyväksyttiin kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti.

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Kunnallisvalitus

§79, §80, §81, §82, §83

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on ollut nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Osoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Puhelin 029 56 42000

Faksi 029 56 42079

JÄRVENPÄÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Järvenpään asianhallintajärjestelmässä

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi, kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioisituinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksua 260 euroa. Saman lain 5 §:ssä on määräys niistä asioista, joista ei peritä oikeudenkäyntimaksua. Maksua ei myöskään peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.